

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR FÜZETEK

Vékony Vivien

POLGÁR
HELYNEVEI

Polgár

POLGÁR

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

VÉKONY VIVIEN

Polgár helynevei

Történeti háttér

Polgár közigazgatási területe tájféldrajzilag nagyobb részt a Hortobágyon, kisebb részt a Közép-tiszai ártérhez tartozó Borsodi-ártéren terül el.

Egyes feltételezések szerint Anonymus várnép lakóinak latin megnevezésében (*civiles*) a település magyar nevét bújtatta el. A falut (*villa*) a Váradi regestrum említi 1229-ben, ekkor nemesi birtok volt; IV. László király egyik oklevelét itt keltezte 1284-ben. A 13. század végén részben az egri káptalan, részben az Aba nembeli családok birtokolják. Az 1332–1337 közötti pápai tizedjegyzékek alapján a kisebb települések közé tartozott.

A 15. században a Perényiek birtokába került, később a Hunyadi család debreceni uradalmához tartozott, miközben egyes részeit a Perényiek bírták. Corvin János 1490-ben Polgárt és Szentmargitát eladta Jánosz Istvánnak, aki Bakócz Tamás egri püspöknek juttatta. A püspök 1501-ben a települést az egri káptalannak adományozta. Szolnok 1552. évi eleste után a lakosság adót fizetett a töröknek. Az 1569. évi XIX. tc. a helységet alkotó két káptalani mezőváros: Polgár és Szentmargita jobbágyait tizenkét napi ingyen munkára az egri vár őrségéhez rendelte. Polgárt ekkor a török közigazgatásban a szolnoki szandzsákhöz sorolták, egy török összeírásban 1572-ben 84 házát írták össze. A település a 15 éves háború alatt sem néptelenedett el, sőt a Bocskai fejedelem halála után betelepült hajdúk miatt – akik szultáni kiváltságlevél alapján

adómentességet élveztek – a lakosság helyzete jelentősen javult. A letelepedési jog II. Mátyás király általi 1613. évi megerősítését a falu második megalapításának tekintik.

A 17. század végéig Polgár olyan önálló hajdúvárosnak számított, amely kiváltságai révén biztosította a hajdúk számára a parasztpolgári életformára történő áttérést. A török hódoltság megszűnése után a korábbi birtokos egri káptalan újra igényt tartott itteni birtokaira. A lakosság mintegy harminc évnyi sikertelen pereskedés után 1717-ben elhagyta Polgárt, és a közeli Tiszacsegére, Tiszadobra, valamint a borsodi Oszlárra települt. Mintegy tíz év eltelte után különböző vármegyékből hozott telepeseikkel népesítették újjá 1727-ben. A káptalan részletesen szabályozta a letelepedési feltételeket. Polgár különleges jogállású helyzetbe került a káptalan érdekeinek megfelelően: a település közigazgatásilag Szabolcs vármegyéhez tartozott, ugyanakkor területe mégis elkülönült (*separata porta*). Ez a sajátos helyzet azt eredményezte, hogy a vármegye nem végeztethetett itt összeírást, ugyanakkor a háziadót a porták mértékének megfelelően fizetni kellett a törvényhatóságnak. A földbirtokos káptalan közbenjárására Mária Terézia 1756-ban évi négy vásár tartásának jogát adományozta a településnek, ami kedvezett az áruforgalom növekedésének. Emiatt is szükséges volt az idevezető utak biztosítása. Ezért készült a folyási híd és a Tisza-töltés a 18. század közepén. A 18. század folyamán a földesúr a lakosság kárára kiterjesztette a majorsági gazdálkodást. Polgár lett a három majorsági központ egyike, igazgatási területéhez tartoztak még Ároktő,

Egyek, Nagyiván és Palkonya jobbágyfalvak. A közös legelőkön megjelent a káptalan gulyája és ménese, miközben a különleges jogállás biztosítása mellett tovább emelkedett a lakosság adóterhe. Az úrbérrendezéskor a hajdú kiváltság idejéből tovább élő dézsmamentességet a földbirtokos eltörölte.

Az 1846-ban megkezdett Tisza-szabályozás lehetővé tette újabb földek művelés alá vonását. Az infrastruktúra fejlődését jelzi a távíró vonal 1859. évi átadása, majd a Polgár–Tiszalök–Nyíregyháza vasútvonal 1896. évi megnyitása. A tanyásodás folyamatának megindulását a jobbágyfelszabadítás utáni tagosítás teremtette meg. Az első szakaszban a külterületekre csak az állatokat gondozó cselédek költöztek ki, a másodikban már tanyák épültek, amikbe a családok is kiköltöztek. A tagosítás ellenére a nagybirtok meghatározó szerepe a 20. század elejéig megmaradt.

Az 1945. évi földreform során közel kétezer család igényelt földet, összesen 20.169 katasztrális holdat, többek között: a polgári lakosoknak (4886 k. h.), a szentmargitai (4290 k. h.) és tikosi (900 k. h.) telepéseknek, valamint az önállósuló Görbeháza (7000 k. h.) községnek. Két évvel később Szentmargita és Tikos is önálló községgé alakult.

A háború utáni években újjáépítették a Selypes-hídat, Tisza-híd és új vasútállomás épült, a megfelelő ivóvízellátás érdekében kutat fúrtak, megkezdődött a község villamosítása. Az első termelőszövetkezet 1949-ben alakult, később öt működött a településen. A háború utáni negyedszázadban a kereső népesség átrétegződött: a közeli Tiszai Vegyi Kombinát lett a környék legnagyobb munkaadója, amely Polgár keresőinek mintegy 40%-át foglalkoztatta.

A gazdasági és a hitelélet a századfordulóra megélénkült. Megalakult a Tiszapolgári Takarékpénztár 1882-ben, majd a Tiszapolgári Hitelbank Rt. és a Tiszapolgári Gazdasági és Kereskedelmi Rt. (1903), a Tiszapolgári Nagyvendéglő (1909) és a Tiszapolgári Fakereskedelmi Rt.

A településen 1715-ig a Debreceni Református Kollégium partikulája működött, amikor a földbirtokos káptalan átvette az oktatás szervezését. A második világháború utáni években

gazdaképző iskola is működött. Református temploma eredetileg magtárnak épült vályogból, átalakítás után 1888-ban vették használatba. A kálvária kápolna 1769-ben épült, a római katolikus templomot az 1848-ban lebontott helyére építették, és 1858-ban szentelték fel.

Népessége 1785-ben 2497, 1828-ban 4042, 1857-ben 4601, 1910-ben 11.375, 1941-ben 15.167 fő volt. A második világháború nemcsak katonai, hanem polgári áldozatokat is követelt, 1944-ben 450 zsidó lakost deportáltak.

Polgár a középkorban birtok (*possessio*) Szabolcs vármegyében. Az 1876. évi közigazgatási rendezés után is Szabolcs vármegye Dadai, majd Dadai alsó járásához tartozott. Mezőváros (*oppidum*) 1886-ig, utána nagyközség. Az 1950. évi megyerendezés során Hajdú-Bihar megyéhez csatolták mint önálló tanácsú községet, és járási székhellyé nyilvánították. Ekkor a Polgári járáshoz Egyek és Tiszacsege – volt Hajdú megyei – községek mellett a szintén Szabolcs megyétől átcsatolt Görbeháza, Tiszagyulaháza, Újszentmargita és Újtikos önálló tanácsú községek tartoztak. A területet 1978-ban a Debreceni járáshoz kapcsolták, annak 1983. évi megszüntetéséig. Az 1970. évi közigazgatási reform után Polgár, Tiszagyulaháza és Újtikos közös tanácsú nagyközséggé szerveződött. A rendszerváltás után a települések újra önállóak lettek. Polgár a városi címet 1993. január 1-jén nyerte el.

Polgár város ma a Hajdúnánási járáshoz tartozik. Területe 2023-ban 9744 hektár, lakóinak száma 7900 fő volt.

Irodalom:

BENCsik JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974.

BENKő LORÁND, *Beszélnek a múlt nevei. Tanulmányok az Árpád-kori tulajdonnevekről*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

HALMOS SÁNDOR, „Emlékezz meg!” *Hajdú-Bihar megye zsidóságának története napjainkig*. Debreceni Zsidó Hitközség, Debrecen, 2003.

KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára II. Hajdú-Bihar megye*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1997.

NÉMETH PÉTER, *A középkori Szabolcs megye települései*. Ethnica, Nyíregyháza, 1997.

NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár*. Nyíregyháza, 2023.
VÁRADY JÓZSEF, *Tiszántúl református templomai I-2*. Borsodi Református Egyházmegye, Sajószentpéter, 1991.

SZÁLKAI TAMÁS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Vékony Vivien 2023–2024-ben. Adatközlők voltak: Adamik Mária (72 éves), Czirbik Lászlóné (79), Csele Józsefné (73), Dobos Ernő (86), Kovács Istvánné (74), Lukács Albertné (70), Molnár János (76), Molnár Marianna (44), Olajos István (76), Olajos Istvánné (76), Petrik Lászlóné (75), Polonkai Gábor (87), Sánta József (73), Sánta Józsefné (69), Suhajda Gyula (79), Tállai Balázné (88), Tarné Szabó Andrea (46), Vámosi Albertné (87), Varga András (77), Varga Gáborné (73), Vígh János (87), Zöldi Albertné (79).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Béres Júlia 2013-ban. Adatközlők voltak: Béke Gyula (85 éves), Bodnár Gyula (90), Császárné Dobos Borbála (89), Hegedűs László (87), Kecskeméti András (100), Kozma Bertalan (96), Makó László (68), Megyesi József (98), Tállai Balázs (88), Vámosi Balázné (82), Vámosi Dezső (62), Varga András (77).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Katalin, Terge Lajos, Szabó Vera és Tarjányi Judit 1970-ben. Adatközlők voltak: Kocsis János (86 éves), Lőrincz Gyula (42), Pankó János (75), Szakácsi Gábor (80), Tanyi János (85).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Terge Lajos 1968-ban. Adatközlők voltak: Kocsis János (84 éves), Kocsis József (36), Mályi József (61), Pankó János (73), Szakácsi Gábor (78), Tanyi János (83).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tarjányi Judit 1967-ben. Adatközlők voltak: Csuha Balázné (30 éves), Kerékgyártó Lukácsné (31), Kovács Mihályné (54), Laki Ferencné (71), Laki Mária (39).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Görömbei Andor 1965-ben. Adatközlő volt id. Görömbei Albert (86 éves).

Helynévtár

Polgár 2024: *Póugár, Póugáron, póugári ~ Polgár ~ Tiszapolgár*, 2022: *Polgár*, 1987: *Polgár*, 1985: *Polgár*, 1973: *Polgár*, 1970: *Pógár, pógári, Polgár, -onn, -rú, -ra, polgári*, 1965: *Polgár, -ra, -ról, -on*, 1956: *Polgár*, 1944: *Polgár*, 1926: *Polgár*, 1914: *Polgár*, 1913: *Polgár*, 1907: *Tiszapolgár*, 1904: *T[isza] Polgár*, 1902: *Tiszapolgár*, 1900: *Tisza-Polgár*, 1896: *T[isza] Polgár*, 1888: *Tisza-Polgár, Polgár*, 1886: *Polgár*, 1883: *Polgár*, 1882: *Polgár*, 1873: *Polgár*, 1870: *Polgár*, 1864: *Polgár*, 1858: *Polgár*, 1851: *Polgár*, 1836: *T[isza] Polgár*, 1802–1811: *Polgár*, 1802: *Polgár*, 1783: *Polgár*, 1773: *Polgár*, 1750: *Polgarj*, 1715: *Polgár*, 1701: *Polgár*, 1696: *Polghár*, 1689: *Bolgor*, 1681: *Polgári pusztá*, 1662: *Polgari*, 1642: *Polgari*, 1630: *Polgár*, 1608: *Polgári*, 1600: *Polgard*, 1598: *Polgard*, 1597: *Polgar*, 1596: *Polgard*, 1589: *Polgar*, 1588: *Polgar*, 1585: *Polgar*, 1582: *Polgard*, 1579: *Polgary*, 1578: *Polgard*, 1576: *Polgard*, 1574: *Polgard, Polgary*, 1572: *Polgard*, 1571: *Polgar*, 1570: *Polgar*, 1567: *Polgar*, 1566: *Polgar*, 1556: *Polgary, Pologár*, 1554: *Polgar*, 1554: *Polgari*, 1554: *Polgary*, 1553: *Polgár*, 1553: *Polgardy*, 1550: *Polgar*, 1549: *Polgaar*, 1549: *Polgar*, 1543: *Polgar falwa*, 1520/1520: *Polgary*, 1501: *Polgary*, 1500: *Polgary*, 1495/1495: *Polgary*, 1493: *Polgary*, 1492: *Polgari, Polgary*, 1490: *Palgary, Polgary*, 1489: *polgary*, 1487/1487: *Polgary*, 1484: p. *Polgary, Polgari*, 1483: *Polgary*, 1465/1481: p. *Polgaryeghaz, Polgar*, 1455/1456/1699: *Polgar*, 1455: pr. *Polgar*, 1446/1521: pr. *Polgareghaz*, 1430: p. *Polgar*, 1352/1368: p. *Pagar*, 1343: p. *Palgar*, 1332–1335/Pp.Reg.: *Polkar, Pulkar, Pilkar*, +?1292: t. *Polgaar*, [1284]: *Pulgar*, 1283: *Pulgar*, 1229/1550: v. *Pulgar*. 1217 k.: Tunc zobolsu et socii sui de incolis t(er)re ad castrum illud multos ordinauerunt seruientes. q(ui) nunc *ciuiles* uocant(ur). — Település Hajdú-Bihar vármegyében, a Hajdúnánási járásban, Hajdúnánástól nyugatra, közel a Tiszához. Szomszédos települései északon Tiszagyulaháza és Újtikos, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyéhez tartozó Tiszavasvári, keleten Hajdúnánás és Görbeháza, délen Folyás, nyugaton a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Tiszaújváros,

Tiszapalkonya, Oszlár, Hejőkürt és Tiszatárján. Ez utóbbi részeken határa néhány rövid szakaszon a Tiszáig ér. Polgár határa egykor magába foglalta Újtikos, Görbeháza, Folyás és Újszentmargita területét is. Neve elsőként Anonymus gesztájában tűnik fel latin nyelvre fordítva *civiles* formában. Magyarul a Váradi regestrumban jelenik meg legkorábban, ejtősmódja megegyezik a mai *Polgár* formával, de esetleg *Pulgár*-nak is hangozhatott. A név a magyarba a németből átkerült *polgár* köznévből alakult, amelynek korabeli jelentése 'vár szolgálatában álló népesség, várnép' lehetett, és a település lakóinak jogállására utalt. Az 1330-as években a pápai tizedjegyzékben feltűnő alakok romlott formák lehetnek. *Pologár*-ként egyetlen alkalommal, a 16. században szerepel. A település neve *-i* helynévképzővel kiegészülve, *Polgári* formában a 15. század végétől a 18. század közepéig fordul elő, *-d* képzővel, *Polgárd*-ként a 16–17. század fordulóján adatolható, a 16. század közepén pedig *-di* képzőbokkal, *Polgárdi* alakban is feltűnik. Templomos falu jellegére a 15. században a *Polgár(i)egyház* forma utal, amelynek *egyház* utótagja 'templom' jelentésű. Más azonos vagy hasonló nevű településektől elkülönítendő a 19. század elejétől a 20. század elejéig *Tiszapolgár* néven is említik, a Tiszához való közeli fekvésére utalva. — BENKŐ 2003: 187–191, BÉNYEI 2012: 53–70, 74–85, C 59, Cs. 1: 524, 525, ÉGy., EKFT., E 158/41: 7–90, 173–240, 241–312, 313–356, 357–396, 585–

614, 641–708, 709–790, 791–819, 158/42: 7–54, 55–68, 69–120, 121–254, 255–350, 351–436, 507–582, 587–668, 829–840, 841–874, 875–918, 927–956, 1232–1249, FÉNYES 1851: 248, FNESz. *Polgár*, GÖNCZY, GÖRÖG, GÖRÖMBEI 1965: 1, 7, Gy. 1: 798–799, HEVENESI, HKFT., Hnt., Kat., MÁKT., MKFT., MÓDY 2006: 354, 1965: 132, 133, 134, 135, 138, 357, NÉMETH 2023: 326, N 78, PAIS 1975: facs. 21. cap. 6–8. sor, Perényi 417, PESTY 1864/38: 267b, PJFN. 16, SUGÁR 1974: 426–428, 432–438, 444, 454, 455, 457, 460, 464, T1.S.68.66, T10.FM.94, T16.T.75, T16.T.109, T16.T.110, T16.T.403, Vat. I/1: 330, 344, 360, VR. 355 § 294. 1., Z. 1: 71.

Adrián-tanya 2024: *Adriján-tanya*, 2013: *Adrián-tanya*, 1970: *Adriján-tanya*, 1968: *Adriján-tanya*, *Adrijántanyára* | *Egy Adrián nevű lakta*. 1888: *Adriányi*, 1883: *Adriányi tn. [tanya]*, 1870: *Adriányi tanya*, *Adriany tanya*. — A település külterületének nyugati részén, a Pap-tanyától délkeletre fekvő épület, szántóföld, szőlő. Egy *Adrián* nevű módos gazdáról nevezték el, aki sokat adakozott azért, hogy temetője legyen a településnek. Ma az egykori Táncsics térsz gyümölcsöse és szőlője található itt. *Adriányi*, *Adriányi-tanya* formában is említik. — ÉGy., HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 15, T1.S.79.929/8. — T10-B5.

Adriányi lásd **Adrián-tanya**

Adriányi-tanya lásd **Adrián-tanya**

Ady Endre utca 2024: *Adi úcca ~ Adi Endre úcca*, 1970: *Adi utca*, 1968: *Ady utca*, 1967: *Ady utca*, 1965: *Ady utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Maros utcát köti össze a Kolozsvári utcával. Hivatalos neve *Ady Endre utca*, de említik *Ady utcá*-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E4.

Ady utca lásd **Ady Endre utca**

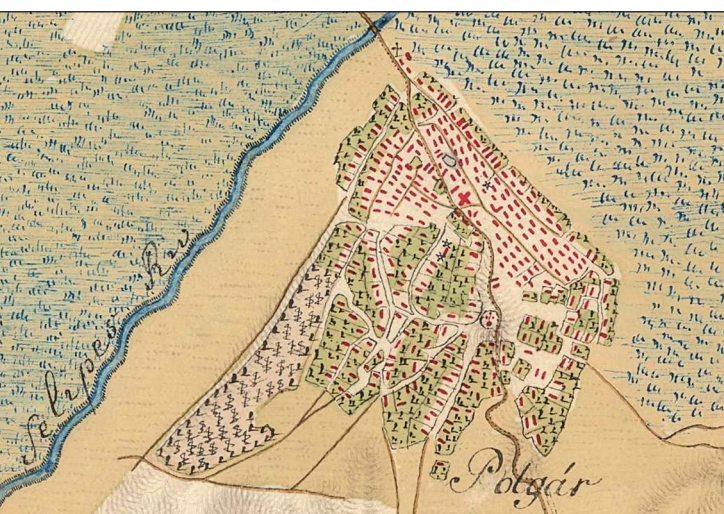
Akácfa utca 2024: *Akácfa úcca*. — A település belterületének északi részén levő, a Hévíz utcából nyíló kis utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Akác utca lásd **Aradi utca**

Akasztó lásd **Akasztó-halom**

Akasztó-domb lásd **Akasztó-halom**

Akasztó-dűlő lásd **Akasztó-hát**

Polgár belterülete és a Selypes-ér az első katonai felmérés térképén

Akasztó-halom 1970: *Akasztó-halom*, 1968: *Akasztóhalom* | *A káptalanyi cseléccsig éccér összeveszett. Jó összevették a pallót, úgy, hogy az égyik a másikának a házat fél izz gyújtotta. A gyújtogatót ezenn a hejenn akasztották fél.* 1967: *Akasztó halom*, *Akasztó*, 1909: *Akasztó domb*, 1870: *Akasztó halom*. — A település belterülete mellett, a Hajdú utca és a Szabolcs utca találkozásánál fekvő halom. A helyi hagyomány különböző eseményekhez köti a név eredetét. **Akasztó-domb** és **Akasztó** néven is említik. Vö. *Akasztó-hát*. — Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T9-G3.

Akasztó-hát 2024: *Akasztó-hát*, 1970: *Akasztó-hát*, 1968: *Akasztóhát*, 1967: *Akasztó hát*, 1965: *Akasztó dőlő*, *Akasztóhát* | *Valami Szarka nevű embert akasztottak itt fél törvényesen több mint 100 esztendeje. Min csak Akasztóhátnak mongyuk, mert domb is kicsit. Mán utcák vannak ott is.* 1877: *Akasztó dőlő*, 1871: *akasztó háti földből*, 1870: *Akasztó dőlő*, 1858: *Akasztó hát*, 1843: *akasztó háti ...* Táblák, 1834: *Akasztó hát*, 1810: *Akasztó háton*. — A település belterülete mellett húzódó szántóföld, nyugati szélén fekszik az Akasztó-halom. **Akasztó-dőlő** néven is említik. — BENCSEK 1974a: 230, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., MKFT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Alkotmány utca 2024: *Alkotmány úcca*, 1970: *Alkotmány utca*, 1968: *Alkotmány utca*, 1967: *Alkotmány utca*, 1965: *Alkotmány utca*, 1870: *Kigyó utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Gagarin utcából nyílik, és a Benczúr Gyula utcával párhuzamosan halad. Korábban **Kigyó utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Alkotmány utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E3.

Állami gazdaság 1985: *Állami Gazdaság*, 1981: *Állami Gazdaság*, 1973: *Á[llami] G[azdaság] új központ*. — Az állami gazdaság központja volt, amely a település keleti részén helyezkedett el, a temetőn túl. Ma már nem működik. — Hnt., MoFnT. 2/9. — T10-A2.

Almáskerti kocma lásd **Almáskerti söröző**

Almáskerti söröző 2024: *Almáskerti sörözőü* ~ *Almáskerti kocma* ~ *Almás kocma*. — A belterület délkeleti részén, a Dohánybeváltóval

szemben, a Hajdú utcán található épület. Ma is kocsmaként működik. Nevezik **Almáskerti kocsmá**-nak és **Almás kocsmá**-nak is. — ÉGy. — T25-H4.

Almás kocma lásd **Almáskerti söröző**

Alsó-dülő 1864: *alsó düllői gyp*, 1821: *Alsó Déllőben*. — BENCSEK a település déli határában lévő szikes szántóföldnek mondja a Felső-dülővel együtt. — BENCSEK 1974a: 235, PESTY 1864/38: 269a.

Alsó-rét 2024: *Alsó-rét*, 2013: *Alsó-rét*, 1981: *Alsó-rét*, 1970: *Alsó-rét*, 1968: *Alsó-rét, -re* | *A fekvése nagyon alacsony. Dényugatnak van, közvetlenül a Selypésközinek.* 1968: *Alsó-rét, -re*, 1965: *Alsó-rét, -re, -en, -ről* | *A Sejpésköz fojtatása a tarjányi határig. Ha a Tiszabú kigyón a víz, itt félgyön a vadvíz, lapos terület. A Tisza folyik mellette, feketeföld ez.* 1926: *Alsó-rét*, 1909: *Alsó-rét*, 1900: *Alsó-rét*, 1898: *Alsó-rét*, 1897: *Alsó rét*, 1871: *Alsó réten*, 1870: *Alsó rét*, 1864: *alsó réti dülő*, *alsó rét*, 1843: *Alsó réti kaszálók*, 1841: *Alsó réti fél sessio*, 1783: *Rith*. — A település külterületének délnyugati részén található rét, kaszáló. A Selypes-köz folytatása a tiszatarjányi határig. Az *alsó* névrész utalhat mélyebb fekvésére is, de arra is, hogy a belterületől délre terül el. Az első katonai felmérés térképe **Rét** néven említi. Vö. *Alsó-réti-tanyák*. — BENCSEK 1974a: 230, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 9, Hnt., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268b, 269a, PJFN. 18, 19, TERGE 1968: 15, T1.S.79.929/8, T10.FM.46. — T8-C5.

Alsó-réti-tanya lásd **Alsó-réti-tanyák**

Alsó-réti-tanyák 1967: *Alsó-réti tanyák*, 1939: *Alsó-réti tanya*, 1937: *Alsó-rétitanya*, 1913: *Alsó-rétitanya*, 1902: *Alsó-rét tanya*. — A külterület délnyugati részén, az Alsó-réten fekvő tanyák. **Alsó-rét(i)-tanya** formában is említik. — DIENES 1939: 356, Hnt. — T8-D4.

Alsó-rét-tanya lásd **Alsó-réti-tanyák**

Általános iskola lásd **Iskola**

Alvég 2024: *Alvég*, 1970: *Alvég*, 1968: *Alvég* | *A kössig alacsonyabb része, ahum még a víz is mégát.* 1967: *Alvég*, 1965: *Alvég*. — A település központjától keletre fekvő településrész. A Felvéghez képest alacsonyabb a fekvése, innen kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T9-E2.

Andornak 1864: *Andornak*. — Egykori határ rész, mely valószínűleg a település keleti részén lehetett. A név eredete ismeretlen, de felmerül a gyanú, hogy esetleg az egri káptalan birtokára az Eger melletti Andornakról érkező betelepülők hozták magukkal a nevet. — PESTY 1864/38: 268a.

Április 4. út lásd **Virág utca**

Április 4. utca lásd **Virág utca**

Aradi utca 2024: *Aradi úcca*, 1970: *Aradi utca*, 1968: *Aradi utca*, 1967: *Akác u[tc]a*], *Aradi utca*, 1965: *Aradi utca*, 1870: *Akác utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca, a Hősök utcából nyílik észak felé. Egykor *Akác utcá*-nak nevezték. Hivatalos neve *Aradi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F3.

Arany János utca 2024: *Arany János úcca*, 1970: *Arany János utca*, 1968: *Arany János utca*, 1967: *Arany János utca*, 1965: *Arany J[ános] utca*. — A belterület déli részén húzódó utca, az Árpád utcából ágazik el, és halad vele párhuzamosan. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F4.

Archeopark 2024: *Arheopark* (ÉGy.). — A település belterületétől délre levő egykori turistalátványosság, régészeti pihenőpark, az M3 Outlettől északkeletre, mára már bezárt. — ÉGy. — T9-H4.

Árpád utca 2024: *Árpád úcca*, 1970: *Árpád utca*, 1968: *Árpád utca*, 1967: *Árpád utca*, 1965: *Árpád utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Táncsics utca és a Szabadság utca között. Árpád vezérről nevezték el. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F4.

Ásott-halom 2024: *Ásott-halom*, 1968: *Ásott-halom*, 1870: *Ásott halom*, 1864: *Ásott halom*, 1810: *Ásott halomnál*, 1783: *Ásott halom*. — A település külterületének nyugati részén, az autópálya mellett északon, a Nagy-fenéktől nyugatra található halom. A név arra utal, hogy a halmot valamilyen célból megásták, részben esetleg elhordták. — BENCSEK 1974a: 230, ÉGy., EKFT., FNESZ. *Ásott-halom*, Kat., PESTY 1864/38: 268b, TERGE 1968: 15. — T8-D4.

Ásvány-oldal 1970: *Ásvány-ódal*, 1968: *Ásványódal*, *-ba*. — A település külterületének északi részén fekvő kissé emelkedő szántóföld, a Subi-dűlőtől északra található. A szomszédos Újtikos és Tiszagyulaháza területén lévő Ásvány nevű mocsaras terület mellett fekszik. — PJFN. 17, TERGE 1968: 15. — T2-C4.

Attila utca 1970: *Atilla utca*, 1968: *Attila utca*, 1967: *Atilla [utca]*. — Pontos helye ismeretlen. Talán a Gárdonyi utca elejének hivatalos neve lehetett, a Szabadság utca felől. Ma nincs ilyen utcanév. — PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49.

Austerlitz-tanya 1870: *Auszterlitz tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Rózsa tanyától északra fekvő egykori tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — Kat., ÚCsnT. — T9-E5.

Bacsa-házi-föld 1970: *Bacsa-házi-föld*, 1965: *Bacsaházi föld* | 70 évvel ezelőtt még juhászok laktak itt, innen mongyák Bacsaházi földnek. 1870: *Bacsaházi föld*. — A település belterületétől délre, a Temető közelében fekvő sík terület, szántóföld, egykori urasági juhászati központ. A név előtagja a *bacsó* 'juhász' tájszóból alakult. — GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., PJFN. 20, ÚMTsz. — T25-F5.

Bacsó Béla utca lásd **Bacsó utca**

Bacsókert 1968: *Bacsókert*, 1965: *Bacsókert*, *-bē, -bü, -tű, -be* | *Még a nagyapám idejibe juhászok vótak itt. Ott van ez a dohánbevéto mellett.* 1877: *Bacso kert*, 1870: *Bacsókert*. — A település belterületének délkeleti részén található településrész, a Toldi és az Erdei utca között. A név előtagja a *bacsó* 'juhász' tájszó. — GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., TERGE 1968: 16, T1.S.78.1806/28–32, ÚMTsz. — T25-G4G5.

Bacsó utca 2024: *Bacsóú ucca ~ Bacsóú Béjla ucca*, 1970: *Bacsó utca*, 1968: *Bacsó utca*, 1967: *Bacsó utca*, 1965: *Bacsó utca*, 1870: *Külső sor*. — A település központjától délkeletre húzódó utca, a Hősök utca és a Szabadság utca között. 1870-ben *Külső sor* néven szerepel, mivel ez a város legszélső, akkor még felsoros utcája. Hivatalos neve *Bacsó utca*, de említik *Bacsó Béla utca*-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-G4.

Bajcsy-Zsilinszky utca 2024: *Bajcsi-Zsilinszkij úccsa*, 1970: *Bajcsi-Zsilinszki utca*, 1968: *Bajcsy-Zsilinszky utca*, 1967: *Bajcsy-Zsilincky utca*, 1965: *Bajcsy Zs[ilinszky] utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca. A Bem József utcát köti össze a Hősök utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-G4.

Bajza József utca lásd **Bajza utca**

Bajza utca 2024: *Bajza úccsa*, 1970: *Bajza József utca*, 1968: *Bajza utca*, 1967: *Bajza utca*, 1965: *Bajza utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca. A Dózsa György utcából nyílik. Hivatalos neve *Bajza utca*, de említik **Bajza József utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E2.

Balassa Bálint utca lásd **Balassa utca**

Balassa utca 2024: *Balassa úccsa*, 1970: *Balassa Bálint utca*, 1968: *Balassa utca*, 1967: *Balassa utca*, 1965: *Balassa utca*. — A belterület közepén, a Kálvária-domb mellett lévő utca, a Szabadság utcát köti össze a Hősök utcával. A rövid kis utca helyén 1870-ben még csak egy kis zsákutca volt. Hivatalos neve *Balassa utca*, korábban említik **Balassa Bálint utcá**-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F3.

Barankovics tér 2024: *Barankovics téjr* ~ *Szabacsák téjr*, 2013: *Szabadság tér*, 1970: *Szabadság tér*, 1968: *Szabadság-tér*, 1967: *Szabadság tér*, *Templom u[utca]*, 1965: *Szabadság tér*, 1870: *Templom tér*, 1864: *Temető tér*. — A település belterületének középső részén levő tér, a település központja. Hivatalos neve *Barankovics tér*, amelyet Barankovics Istvánról, a Demokrata Néppárt egykori elnökéről kapott, aki ezen a helyen született és élt. A háza helyén áll ma a szobra. Korábban **Szabadság tér** volt a hivatalos neve, amelyet a második világháború után kapott. Előtte **Templom utcá**-nak és **Templom tér**-nek nevezték, mivel itt van a település katolikus temploma. Még korábban **Temető tér**-nek említik, bizonyára a templomot egykor övező temetőről. Ez utóbbi neveket ma már nem ismerik a helybeliek. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Barát-tanya 1970: *Barát-tanya*, 1968: *Barát-tanya*, *Baráttanyára* | *Boros Pësta lakta eszt a tanyát, nem tudom mégis mijé lëd Baráttanya*. — A település belterületétől északra fekvő szántóföld és épület a Morotva-közben. Egykori *Barát* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. — PJFN. 17, TERGE 1968: 16. — T9-E1.

Baros-tanya 1970: *Baros-tanya*, 1968: *Barostanya*. — A település külterületének keleti részén lévő tanya a Nyugati-főcsatorna közelében, a Horti-Király-domb környékén. Egykori *Baros* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. — PJFN. 18, TERGE 1968: 16. — T10-C2.

Bartók foka 1843: *Bartók fokáig*, *Bertó fokáig*. — Halászóvíz volt, a Szégyes vizét vezethette le. Az előtagja a településen gyakori *Bartók* családnév lehet (vö. még Bartók-tanya), a **Bertó foka** előtagja romlott lejegyzést tükrözhet. — BENCSEK 1974a: 231, 232.

Bartók-tanya 1883: *Bartók tn. [tanya]*, 1870: *Bartók tanya*. — Egykori tanya a település külterületének déli részén, amely a Rózsa-tanyától délkeletre található. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — HKFT., Kat. — T16-C1.

Basai-föld 2024: *Basaji-főüd* ~ *Basaji-rész*. — A település külterületének déli részén fekvő földterület, mely a Folyáson levő Basa-tanyával szomszédos. Nevének előtagja erre utal. **Basai-rész** néven is említik. — ÉGy. — T16-B1.

Basai-rész lásd **Basai-föld**

Báthori utca 2024: *Bátori úccsa*, 1970: *Bátori utca*, 1968: *Bátori utca*, 1967: *Bátori utca*, 1965: *Báthori utca*. — A belterület északkeleti részén húzódó utca. A Dózsa György utcából nyílik, és vele csaknem párhuzamosan vezet délkeleti irányban. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F2.

Béke utca 1970: *Béke utca*, 1968: *Béke utca*, 1967: *Béke utca*, 1965: *Béke utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, mely talán a Bajza utca folytatása lehetett. Ma nincs ilyen utcanév. — GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E2.

Beltelek 2024: *Beltelek*, 1965: *Beltelek, -re, -rű* | *Ami el van véve házhejnek, de még a gazdákná van, körű a kösségen. Csak ide a Beltelekre męgyęk. Beltelekrű gyövők*. — A település kül-

területének nyugati részén, a Temetőtől északra fekszik. A *beltelek* '(települések belterületén fekvő) beépített telek' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt., GÖRÖMBEI 1965: 9. — T25-F4.

Bem József utca 2024: *Bem József utca*, 1970: *Bem József utca*, 1968: *Bem utca*, 1967: *Bem utca*, 1965: *Bem utca*. — A belterület délkeleti részén húzódó utca, a Szabadság utca folytatása. Hivatalos neve *Bem József utca*, de **Bem utca**-ként is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-G4.

Bem utca lásd **Bem József utca**

Benczúr Gyula utca 2024: *Benczúr Gyula utca*. — A belterület nyugati részén húzódó utca, a Viola utcából nyílik, a Vereckei utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E3.

Benise-tanya 1883: *Benise tn. [tanya]*. — A település külterületének délkeleti részén, a Piócsás mellett lévő tanya. Valószínűleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H5.

Bérc 1492: *Berch*, 1483: *Bercz*, +?1292: in 1 loc. quod *Beerch* dicitur. — Polgár és a Tisza jobb oldalán fekvő Palkonya (Borsod vm.) közös határvonalán fekvő domb a Csikor tava és a Center között. Helye pontosabban nem határozható meg. — Gy. 1: 799, HA. 1: 91, SUGÁR 1974: 426, 432, 435.

Bercsényi utca 2024: *Bercsényi utca*, 1970: *Bercsényi utca*, 1968: *Bercsényi utca*, 1967: *Bercsényi utca*, 1965: *Bercsényi utca*, 1870: *Torma utca*, 1864: *Torma utca*. — A település belterületének északkeleti részén, a Taskó utcával párhuzamosan haladó utca, a Hunyadi utca és az Iskola utca között. Korábban **Torma utca** volt a neve, a megnevezés indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Bercsényi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 49. — T25-F2.

Berényi-tanya 2024: *Berényi-tanya*. — A település külterületének északi részén fekvő tanya, a Kocsis Zsiga tanyájától keletre található. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-C1.

Béres-tanya 2024: *Béres-tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő tanya. Egykori *Béres* nevű tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T10-B1.

Bertó foka lásd **Bartók foka**

Bessenyei utca 2024: *Bessenyei utca*, 1970: *Bessenyei utca*, 1968: *Bessenyei utca*, 1967: *Bessenyei utca*, 1965: *Bessenyei utca*. — A település központjához közel fekvő utca, amely háromfelé ágazik el a Kossuth utca és a Mátyás utca között. Korábban egyik részét Kis Gelej utcának, a másik részét Nagy Gelej utcának nevezték. Hivatalos neve *Bessenyei utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F2.

Beváltó lásd **Dohánybeváltó**

Bíbic-domb lásd **Bíbic-halom**

Bíbices 1970: *Bíbicés*, 1968: *Bíbices*, -be | *It vam valahun az Alsórét balóadalán. Sog bíbic tanyázott azon a részenn*. 1967: *Bíbices*. — A település déli határában fekvő legelő az Alsó-rét keleti részén. Nevét az ott tanyázó bíbicekről kapta. Vö. Bíbic-halom. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18. — T8-C4.

Bíbic-halom 1870: *Bébicz domb*, 1841: *Bibicz halom*. — Kisebb halom a belterülettől délre, a Halastó északi oldalán. Tőle nyugatra fekszik a Bíbices. **Bíbic-domb** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 232, Kat. — T8-C4.

Bikaföld 2024: *Bikaföld*. — A település belterületének északnyugati részén fekvő egykori városrész, a Lakhatsz egy része volt. A név a *bikaföld* 'földterület, amelyen a községi bikák részére termeltek takarmányt' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt.

Birkás Józsi tanyája lásd **Birkás-tanya**

Birkás-tanya 2024: *Birkás-tanya*, 2013: *Birkás Józsi tanyája*. — A település belterületétől délre, a Homok-dombon lévő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Birkás Józsi tanyája**-ként is említik. — ÉGy. — T25-F5.

Bocskai utca 2024: *Bocskai utca*, 1970: *Bocskai utca*, 1968: *Bocskai utca*, 1967: *Bocskai utca*, *Selypes utca*, 1965: *Bocskai utca*, 1870: *Selypes utca*. — A belterület északnyugati részén húzódó utca, a Gábor Áron utcából nyílik. Egykori **Selypes utca** nevét az magyarázza, hogy a Selypeshez vezet. Hivatalos neve *Bocskai utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 49. — T25-E2.

Bódé őrház lásd **Őrház**

Bódési-rét 1968: *Bódési rét, -re*, 1967: *Bódési rét, -re* | *A Tiszagátom vót egy őrház, arrú vëtte a föld a nevit.* — A település külterületének északkeleti részén fekvő rét, szántóföld. A Tisza-gáti Bódé őrház-ról kapta a nevét. — TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20. — T9-G3.

Bodzafa utca lásd **Maros utca**

Bogát farka 1871: *Bogát farkán.* — A Bogát-fok északi részét jelölhette, közel a belterülethez. — BENCSIK 1974a: 232.

Bogát-fok 1872: *Bogátfokból*, 1864: *bogát foka.* — A település külterületének déli részén a Bogát tavából eredő ér, amelyet a forrás szerint csatornává alakítottak. **Bogát foka** formában is szerepel. Vö. Bogát farka. — BENCSIK 1974a: 233, PESTY 1864/38: 268a.

Bogát foka lásd **Bogát-fok**

Bogát halma 2000: *Nagybogát-halom*, 1981: *Nagy-Bogát-halom*, 1970: *Bogát halma*, 1968: *Bogáthalma*, *Bogáthalmára* | *A folyási út mellett minygyá. Ott is van ëty halom. A terület egy részin gyakran át víz, oszt a döllőt elszigetelte másik szántódöllőktű. A Bogádi Panna birtoka vót.* 1965: *Bogáthalma*, *Bogáthalom*, 1961: *Bogáthalmi domb*, 1941: *N[agy] Bogát-hlm. [halom]*, 1939: *Bogáthalom*, 1937: *Bogáthalom*, 1929: *Bogáthalom*, 1926: *Bogáthalom*, 1913: *Bogáthalom*, 1900: *Bogáthalom*, 1898: *Bogát-halom*, 1896: *Bogát*, 1883: *Nagy Bogád hal[om]*, 1870: *Nagy-Bogát*, 1864: *bogát halma*, 1858: *Nagy Bogad*, 1831: *Nagy Bogát halmáig*, 1783: *Nagy Bogat.* — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben fekvő halom a folyási út mellett, a polgári határ szélén. Alakváltozata **Bogát-halom**. Emellett nevezik még **Nagy-Bo-**

gát-halom-nak, **Nagy Bogát halmá**-nak, illetve **Bogát**-nak, **Nagy-Bogát**-nak is. Alkalmilag a *halom*-mal azonos jelentésű *domb* földrajzi köznévvvel kiegészülve **Bogát-halmi-domb** változatban is előfordul. Vö. Bogát-halmi-dűlő, Bogát-halom-tanya. — BENCSIK 1974a: 245, DIENES 1939: 356, EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 19, POZSONYI 2000: 188, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18, T10. FM.94, T22.B.IX.a.2078. — T9-F5.

Bogát halmasi dűlő lásd **Bogát-halmi-dűlő**

Bogát-halmi lásd **Bogát-halmi-dűlő**

Bogát-halmi-dűlő 1970: *Bogát-halmi-döllő*, *Bogát-halmi-déllő*, *Bogát-halmasi-döllő*, *Bogát-halmasi-déllő*, 1967: *Bogáthalmi*, 1909: *Bogáthalmi dűlő*, 1870: *Bogát halmi dűlő.* — A külterület déli részén, a Bogát halma körül fekvő szántóterület. **Bogát halmasi dűlő** és **Bogát-halmi** formában is említik. — Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4.

Bogát-halmi-domb lásd **Bogát halma**

Bogát-halom lásd **Bogát halma**

Bogát-halom-tanya 1907: *Bogáthalom tanya*, 1902: *Bogáthalom tanya.* — A település külterületének délnyugati részén, a Bogát halmán lévő egykori tanya. — Hnt. — T16-C1.

Bogáti-tagok lásd **Bogát-köz**

Bogát-köz 2024: *Bogát-köz*, 1970: *Bogát köze*, 1968: *Bogátköze*, *Bogátközibe* | *It két ágba fojja át a Bogáthalmasi döllőt ëty kis ér. Ami a két ág köszt elterű földet nevezzüg Bogátközinek. De esz csak rétnek jó föld, művelnyi nem lehet.* 1967: *Bogátköz*, 1965: *Bogátköze*, *Bogátközé*, *Bogátközi*,

Bogát halma

Fotó: Harangi Mária

1941: *Bogát köze*, 1877: *Bogát közü dűlő*, *Bogáti tagok*, 1872: *Bogátközi*, 1870: *Bogát köze*, 1847: *Bogátközi térség*, 1843: *Bogátközi legelő*. — A település külterületének déli részén fekvő, a határig terjedő nagy területű határrész. Régen mocsaras rét volt, ma erdős, legelő terület. Egy magyarázat szerint egy kis ér két ága zárta közre, ezért nevezik köz-nek. A *Bogát* előtag (amely az ide tartozó nevekben *Bogád* alakban is szerepel) eredetét nem ismerik a helybeliek. Ez az Árpád-korban gyakori személynév volt. **Bogát köze**, **Bogát-közi-dűlő**, **Bogáti-tagok** formában is említik. Egyes részei: Hosszú-Bogát, Keskeny-Bogát, Kis-Bogát, Száraz-Bogát. Vö. *Bogát farka*, *Bogát-fok*, *Bogát halma*, *Bogát-közi-legelő*, *Bogát-közi-tanya*, *Bogát-oldal*, *Bogát tava*. — ÁSz. *Bogat*, BENCSEK 1974a: 233, ÉGy., FNESZ. *Bogát*, GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., MaKF., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18, T1.S.78.1806/28–32. — T16-C1.

Bogát köze lásd **Bogát-köz**

Bogát köze tanya lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát köze tanyák lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-közi-dűlő lásd **Bogát-köz**

Bogát-közi-legelő 1970: *Bogát-közi-legelő*, 1968: *Bogátközi legelő*, -re, 1967: *Bogátközi legelő*. — A település külterületének déli részén fekvő legelő a Bogát-közben. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 19. — T9-F5.

Bogát-közi-tanya 2024: *Bogát-kösz-tanya*, 2022: *Bogátköszitánya*, 2011: *Bogátköszitánya*, 1985: *Bogátköszitánya*, 1981: *Bogátköszitánya*, 1973: *Bogátköszetanyák*, 1967: *Bogátközi tanyák*, 1956: *Bogátköszetanya*, 1944: *Bogátköszetanya*. — A település délnyugati határában, a Bogát-közben fekvő, nagyrészt ma már nem létező tanyák. Hivatalos forrásokban **Bogát köze tanya**, **Bogát köze tanyák**, **Bogát-közi-tanyák**, illetve **Bogát-köz-tanya** formában is szerepel. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T16-C1.

Bogát-közi-tanyák lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-köz-tanya lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-oldal 1968: *Bogátoldal*, -ba, 1944: *Bogátoldal*. — A külterület déli részén, a Bogát-közben fekvő terület, helyét pontosabban nem ismerjük. — Hnt., TERGE 1968: 18.

Bogát tava 1871: *Bogát tavának*, [18. sz.]: *Bogát Tó*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-köz legmélyebb részén, a Hosszú-Bo-

gátban lévő tó lehetett, amelynek vizét a Bogát-fok vezette le. A forrás szerint a Bogát tavát a Selypesbe csapolták le. **Bogát-tó** formában is említik. — BENCSEK 1974a: 233, T1.S.70.72/1–8. — T9-F4.

Bogát-tó lásd **Bogát tava**

Bokor-hát 2024: *Bukor-hát ~ Bokor-hát*, 2013: *Bokorhát*, 1981: *Bokor-hát*, 1970: *Bukor-hát*, *Bokor-hát*, 1968: *Bukorhát*, -ra | *Bukros, hátras terület, fűszfák vótak ot valamikor*. | *Apámtú hallogattam, hogy ott egy bukorerdő vót valamikor*. *Ojjan négy-öt köblös furmál lehetett*. *Arrú kapta a föld a nevit*. | *Régebben, mikor ez a terület még nem vót lécsapolya, nagyon keves vót rajta a szántóföld*. *Ez a keves is a dombosab részekén vót, ojjam bukrogba vótak a jó részeg benne*. *Eszt ezé neveszték el bukorhátnak*. 1967: *Bokorhát*, 1965: *Bokorhát*, *Bukorhát*, *Bukorhátra*, *Bukorháton*, *Bukorhátrú*, 1909: *Bokorhát*, 1874: *Bokorhāti*, 1873: *Bokorhāti* zsellér szántó földekre, 1870: *Bokor hát*, 1858: *Bokorhát*, 1843: *Bokorhāti* kaszálló. — A település belterületétől északkeletre, a Morotvától keletre fekvő szántóföld. A 35-ös főút, a Király-ér és a 36-os főút fogja közre. A Tisza szabályozása előtt vizes terület volt, az ebből kiemelkedő hátakat bokros erdők borították. Részai a Kis-Bokor-hát és a Nagy-Bokor-hát. Vö. *Bokorhāti-Kis-tag*, *Bokor-hāti-kút*, *Bokor-hāti-tanya*. — BENCSEK 1974a: 233, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 4, 5, TERGE 1968: 19, T1.S.79.929/8. — T9-G1.

Bokorhāti-Kis-tag 1970: *Bukor-hāti-kis-tag*, *Vásártéri dőlő*, *Vásártéri dőlő*, 1968: *Bokorhāti kistag*, *Bukorhāti kistag*, *Vásártéri dőlő*, *Vásártéri dőlő* | *Mer ez esett leközzelebb a faluhó, a vásártérhő*. 1967: *Bokorhāti Kistag*, *Vásártéri dőlő*, 1909: *Kistag*, 1870: *Kis tag*. — A település északi határában fekvő szántóföld, a Kis-Bokor-hát része. **Kis-tag** néven is említik. A **Vásártéri-dűlő** név arra utal, hogy ez a külterületi rész esett legközelebb a Vásártérhez. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 5, 17, TERGE 1968: 19, 43, T1.S.79.929/8. — T9-G2.

Bokor-hāti-kút 1869: *Bokorhāti kútnál*. — A Bokor-hát területén lévő egykori kút. — BENCSEK 1974a: 233.

Bokor-hāti-tanya 2024: *Bokor-hāti-tanya*. — A település külterületének északkeleti részén,

a Bokor-háton, a Felső-dűlőtől északra fekvő tanya. — ÉGy. — T9-G1.

Boldog-rét 2024: *Boldog-rét*, 2013: *Boldog-rét, -re*, 1968: *Bódogrét, Boldogrét, -re*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő rét, az Ásvány-oldaltól északnyugatra. Az előtag bizonyára személynévi eredetű. — ÉGy., TERGE 1968: 20. — T2-C4.

Borjújáró 2024: *Bornyújáró* | *Ennek a szántó-földnek a végénél van ott egy fasor, aszt neveztek Bornyújárónak, de aszt azér mer ott a bornyák legeltek*. — A település külterületének délnyugati részén levő fasor, a Deli-dűlőtől délre. A név valószínűleg a *borjújáró* 'növéndékmárhák legelőre vezető útja' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. — ÉGy., FKNT. — T16-A1.

Bosnyák lásd **Bosnyák-domb**

Bosnyák-domb 2024: *Bosnyág-domb*, 2013: *Bosnyák-domb*, 1970: *Bosnyák-domb*, 1968: *Bosnyágdomb* | *A bosnyák család lehetett ot letelepülve*. 1967: *Bosnyák domb*, 1870: *Busnyák halom*, 1864: *búsnnyák dombja*, 1821: *Bozsnnyák halom*, 1783: *Bosnjak*. — A település délnyugati határában fekvő domb, a Rózsa-tanyától délre. A helybeliek szerint az ott letelepült bosnyák családról kaphatta a nevét, de előtagja lehet személynév is. **Bosnyák dombja**, **Bosnyák-halom** és **Bosnyák** formában is említik. — BENCSEK 1974a: 233, ÉGy., EKFT., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20, T1.S.79.929/8. — T9-E5.

Bosnyák dombja lásd **Bosnyák-domb**

Bosnyák-halom lásd **Bosnyák-domb**

Botond utca 2024: *Botond utca*, 2013: *Botond utca*, 1970: *Boton-utca*, 1968: *Botond ucca*. — A település központjától délnyugatra húzódó utca, a Táncsics utcából ágazik ki, és azzal párhuzamosan halad. Újabban nyitották, az 1870-es kataszteri térképen még nem szerepel. Botond vezérről kapta a nevét. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 17, TERGE 1968: 49. — T25-F4.

Bödön 1970: *Bödön*, 1968: *Bödön* | *Egy lapos részt neveznek így. Az alakjárú lett nevezetes, mer mindén tavasszal víz ád benne, ojjan nagy méjjesedés*. 1967: *Bödön*. — A belterület nyugati részén, a Bajza utca és a Dózsa György utca környékén lévő egykori településrész. Nagy mélyedés volt rajta, minden tavasszal állt benne a víz, erre utal az elnevezés. Ma már nem ismerik

a nevet. — PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T25-E2.

Böszörményi országút lásd **Böszörményi út**

Böszörményi út 1877: *Böszörményi út*, *Böszörményi út* a nagy gyepen, 1864: *Böszörményi út*, *Böszörményi ország út*. — A belterületől délkeleti irányba kifutó utat, a mai Hajdú utcát nevezték így, mely áthaladt a Nagy-gyepen és valószínűleg Hajdúböszörményig vezetett. **Böszörményi országút**-ként is említik. — PESTY 1864/38: 268b, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G4.

Cegléd lásd **Ciklédi**

Center 1981: *Center*, 1970: *Center*, 1968: *Center, -be* | *Fűsterület rész a Tisza ártér nyugati oldalán*. 1967: *Center, -be*, 1883: *Czenter*, 1872: *czenteri gazdák*, 1870: *Czenter*, [18. sz.]: *Center*, 1483: *Chenther*, *Czenther*, +?1292: *Centur*, piscina. — A határ délkeleti részén, a Selypes közelében lévő terület. Úrbéres kaszáló volt az Alsó-réten. A 13. század végén ezen a helyen a Polgárral szomszédos Palkonyához (Borsod vm.) tartozó halastavat említenek a birtok határjáró oklevelében. A név korabeli hangalakja *Centür* ~ *Centör* lehetett. A halászóhely neve mögött középkori személynévet sejtethetünk. A mai név közvetlen folytatása a középkori megnevezésnek. Vö. Center-oldal, Center-tó. — ÁSz. *Centur*, BENCSEK 1974a: 234, FNESZ. *Center*, Gy. 1: 799, HA. 1: 91, KMHsz. 1: 69, MoFNT. 2/9, PJFN. 19, SUGÁR 1974: 426, 432, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20, T1.S.70.72/1–8, T1.S.79.929/8, T10.FM.93. — T8-C4D4.

Center-fenék lásd **Center-tó**

Center-oldal 1883: *Zenter oldal*, 1870: *Czenter oldal*. — A település külterületének nyugati részén, a Centertől északra fekszik. — HKFT., Kat. — T8-C4D4.

Center-tó 1870: *Czenter tó*, 1843: *Czenter fenék*. — A Center déli, mélyebb fekvésű része, amelyen egykor vízállás is volt. **Center-fenék** néven is említik. — BENCSEK 1974a: 234, Kat., T1.S.79.929/8. — T8-C4.

Ciba-hát 2024: *Ciba-hát*, 2013: *Cibahát*, 1970: *Ciba-hát*, *Cibe-hát*, 1968: *Cibahát*, *Cibahátra*, *Cibehát* | *Ez még a Sejpésér keleti oldalán van. Cibehát lenne az, csak má elferdítették, mer sok csibét tenyésztettek ott*. 1967: *Ciba hát*, 1870: *Czibóhát*, 1858: *Czibak hát*, 1824: *Cziba hát*, 1810: *Cziba háton*, [1810]: *Cziba hát*, 1783:

Czibáhát. — A település külterületének délnyugati részén, az Ásott-halomtól délre fekvő szántóföld. Ha hihetünk az 1858. évből való **Cibak-hát** formának, akkor a név előtagjában a *cibak* 'cövek, karó' tájszót kereshetjük, de esetleg a *cibakhát* 'az a sor, vonal, amelyet a dűlőutak végén a határkarók alkotnak' is szolgálhatott a név előzményéül. Ennek elhomályosulásával módosulhatott a név *Ciba-hát* és **Cibe-hát** hangalakra. — BENCSIK 1974a: 234, ÉGy., EKFT., Kat., MKFT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20, T10.FM.38, T10.FM.44, ÚMTsz. — T16-A1.

Cibak-hát lásd **Ciba-hát**

Cibe-hát lásd **Ciba-hát**

Cigléd lásd **Ciklédi**

Ciklédi lásd **Ciklédi**

Ciklédi-dűlő lásd **Ciklédi**

Ciklédi-fenek lásd **Ciklédi**

Cigléd köze lásd **Cikléd köze**

Cigléd-tanya lásd **Ciklédi-tanya**

Cikléd lásd **Ciklédi**

Ciklédesi út 2013: *Ciklédesi út*. — A településről a Ciklédi nevű területre vezető út. Az előtagként szereplő helynévhez a *-si* képző járult. — ÉGy. — T9-E5.

Ciklédi 2024: *Ciglédi* ~ *Ciklédi*, *Ciklédibe*, 2013: *Ciglédi* ~ *Ciklédi*, 1981: *Ciklédi-dűlő*, 1970: *Ciglédi*, *Ciklédi*, 1968: *Ciklédi*, *Ciglédi*, *Ciglédibe*, 1967: *Ciklédi*, *Ciglédi*, *Ciglédibe*, 1909: *Ciklédi*, 1900: *Czikléd*, 1898: *Czikléd*, 1888: *Czigléd*, 1870: *Ciklédi*, 1870: *Cziglédi dűlő*, *Cziglédi fenék*, 1843: *Czigléd*, [18. sz.]: *Agri Czegléd*. — A település délnyugati határában fekvő szántóföld a Selypes-közön. Korábban **Cikléd** és **Ciglédi** formában szerepelt, illetve **Ciklédi-dűlő**, **Ciglédi-dűlő-ként**, illetve **Ciglédi-fenek-ként** is említik. Legrégábbi alakja **Cigléd**, **Cegléd**, amely a *cigle* 'parti fűz' növény nevéből alakult *-d* helynévképzővel, és fűzfában gazdag helyet jelölhetett. Később ehhez a névformához az *-i* képző kapcsolódott hozzá. Vö. **Ciklédesi út**, **Ciklédi-tanya**, **Cikléd köze**. — BENCSIK 1974a: 234, BÉNYEI 2012: 53–70, ÉGy., Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 21, T1.S.70.72/1–8, T1.S.79.929/8, ÚMTsz. — T8-D5.

Ciklédi-dűlő lásd **Ciklédi**

Ciklédi-tanya 2024: *Ciklédi-tanya*, 1939: *Cigléd-tanya*, 1937: *Cigléditánya*, 1929: *Ciglédit[anya]*, 1926: *Cigléditánya*, 1913: *Czigléditánya*, 1907: *Czikléd tanya*, 1902: *Czikléd tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Ciklédiben fekvő tanya. **Cigléd-tanya** és **Cikléd-tanya** néven is ismerték. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., T22.B.IX.a.2078. — T9-G5.

Cikléd köze 2024: *Cikléd köze* ~ *Cigléd köze*, 1843: *Cigléd köze*. — A település külterületének délnyugati részén fekvő földterület az Alsó-réten, a Ciklédi mellett. Nem világos, hogy az utótagként szereplő *köze* mire utal. — BENCSIK 1974a: 234, ÉGy.

Cikléd-tanya lásd **Ciklédi-tanya**

Csaba utca 2024: *Csaba utca*, 1970: *Csaba utca*, 1968: *Csaba utca*, 1967: *Csaba utca*, 1965: *Csaba utca*, 1870: *Rövid utca*. — A település központjától északra levő kis utca, a Kossuth utcát a Dózsa György utcával köti össze. Korábban **Rövid utca** volt a neve. Hivatalos neve *Csaba utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F2.

Csalogány utca 2024: *Csalogány utca*. — A település belterületének északi részén levő, a Pacsirta utcával párhuzamosan haladó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E1.

Csapó utca lásd **Kassa utca**

Császár Gábor tanyája lásd **Császár-tanya**

Császár halma lásd **Császár-halom**

Császár-halom 1870: *Császár halom*, 1858: *Császár hal[om]*, 1831: *Császár halmánál*, 1783: *Császárh[alom]*, 1464: *Chazarhalma*. — A település belterülete mellett délen, a Temető-dűlőtől délkeletre fekvő halom. **Császár halma** formában is említik. A név előtagja családnévi eredetű lehet. — BENCSIK 1974a: 234, EKFT., Kat., MKFT., SUGÁR 1974: 430–431. — T9-F4.

Császár-tanya 2024: *Császár-tanya*, 2013: *Császár Gábor tanyája* ~ *Császár-tanya*, 1941: *Császár-tny. [tanya]*, 1883: *Császár tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Nagy-Horti területén fekvő tanya. Tulajdonosáról, a Császár családról kapta a nevét. **Császár Gábor tanyája** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MaKF. — T10-D2.

Csikord 2024: *Csikord ~ Csikort*, 2013: *Csikord, -ra*, 1970: *Csikord-ér*, 1968: *Csikordér* | *Egy ojjan vizes terület, amibe nagyon sok csikállat él*. 1967: *Csikord, Csikord ér*, 1864: *csikord ere*, 1483: *aqua Chykkord*. — A település nyugati határában levő mélyen fekvő, vizenyős terület és innen induló kanális, amely a Selypesbe folyik. BENCSIK szerint a Selypes mélyebb része. A helybeliek szerint a benne levő csík halakról kaphatta a nevét. A név annak a *Csikor tava* névnek az előtagjából alakult, amelyet a 13. század végéről ismerünk: az Árpád-kori *Csikor* személynév -d helynévképzős alakját kereshetjük benne mint az adott személy által birtokolt terület megnevezését. **Csikord-ér**, **Csikord ere** néven is említik. Vö. *Csikord-oldal*, *Csikord-zug*, *Kis-Csikord*, *Nagy-Csikord*. — BENCSIK 1974a: 234, BÉNYEI 2012: 60–61, ÉGy., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, SUGÁR 1974: 432, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 21. — T8-D3.

Csikord-ér lásd **Csikord**

Csikord ere lásd **Csikord**

Csikord-oldal lásd **Nagy-Selypes-köz**

Csikord-zug 2024: *Csikord-zug*, 2013: *Csikord zug*, 1876: *Csikord zugi*. — A település külterületének nyugati részén fekvő legelő a Csikord területén. A Selypes kanyarulata zárja közre. A *zug* földrajzi köznév 'a folyó kanyarulatában lévő terület' értelmű. — BENCSIK 1974a: 234, ÉGy., FKNT. — T8-D3.

Csikor tava 1492: *Chykorthawa*, 1483: *Chykorthawa*, +?1292: *prope 1 pysscynam Chykurtowa* vocatam. — A Polgárral szomszédos, a Tiszán túl fekvő Palkonya (Borsod vm.) határleírásában említett halászhely, halastó a Selypes közelében. Előtagja azonosítható a későbbi *Csikord* helynévvel. A *Csikor ~ Csikur* az Árpád-korból adatolható személynév, amely *Csigur* változatban is élt (vö. 1276: *Chygur*, +1137/1228 k.: *Cykur*). Ebből valószínűleg -d helynévképzővel alakult a *Csikord* helynév. — ÁSz. 197, 211, Gy. 1: 799, HA. 1: 92, KMHsz. 1: 76, SUGÁR 1974: 426, 432, 435.

Csinos-tanya 2013: *Csinos-tanya*, *Csinos-tanyában*, 1970: *Csinos-tanya*, 1968: *Csinostanya* | *Csinos nevű lakta a tanyáját, de aszt má most lebontották. A főggye jó szántó*. 1967: *Csinos tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő tanya és szántó föld a Kengyel-köz-

ben. Tulajdonosáról, a *Csinos* családról kapta a nevét. Mára már lebontották. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21. — T10-A2. **Csiráfészek** 2024: *Csiráfészek*, 2013: *Csiráfészek ~ Csira-fészek*, 1970: *Csira-fészek*, 1968: *Csiráfészek*, 1967: *Csiráfészek*. — A település belterületének északnyugati részén levő egykori településrész, bizonyára a Szőlő és a Lakhatsz egy része. Mára már be van épülve teljesen. Az előtagban a *csira* 'sirály' szó kereshető. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, ÚMTsz. — T25-E2.

Csokonai utca 2024: *Csokonai úcca*. — A település központjától délre húzódó utca, a Táncsics és az Árpád utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F4.

Csordagyep lásd **Csordalegelő**

Csordajárás lásd **Csordalegelő**

Csordalegelő 2024: *Csordalegelő ~ Csordajárás ~ Nagy-gyep*, 2013: *Csordalegelő ~ Kabóca-legelő ~ Nagy-gyep*, 1970: *Csordagyep*, *Csordalegelő*, *Gyalog-legelő*, *Kabóca-legelő*, 1970: *Nagy-gyep*, 1968: *Csordagyepre*, *Csordalegelő*, *Gyaloglegelő*, -re, *Naggyep*, -re, *Kabócalegelő* | *Legelő vód, de nyáron az állat allig vót még rajta, annyira kiszáratt. Csak a kabócák ugráltak rajta*. 1967: *Csorda legelő*, *Csordagyep*, *Kabóca legelő*, *Naggyep*, *Gyalog legelő*, 1877: *Gyalog legelő*, *nagy gyepen* 1871: *Naggyep*, 1870: *Köz legelő*, *Köz legelő*, *Köz Legelő*, *köz legelő*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő sík terület, rét, legelő. A *Csordalegelő* és a *Csordajárás* névforma 'a csorda legelője' jelentésű földrajzi köznevekből alakult. A *Nagy-gyep* és a *Csordagyep* utótagja ugyancsak 'legelő' értelmű. A *Kabóca-legelő* előtagja az ott tanyázó rovarokra utal. A *Gyaloglegelő* névforma motivációját nem ismerjük. Egy térképi forráson *Közlegelő* néven szerepel: ez a legelő használati módjára utal. Vö. *Nagy-gyep-tanya*. — BENCSIK 1974a: 245, ÉGy., FKNT., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, 7, 12, TERGE 1968: 21, 24, 26, 34, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T10-A4.

Csősz lásd **Csőszegyháza**

Csőszd lásd **Csőszegyháza**

Csőszegyház lásd **Csőszegyháza**

Csőszegyháza 1864: *Csősz egyház dombja*, 1836: *Csősz Egyháza* fordulóban, 1727: *Csősz*

és Kékes Egyháza ... nevű puszták, 1476/1477: p. *Chewzaghaza*, 1455/1456/1699: p. *Cheuseghaz*, 1455: pr. *Cheuzighaz*, 1430: p. *Cesekhaza*, *Chenseghaza* [ɔ: *Cheuseghaza*], 1389: p. seu t. *Chesd*, 1312: t. *Cheus*, 1299/1435: t. *Cheuzd*, 1261/1271: *Cheuzd*, 1220/1550: v. *Cheuz*. — Elpusztult középkori település Polgár Csősz-halom nevű területén. Templomának alapjait a Kis-Csősz-halmon azonosították. Legkorábban **Csősz** és **Csőszd** néven említik. Ez a személynévként is használatos *csősz* '(mező)őr' foglalkozásnévből alakult közvetlenül, illetve a -d helynévképzővel. Az alapjául szolgáló szónak az Árpád-korban a maitól eltérő jelentése lehetett. Később a névhez az *egyház* 'templom' jelentésű főnév kapcsolódott, utalva a település egyházas jellegére, így **Csőszegyház**, **Csőszegyháza** formában szerepel. Ezt a nevet még a 19. században is ismerték. — AOklt. 3: 213, BENCsik 1974a: 234, 240, BÉNYEI 2012: 53–70, DHA. 1: 60, NÉMETH 2023: 95, 96, Perényi 417–418, PESTY 1864/38: 268b, SUGÁR 1974: 424, 427, 428, TESz., VR. 189 § 249. l., Zs. 1: 1132.

Csősz halma lásd **Csősz-halom**

Csősz-halmi-tábla lásd **Csősz-halom**

Csősz-halmi-táblák lásd **Csősz-halom**

Csősz-halom 2024: *Csőűsz-halom* ~ *Csőűsz halma*, 2013: *Csőszhalma* ~ *Csősz-halom*, 1981: *Csősz-halom*, 1970: *Csősz halma*, *Csősz-halom*, 1968: *Csőszhalma*, *Csőszhalmára* | *A nánási út menytyin. A legmagosabb rész, ezé ot tanyázott a csősz. Onnan vigyázot fél a területekre.* 1967: *Csősz halom*, *Csősz halma*, 1965: *Csőszhalom* | *Van ott egy domb oszt onnét jó szét lehet látni, oda félment a csősz, a gunyhója is ott vót.* 1956: *Csőszhalom*, 1909: *Csőszhalom*, 1883: *Csősz hal[om]*, 1871: *Csőszhalma*, 1870: *Csősz halom*, 1864: *Csőszhalma*, 1858: *Csős halom*,

Csősz-halom

Fotó: Harangi Mária

1843: *Csőszhalmi Táblák*, 1824: *Csősz halmi Tábla*, [1810]: *Csősz halmi Tábla*, 1783: *Csősz h[alom]*, [18. sz.]: *Csősz hallom*. — A település belterületétől keletre fekvő dombos szántóföld, legelő, rét a Kenderföld keleti oldalán. A Nagy-Csősz-halom van rajta, tőle nyugatra pedig a Kis-Csősz-halom. A helyi hagyomány szerint a határcsősz őrhelyéről kapta a nevét. **Csősz halma** formában is használják valamint **Csősz-halmi-tábla**, **Csősz-halmi-táblák**-ként is említik. A történészek erre a helyre lokalizálják a középkori Csőszegyháza települést. — BENCsik 1974a: 234, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MKFT., MoFnt. 2/9, PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, T1.S.70.72/1–8, T1.S.79.929/8, T10.FM.38, T10.FM.44. — T10-A2.

Csűr-domb 1870: *Csűr domb*. — A település külterületének déli részén, a Mervó-tanyától délkeletre található. — Kat. — T16-C1.

Damjanich utca 2024: *Damjanics úcca* ~ *Könyök úcca*, 1970: *Damjanics utca*, 1968: *Damjanich utca*, 1967: *Damjanich u[ftca]*, *Könyök u[ftca]*, 1965: *Damjanich utca*, 1870: *Könyök utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca. Az Aradi utcával párhuzamosan fut, s abból nyílik mindkét végén kis könyökszerű kanyarral. Erre utal a **Könyök utca** megnevezés. Hivatalos neve *Damjanich utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, TERGE 1968: 49. — T25-F3.

Dankó Pista utca 2024: *Dankóu Pista úcca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F5.

Dankosi-rész 2013: *Dankosi-rész*, 1970: *Dankosi rész*, 1968: *Dankosi rész, -be*, 1967: *Dankosi rész*. — A Dankó-tanya körüli földterület a határ északkeleti részén. A név előtagja a tanyanév előtagjából alakult -si képzővel. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, 22. — T10-D1.

Dankó-tanya 2024: *Dankóu-tanya*, 2013: *Dankó-tanya*, 1970: *Dankó-tanya*, 1968: *Dankótanya*, *Dankótanyára*, 1967: *Dankó tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő tanya, a Dankosi-részen északon. Tulajdonosáról kapta a nevét. A tanyát mára már lebontották, de a nevet még ismerik. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, 22. — T10-D1.

Dante utca 2024: *Dantë úcca*, 2013: *Dante utca*, 1985: *Dante utca*, 1970: *Dantë utca*, 1968: *Dante utca*, 1967: *Dante utca*, 1965: *Dante utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Táncsics utca folytatása. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Hnt., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E5.

Danyi-tanya 1. 1883: *Dany tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Szőke-tanyától keletre fekvő tanya. Talán tulajdonosáról kapta a nevét, és a név előtagja *Danyi* helyett tévesen szerepel *Dany* formában. Vö. Nagy Tanyi tanyája. — HKFT. — T10-A3.

Danyi-tanya 2. 1883: *Danyi tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Király-dombi-tanya közelében fekvő tanya. Talán tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T10-D3.

Deák Ferenc utca 2024: *Deák Ferenc úcca*, 1970: *Déák Ferenc utca*, 1968: *Deák Ferenc utca*, 1967: *Deák Ferenc utca*, 1965: *Deák utca*, 1870: *Sugár utca*. — A település belterületének központjától kissé délnyugatra húzódó utca, a Kolozsvári utcát köti össze a Petőfi utcával. Korábban *Sugár utca* volt a neve, a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Deák Ferenc utca*, de említik *Deák utca* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-F3.

Deák utca lásd **Deák Ferenc utca**

Debreceni út 1864: *Debreczeni Út*. — Az egykor Debrecen felé vagy Debrecenbe vezető utat nevezhették így. — PESTY 1864/38: 269a.

Deli-dűlő 1970: *Deli-dőllő*, *Deli-déllő*, 1968: *Deli déllő*, *Deli dőllő*, -be | *Délnek fekszik az igaz, de nem azé léd Deli. Arrú kapta a nevit, hogy a nagyanyám Deli vót, oszt nekik vót ebbe a dőllőbe nagyon sok főggyök*. 1967: *Deli dűlő*. — A település külterületének déli részén fekvő szántóföld, a Rózsa-tanya mellett. Egykori *Deli* nevű tulajdonosáról kapta a nevét. — PJFN. 20, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T16-A1.

Deli-ház 2024: *Deli-ház ~ Deli háza*, 1967: *Deli ház*, 1939: *Deliház*. — A település központjában álló épület, állatorvosi rendelő működik benne.

Deli háza néven is említik. Itt élt Deli Mátyás, a Hortobágy állatorvosa, róla kapta a nevét.

— DIENES 1939: 356, ÉGy., TARJÁNYI 1967: 6. — T25-F2.

Deli háza lásd **Deli-ház**

Deli Mátyás utca 2024: *Deli Mátyás úcca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Benczúr és a Vas Gereben utcák között, velük párhuzamosan halad. A Hortobágy állatorvosáról, Deli Mátyásról kapta a nevét, aki 1892-től állatorvosként dolgozott Polgáron, s a községnek is aktív tagja volt. Munkássága előtt tisztelegve emléktáblát is állítottak a Barankovics téren. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E3.

Deli-tanya 1870: *Déli-tanya*. — Egykori tanya a Kis-Piócás területén, a mai M3 Outlet közelében. Nevét tulajdonosáról, a *Deli* családról kaphatta, a térképen bizonyára tévesen szerepel *Déli* formában. — Kat. — T9-G5.

Derék utca 1864: *derék utsza*. — A település valamelyik, bizonyára jelentősebb utcáját jelölte a megnevezés. — PESTY 1864/38: 268b.

Dimitrov út lásd **Rozmaring utca**

Dimitrov utca lásd **Rozmaring utca**

Diófás iskola 2024: *Dijóúfás iskola*, 2013: *Diófás iskola*. — A Bem József utcán álló egykori iskolaépület, nagy diófák voltak az udvarán, erről kapta a nevét. Ma már nem működik iskolaként, lakóházak találhatók a helyén. — ÉGy.

Dobos-tanya 2013: *Dobos-tanya*, 1956: *Munknagytanya*, 1944: *Munknagytanya*, 1929: *Munknagyt[anya]*, 1928: *Munk tn. [tanya]*, 1926: *Munknagytanya*, 1918: *Munk tn. [tanya]*, 1913: *Munknagytanya*, 1907: *Munk tanya*, 1883: *Munk tn. [tanya]*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Munk-földön található. Egykori *Dobos* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. Régebben *Munk-tanya* és *Munk-Nagy-tanya* változatban is előfordul: e nevek előtagja ugyancsak egykori tulajdonosára utalhat. — ÉGy., HKFT., Hnt., T16.T.150, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078. — T10-A2.

Dobó István utca lásd **Dobó utca**

Dobó utca 2024: *Dobóú úcca ~ Dobóú István úcca*, 1970: *Dobó István utca*, 1968: *Dobó utca*, 1967: *Dobó utca*, 1965: *Dobó utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca. A Bocskai utcát és a Klapka utcát köti össze. Hivatalos neve *Dobó utca*, de említik *Dobó István utca* formában is. — ÉGy.,

GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E2.

Dohánybevéltő 2024: *Dohánybéváltó ~ Béváltó*, 2013: *Dohánybevéltő*, 1970: *Dohánybevéltő*, 1965: *Béváltó*. — A település belterületének délkeleti részén álló egykori épület a Hajdú utca és a Toldi utca sarkán. Itt szárították a dohányt, és vitték Nyíregyházára. **Bevéltő** néven is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, PJFN. 17. — T25-H4.

Dózsa György út lásd **Dózsa György utca**

Dózsa György utca 2024: *Dóúza György úcca*, 1970: *Dózsa György út*, 1968: *Dózsa utca*, 1967: *Dózsa utca*, 1965: *Dózsa utca*, 1870: *Fő utca*. — A település belterületének északi részén, a központtól a város széléig húzódó utca. Említik **Dózsa utca** és **Dózsa György út** formában is. Hivatalos neve *Dózsa György utca*. A 19. századi kataszteri térképen **Fő utca** néven szerepel. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-E2.

Dózsa utca lásd **Dózsa György utca**

Dögkert lásd **Dögös**

Dögös 2024: *Dögös*, 2013: *Dögös*, 1970: *Dög-kert*, *Dögös*, 1968: *Dökkert*, *Dökkertbe*, *Dögös*, *Dögösbe*, 1967: *Dög kert*, *Dögös*, 1965: *Dögös*. — A település belterületétől északra fekvő földterület, a Selypes mellett. Az elhullott állatokat temették ide. A **Dögkert** névvaltozat a *dögkert* 'elhullott állatok elföldelésére szolgáló bekerített terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T9-E2.

Drekó József-tanya 1883: *Drekó József tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Nagy-Horti területén fekvő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T10-D2.

Ebnet-tanya 1907: *Ebnet tanya*, 1902: *Ebnet tanya*. — Pontos helye ismeretlen, bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Hnt.

Egyház-erdő 1970: *Ěgyház-erdő*, 1968: *Etyház-erdő*, 1967: *Egyház-erdő*. — A település külterületének délnyugati részén fekvő erdő, a Nagy-Selypes-köztől északkeletre fekszik. Az egyház tulajdona volt. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T8-D2D3.

Elek-tanya 2024: *Elek-tanya*, 1941: *Elek-tny. [tanya]*. — Egykori tanya a település déli ha-

tárában, a Bogát-köz területén. Bizonyára a tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., MaKF. — T9-F5.

Eperjesi-halom lásd **Epres-halom**

Epres-halom 1864: *Eperjesi halom* | *A 'homoki szántó földeket diszíti Eperjesi halom, melynek a' tetejen gyönyörű oltványos kert diszlik, mely a' Romai Catholica Egyház tagjába esik, jelenleg annak haszonvevője Főtisztelendő Eperjessy Ferencz esperest és helybeli lelkész úr.* 1821: *Epres halom*. — A belterülettől délre, a Homok területén fekvő halom, amelyen eperfák lehettek. Az **Eperjesi-halom** névforma előtagját esetleg egykori használója (vö. PESTY adatközlése) nevéhez igazították. — BENCsik 1974a: 235, PESTY 1864/38: 268a.

Epreskert 2024: *Eprėskert*, 2013: *Epreskert*, 1970: *Eprėskert*, 1968: *Epreskert*, 1967: *Eprėskert*, 1965: *Epreskert*, 1877: *Epreskert*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő városrész. Az Ady, a Nagyváradi és a Velencei utcát foglalja magában. Cigányok lakta terület, itt vetették a vályogot. Az *epreskert* 'eperfával beültetett hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Epreskert utca. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 6, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 20, TERGE 1968: 46, T1.S.78.1806/28–32. — T25-E4F4.

Epreskert utca lásd **Vas Gereben utca**

Erdei utca 2024: *Erdeji úcca*, 1970: *Erdei utca*, 1968: *Erdei utca*, 1967: *Erdei utca*, 1965: *Erdei utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T25-G4.

Erdő utca 2024: *Erdőü úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik, és erdős terület mellett halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Eretvény lásd **Örötvény**

Eretvény köze lásd **Örötvény-köz**

Erzsébet-malom 2024: *Erzsėibet-malom*, 2013: *Nagymalom*, 1970: *Erzsébet-malom*, *Nagy-malom*, *Malom*, 1968: *Erzsébet malom*, *Nagymalom*, 1967: *Erzsébet malom*, *Nagymalom*. — A település belterületének központjában, a Hősök utcán álló egykori malomépület. A legnagyobb malom volt a településen, ezt jelzi a **Nagy malom**

névváltozat, említik egyszerűen **Malom**-nak is. Az épület a tulajdonos feleségéről kapta az *Erzsébet-malom* megnevezést. Vö. Kis malom. — ÉGy., PJFN. 16–17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 46, 48.

Faragó-tag 2024: *Faragóu-tag*, 1965: *Faragó tag, -on*. — Szántóföld, amelynek pontos helye ismeretlen, esetleg a Faragó-tanya körül lehetett. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10.

Faragó-tanya 1883: *Faragó tn. [tanya]*, 1870: *Faragó tanya*. — A település belterületétől keletre, a Nánási úttól délre fekvő tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Faragó-tag. — HKFT., T1.S.79.929/8. — T9-H3.

Fátyol-fenék 2013: *Fátyol-fenek*, 1981: *Fátyol-fenek*, 1970: *Fátyol-fenek*, *Fátyol-feneki*, 1968: *Fátyolfeneki*, 1967: *Fátyolfeneki*, 1965: *Fátyolfenek*, *-be*, *-bű* | *Ojan furcsa fű termett benne. A marha felfuvódott tüle. Itt vannak a Kesej-Vámosi tanyák. Kesejnek híjják őket mert ojan hirtelen szökék.* 1909: *Fátyolfeneki dűlő*, 1877: *Fátyol fenek*, *Fátyol fenek dűlő*, 1872: *Fátyol-fenekig*, 1870: *Fátyol fenék*, 1864: *Fátyol fenek*, [18. sz.]: *fatyol fenek*. — A Nagy-Nádas-tói-dűlőtől keletre fekvő határ rész a Nyugati-főcsatorna mellett. A mélyebb része nádat termett. Említik *Fátyol-fenek(i)-dűlő*, *Fátyol-feneki* formában is. A névadás indítékát nem ismerjük. Vö. Fátyol-feneki-domb. — BENCSIK 1974a: 236, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, Kat., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.1806/28–32. — T10-B3C3.

Fátyol-fenek-dűlő lásd **Fátyol-fenek**

Fátyol-feneki lásd **Fátyol-fenek**

Fátyol-feneki-domb 1909: *Fátyolfeneki domb*. — A település külterületének keleti részén fekvő domb. A Fátyol-fenek területén keresendő. — TARJÁNYI 1967: 6. — T10-B3.

Fátyol-feneki-dűlő lásd **Fátyol-fenek**

Felső-dűlő 2013: *Felső-dűlő*, 1970: *Felső-dűlő*, *Felső-déllő*, 1968: *Felső déllő*, *-be* | *Ami legmesszebb vót a kössiktű.* 1967: *Felső déllő*, 1821: *Felső Déllőnek*. — A település külterületének északi részén fekvő sík terület, szántóföld, legelő, a Nagy-Bokor-hát része. BENCSIK a település déli határában levőnek mondja az Alsó-dűlővel együtt. — BENCSIK 1974a: 235,

ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 6, TERGE 1968: 19, 23. — T9-G1.

Felvég 2024: *Félvég*, 1970: *Félvég*, 1968: *Felvég* | *Magosabb a talaj, mint az Alvégbe. Három méter színikülömpsig is van kösztők.* 1967: *Felvég*, 1965: *Felvég*. — A település központjától nyugatra fekvő településrész. Nevét onnan kapta, hogy magasabban fekszik, mint az Alvég. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, 47. — T25-E3.

Félvékás-föld lásd **Kenderföld**

Fenyő utca 2024: *Fenyőü úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Ferenc-háti-kistanya 1907: *Ferenczháti kistanya*, 1902: *Ferenczháti kistanya*. — Egykori tanya, amely a Ferenci-háton, a település délkeleti határában fekketett, pontos helye ismeretlen. Talán azonos lehet a Ferenci-hát-tanyával. — Hnt. **Ferenci-fenek** 1870: *Ferenczi fenék*, 1864: *Ferenczi Fenek*. — A település belterületétől délkeletre, a Ferenci-hát északnyugati részén lévő mélyebb fekvésű terület. — Kat., PESTY 1864/38: 268b. — T9-H4.

Ferenci-hát 2024: *Ferenci-hát*, 2013: *Ferenci-hát*, 1981: *Ferenci-hát*, 1970: *Ferenci-hát*, 1968: *Ferencihát*, *-ra* | *Ez is keletnek van. Ety Ferenci nevezetűnek vót ot lektöp fögggye, arró kapta még a nevit.* 1967: *Ferenci hát*, *-ra*, 1965: *Ferencihát*, *-ra* | *Faragónak sok földgye vót itt a tagon, ennek dombosabb része lett a Ferencijé.* 1956: *Ferencihát*, 1939: *Ferencihát*, 1937: *Ferencihát*, 1929: *Ferencihát*, 1926: *Ferencihát*, 1913: *Ferencihát*, 1909: *Ferenci-hát*, 1900: *Ferencihát*, 1898: *Ferencihát*, 1883: *Ferenczi hát*, 1870: *Ferenczi hát*, 1840: *Ferenczi Háton*, é. n.: *Ferencihát*. — A település belterületétől délkeletre, a Pálkás keleti oldalán fekvő dombos szántóföld. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. Rajta volt a Ferenci-hát-tanya és, ha nem azonosak, a Ferenc-háti-kistanya. Vö. Ferenci-fenek, Ferenci-tanya, Ferenci út. — BENCSIK 1974a: 236, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23, T1.S.79.929/8, T22.B.IX.a.2078. — T9-H4.

Ferenci-hát-tanya 1907: *Ferencihát tanya*, 1902: *Ferencihát tanya*. — A Ferenci-háton, a

település délkeleti határában feketett, pontos helye ismeretlen. Vö. Ferenc-háti-kistanya. — Hnt.

Ferenci-tanya 2013: *Ferenci-tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Ferenci-hát környékén, a település délkeleti határában fekszik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-H4.

Ferenci út 1831: *Ferenczi úttól*. — A Ferenci-hát felé vezető vagy azon haladó utat jelölhette. — BENCSIK 1974a: 245.

Fleischer-gyep 2024: *Flajsér-gyep ~ Flejsér-gyep ~ Flajcsér-gyep*, 2013: *Fleischer-gyep*, 1970: *Flajsér-gyep*, 1968: *Flajser gyep, -re | A temető mellett a házak mögötti nagy üresség. A birtokosáról kapta a nevét*. 1967: *Fleischer gyep*. — A település belterülete mellett délen fekvő sík terület, rét a Homok-domb közelében. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már be van építve. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23. — T9-E3F4.

Fleischer szőlője 1970: *Flajsér szőlője*, 1968: *Flajser szőlője, Flajser szőlőjébe*, 1967: *Fleischer szőlője*. — A település belterületétől délnyugatra fekvő szántóföld, szőlő. Egykori tulajdonosáról, Fleischer Tiborról nevezték el. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23. — T9-E4.

Fleischer-tanya 2024: *Flajser-tanya*, 1970: *Flajsér-tanya*, 1968: *Flajser tanya, Flajser tanyára*, 1967: *Fleischer-tanya*, 1928: *Fleischer tn. [tanya]*, 1907: *Fleischer tanya*, 1902: *Fleischer tanya*, 1886: *Fleischer t[anya]*, 1883: *Fleischer tn. [tanya]*, 1870: *Fleischer tanya*. — A település külterületének déli részén, a Rózsa-tanya közelében fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 2, T1.S.79.929/8, T16.T.354. — T16-A1B1.

Fok 1492: *fok*, 1483: *fok*, +?1292: ad 1 locum quod Fvk dicitur, ubi dicta pysscina [ti. a Csikor tava] cadit ad aquam Zelp(us)tv vocatam. — Azt a vízfolyást jelölte, amely a Csikor tava vizét a Selypesbe levezette. Polgár és a Tisza jobb oldalán fekvő Palkonya (Borsod vm.) közös határvonalán kereshető a Csikor tava és a Center között. Helye pontosabban nem határozható meg. — Gy. 1: 799, HA. 1: 92, SUGÁR 1974: 432, 435.

Folyóoldal 2024: *Fojóúóoldal, Fojóúóudalon ~ Fojóúodal*, 2013: *Folyó oldal*, 1970: *Fojó-ódal, Fojóúodal*, 1968: *Folyóoldal | A kössígnék közvetlenül a Tisza melletti része. Laposrú indul, osz asztán fokozatosan emelkedgyik éty partnak. Ez a part még megakadályosza, hogy a Tisza árvíszkor előncse a város másik részit is. A Folyóudalon ojjankor sokájig át a víz*. 1967: *Folyóodal*, 1965: *Folyóoldal*. — Ma belterületi lakott rész, a település két leghosszabb utcáját, a Rákóczi és a Taskó utca északi szakaszát és környékét foglalja magában. Nevét onnan kapta, hogy a kerteket áradáskor mindig elöntötte a Tisza. A név *folyó* előtagja a Tiszára utal. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47. — T25-F2.

Fő utca lásd **Dózsa György utca, Hősök utca**
Fréki-tanya lásd **Tréki-tanya**

Fürdő lásd **Strandfürdő**

Fürdő utca 2024: *Fürdőü úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Strandfürdőhöz vezet. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Fűrész-major 2024: *Fűrész major*. — A település délnyugati határában található gazdaság, a Kacsá-tanyától délkeletre. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-D3.

Füzes 2024: *Füzes*, 1968: *Füzes, -be | Mocsaras rész vót. A Tisza szabályozása előtt csak fűszfát termett. Mos má egy részibe kertészet is létesűt*. 1967: *Füzes, -be*, 1965: *Füzes*, 1965: *Füzes, Fűzesbe, Fűzesbü | Fűzfás, a Tisza partján. Erdő a tőtéstű a Tiszájig. Jó vadászterület*. 1870: *Füzes, Fűzes*, 1864: a Város *fűzesse*. — A település belterületétől északra fekvő fűzfás, bokros, erdős szántóföld. Mocsaras rész volt a Tisza szabályozása előtt, csak fűzfa termett itt. A kosárfonók itt vágta a fűzfavesszőt. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 7, 11, Kat., PESTY 1864/38: 268a, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24, T1.S.79.929/8. — T9-E1.

Gábor Áron utca 2024: *Gábor Áron úcca*, 1970: *Gábor Áron utca*, 1968: *Gábor Áron utca*, 1967: *Gárom Áron utca*, 1965: *Gábor Áron utca*, 1870: *Kiskert utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Dózsa György utcát a Klapka utcával köti össze. Korábban **Kiskert utcá**-nak hívták, mert kis kertek feküdtek mindkét oldalán. Hivatalos neve *Gábor Áron utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI

1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E2.

Gagarin utca 2024: *Gagarin úcca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Vereckei utcát köti össze a Vasvári utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E3.

Gárdonyi utca 2024: *Gárdonyi úcca ~ Kis-Mirhóu*, 1970: *Gárdonyi utca*, 1968: *Gárdonyi utca*, 1967: *Gárdonyi utca*, 1965: *Gárdonyi utca*, 1870: *Kis Mirhó u[tc]a*. — A település központjától délkeletre húzódó kis utca, a Szabadság utcát köti össze a Kölcsény utcával. Korábban **Kis Mirhó utcá**-nak nevezték, ma is említik **Kis-Mirhó** néven. Hivatalos neve *Gárdonyi utca*. Vö. Mirhó. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Gátórház 2024: *Gátőrház | A Sújmosum mán csak a Gátőrház van*. 2022: *Gátórház*, 2011: *Gátórház*, 1941: *Gátórh[áz]*. — A település nyugati határában álló egykori épület, a Selypes mellett, a Bokorháti-Kis-tagtól délre. — ÉGy., Hnt., MaKF. — T10-B5.

Géza fejedelem utca 2024: *Géza fejedelem úcca*, 1970: *Géza fejedelm utca*, 1968: *Géza fejedelem utca*, 1967: *Géza fejedelem utca*, 1965: *Géza f[fejedelem] utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Vas Gereben utca folytatása a Nagyvárad utca felé. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E4.

Gólya-kocsma 2024: *Góuja-kocsm*a, 1965: *Gólya kocsm*a. — A település belterületének északkeleti részén álló egykori épület, a Folyóoldal kocsmája volt. Tulajdonosának, aki magas ember volt, a ragadványnevről kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Gorkij fasor lásd **Gorkij fasor utca**

Gorkij fasor utca 2024: *Gorkij fasor úcca ~ Gorkij fasor*, 1970: *Gorkij-fasor*, 1968: *Gorkij Fasor*, 1967: *Gorkij fasor utca*, 1965: *Gorkij fasor*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó, a Vereckei utcával párhuzamos, szélső utca. Fasornak azért nevezik, mert sok szép nyárfa található az utcában. **Gorkij fasor**-ként is említik, hivatalos neve *Gorkij fasor utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN.

16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E3.

Gödrök köze 2024: *Güdrök köze ~ Gödrök köze*, 2013: *Gödrök köze*, 1970: *Güdrök köze*, 1968: *Güdrök köze*, *Güdrök közé | Régenn it földet termeltek ki, oszt nagy gödrök lettek utána. Asztám benyötte a fü, oszt marhák legeltetésire nagyoy jó*. 1967: *Gödrök köze*, 1965: *Gödrökköze*, *Güdrökköze*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő, korábban földkitermelésre használt településrész a Temető és a Maros utca körül. Ezen a területen volt a Vályoggödör, mára már beépítették. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24. — T9-E3.

Görbe-fok 1864: *görbe fok*. — A Görbe-tó vizét levezető vízfolyás lehetett. — PESTY 1864/38: 269a.

Görbe-tó 1970: *Görbe-tó*, 1968: *Görbetó*, 1967: *Görbetó*, 1965: *Görbetóná*, 1870: *Görbe tó*, 1864: *Görbe tó*, [18. sz.]: *Görbe Tó*. — A település külterületének délkeleti részén, mélyfekvésű területen található egykori állóvíz, mely nevét alakjáról kapta. Vö. Görbe-fok, Görbe-tó-oldal, Görbe-tó-tanya. — GÖRÖMBEI 1965: 11, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8. — T10-B4.

Görbe-tó-dűlő lásd **Görbe-tó-oldal**

Görbe-tói-oldal lásd **Görbe-tó-oldal**

Görbe-tó-oldal 1981: *Görbe-tó-dűlő*, 1970: *Görbe-tóji-ódal*, *Görbe-tó-ódal*, 1968: *Görbetóji ódal*, *-ba*, 1967: *Görbetói oldal*, 1965: *Görbetó oldal | Tó nincs, de van egy lapos, jó kaszáló oszt annak a partya ez*. 1909: *Görbetó oldal*, *Görbetóoldal*. — A település külterületének délkeleti részén, a Görbe-tó környékén fekvő határrész. **Görbe-tói-oldal**, **Görbe-tó-dűlő** formában is említik. — GÖRÖMBEI 1965: 11, MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24. — T10-B4.

Görbe-tó-tanya 1939: *Görbetó-tanya*, 1937: *Görbetótanya*, 1926: *Görbetótanya*, 1913: *Görbetótanya*, 1907: *Görbetó tanya*, 1902: *Görbetó tanya*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő tanya, a Görbe-tó közelében. — DIENES 1939: 356, Hnt.

Görbe utca 1967: *Görbe u[tc]a*, 1870: *Görbe utca*. — A település belterületének északkeleti

részen húzódik. Az Aradi utcának az északi, íves alakban a Taskó utcába vezető rövid szakaszát nevezték így. — Kat., TARJÁNYI 1967: 20. — T25-G2.

Görömbe lásd **Görömbei-tanya**

Görömbei lásd **Görömbei-tanya**

Görömbei-tanya 2024: *Görömbeji-tanya*, 2013: *Görömbei-tanya*, 1888: *Görömbe*, 1886: *Göröm-bey*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő egykori tanya, a Kengyel-közben. Jómódú kisparasztokról nevezték el, 1883-ban Görömbe József tulajdona volt. **Görömbe** és **Görömbei** formában is említik. — ÉGy., GÖN-CZY, HKFT., Hnt. — T10-D1.

Gróf Apponyi Sándor utca lásd **Taskó utca**

Gyalogföldekre járó 2013: *Gyalogföldekre járó*, 1970: *Gyalogföldre járó*, 1968: *Gyalokföldre járó*, 1967: *Gyalogföldre járó*, 1965: *Gyalokföldre járók*, 1877: *Gyalogföldre járók*, 1870: *Gyalogföldre járók*. — A település külterületének északi részén, a Bokor-hát területén fekvő legelő. A név előtagjában a *gyalogföld* a belterület szomszédságában levő, kis területű parcellákból álló határrész földrajzi köznév szerepel. A *járó* utótag 'valahová nyíló szántóföld' jelentésű földrajzi köznév. **Gyalogföldekre járók** formában is említik. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2.

Gyalogföldekre járók lásd **Gyalogföldekre járó**

Gyaloglegelő lásd **Csordalegelő**

Gyetzai-erdő 2024: *Gyetzai-erdő*. — A település külterületének északi részén fekvő erdő. A rendszerváltás óta hívják így. Tulajdonosáról kapta a nevét, aki telepítette. — ÉGy. — T2-B5.

Győri-tanya 2024: *Győri-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, a Vámosi-tanyától délre fekvő tanya. Bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — ÉGy. — T10-A3.

Hágen-tanya 2024: *Hágen-tanya*. — A település külterületének északi részén, a Berényi-tanyától keletre lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-C1.

Hajdú utca 2024: *Hajdú utca*, 1970: *Hajdu utca*, 1968: *Hajdu utca*, 1967: *Hajdu utca*, 1965: *Hajdu utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódik, a 35-ös országútnak a

településre bevezető első szakasza. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G5.

Hajnal utca 2024: *Hajnal utca*, 2013: *Hajnal utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Bem József utca mellett. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F4.

Halastó 2024: *Halastó*, 2022: *Halastó*, 2011: *Halastó*, 1985: *Halastó*, 1981: *Halastó*, 1973: *Halastó*, 1970: *Halastó*, 1968: *Halastó*, 1967: *Halastó*. — A település déli határában, a Ser-téshizlaldától délnyugatra fekvő halastó. Mesterséges állóvíz, haltenyésztésre használják. Vö. Halastói-oldal. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25. — T9-F5F4.

Halastó

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Halastói-oldal 1970: *Halastói-ódal*, *Halastó-ódal*, 1968: *Halastóji ódal*, *Halastóódal*, 1967: *Halastó oldal*. — A település külterületének déli részén fekvő szántóföld, a Halastó mellett nyugaton. **Halastó-oldal** formában is említik. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25. — T9-E5.

Halastó-oldal lásd **Halastói-oldal**

Harminchatos út lásd **Kóközi út**

Hársfa utca lásd **Mátyás utca 1.**

Hatház utca lásd **Jókai utca**

Hatöles 2024: *Hatöles* | *Arról neveztek el, hogy hat öl széles volt annak idején*. — A település külterületének délnyugati részén levő szántóföld, a Ciba-háttól délre. Nevének eredete bizonytalan, talán hat öl széles út mellett feketett. — ÉGy. — T16-A1.

Házhely 2024: *Hászhej*, -én, 1970: *Házhej*, 1968: *Házhely*, 1967: *Házhely*, 1965: *Házhely*, 1877: *Házhelyek*, 1870: *Házhelyek*. — Telepü-

lésrész a belterület délkeleti részén. A Bacsó, Somogyi, Ságvári, Bajcsy-Zsilinszky, Kárpát, Móra, Erdei utcákat foglalja magában. 1945 után kezdtek itt építeni házakat, és az addig művelés alatt álló területeket osztották ki házhelyeknek. **Házhelyek** formában is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F3.

Házhelyek lásd **Házhely**

Hévíz utca 2024: *Héjvíz úcca*, 2013: *Hévíz utca*. — A település belterületének északi részén, a Strandfürdő mellett húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Hizlalda lásd **Sertéshizlalda**

Homok 1981: *Homok*, 1970: *Homok*, 1968: *Homok* | *Magos fekvésű föld a többihé képest. Igencsak a homokos talajjárú lett a terület neve*. 1967: *Homok*, 1965: *Homok, -ra, -on, -rú* | *Homokos, dombos sárgaföld az egész. Félkörbe veszi körül a falut. Két dombot mán el is hortak mert jó sárga a föld*. 1909: *Homok*, 1877: *Homoki tagok*, 1870: *Homok*, 1864: *homoki* szántó földeket. — A település külterületének délnyugati részén, a Szőlőtől délre fekvő, nagy kiterjedésű, magasabb fekvésű földterület. Homokos talajáról nevezték el. **Homoki-tagok** néven is említik. Vö. *Homok-domb*, *Homok-halom*, *Homok-tanya*. — GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T9-E3E4.

Homok-domb 2024: *Homog-domb*, 1967: *Homok domb*. — A település belterülete mellett délen fekvő dombos rész, a Bem utca végén. Homokos a talaja. Vö. *Nagy-Homok-domb*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 8. — T9-E4.

Homok-halom 1968: *Homokhalom*, 1967: *Homok halom*, 1883: *Nagy Homok halom*, 1870: *Homok halom*, 1858: *Nagy Homok halom*, é. n.: *Nagy Homok*. — A település külterületének délnyugati részén, a Nagy-fenéktől keletre fekszik, a Homok nevű területen. Térképes forrásokon **Nagy-Homok-halom** és **Nagy-Homok** néven is feltűnik. Vö. *Nagy-Homok-domb*. — HKFT., Kat., MKFT., TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T16.T.222. — T9-E4.

Homoki-tagok lásd **Homok**

Homok-tanya 1941: *Homok-tny. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Pap-tanyától délkeletre, a Homok nevű területen állt. — MaKF. — T9-E4.

Honvéd utca 2024: *Homvénid úcca*, 1970: *Honvéd utca*, 1968: *Honvéd utca*, 1967: *Honvéd utca*, 1965: *Honvéd utca*. — A település belterületének északi részén húzódik, a Zólyom utca folytatása a Dózsa György utcától északkelet felé. Hivatalos név. Vö. *Malom utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Horti 2024: *Horti*, 2013: *Horti*, 1970: *Horti*, 1968: *Horti, -ba*, 1967: *Horti*, 1965: *Horti, Hortyi, -ra, -rú, -n* | *Még amikor tagosítottak az ezérszázados években, akkor nevezték el így*. 1956: *Hortyi*, 1909: *Horti*, 1900: *Horti, Horthi*, 1898: *Horthi*, 1897: *Horti*, 1896: *Horti*, 1886: *Horthy*, 1877: *Horti dúllő*, *Horti tagok*, 1872: *Horti gazdák*, 1870: *Horti*, 1864: *Horti dúllő*, *Horti gye*, *horti Zúg*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-oldaltól keletre fekvő határrész. Két része a Kis-Horti és a Nagy-Horti. A név eredetét nem ismerjük, az Árpád-kori Hort települést Hortobágy falu területére lokalizálják. **Horti-dúllő** és **Horti-tagok** formában is említik. Vö. *Horti-lapos*, *Horti-legelő*, *Horti-Király-domb*, *Horti-tanya*, *Horti-Kis-tanyák*. — BENCsik 1974a: 237, ÉGy., GÖNCZY, GÖRÖMBEI 1965: 11, Hnt., Kovács 2018a: 62–63, MVV. 19: 71, NÉMETH 2023: 176–177, PESTY 1864/38: 268a, 268b, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.94. — T10-D2.

Horti-dúllő lásd **Horti**

Horti-Király-domb 2013: *Hortikirálydomb*, 1968: *Horti kirájdomb*, 1967: *Hortikirálydomb*, 1965: *Hortikirálydomb* | *A nánási kövesút menti-ben van egy kicsike domb, azon egy csárda oszt ez a rész a Hortikirálydomb*. 1909: *Hortikirálydomb*, 1883: *Király domb*, 1870: *Hortikirálydomb*, 1864: *Király dombi gye*, 1853: in praedio *Királydomb*, ?1800: *Király dombján*, [18. sz.]: *Király Domb*, 1783: *Kiraly Halom*, 1776: *Király Domb*, 1762: *Király Dombja*. — A település külterületének északkeleti részén, a Hortitól keletre, a Nánási út mellett fekvő kiemelkedés. Átnyúlik Hajdúnánás és Görbeháza területére is. Korábban **Király-halom**, **Király-domb**, **Király**

dombja formában említik. A névadás indítékát nem ismerjük, az előtag esetleg személynévi eredetű lehet. A névhez később járuló **Horti** előtag a halom elhelyezkedésére utal. Vö. Király-dombi-tanya. Lásd Horti-Király-domb (Hajdúnánás, Görbeháza). — BENCsik 1974a: 242, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T1.S.11.830/16, T1.S.70.72/1–8, T10.FM.37, T10.FM.93. — T10-D2.

Horti-Kis-tanyák 1907: *Horthi kistanyák*, 1902: *Horthi kistanyák*. — Bizonyára a Kis-Horti nevű területen, a település keleti határában található egykori tanyákat jelölte a név. — Hnt. — T10-D2.

Horti-lapos 1843: *Horti lapos*, 1841: *Horti lapost*. — A Horti nevű határrészen fekvő terület, urasági kaszáló volt az 1840-es években. — BENCsik 1974a: 237. — T10-D2.

Horti-legelő 1981: *Horti-legelő*. — A Horti nevű határrészen, a település keleti határában található legelő. — MoFnT. 2/9. — T10-D2.

Horti-tagok lásd **Horti**

Horti-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Hort-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Horváth-tanya 1. 2024: *Horvát-tanya*. — A település délnyugati határában, a Kacsá-tanyától északra levő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-E3.

Horváth-tanya 2. 1941: *Horváth-tny. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a vasút és az országút kereszteződésénél feküdt. Bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — MaKF. — T9-H4.

Hosszú-Bogát 1870: *Hosszu Bogát*, 1864: *hosszú bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben feküdt, a mai Halastó környékén. — Kat., PESTY 1864/38: 268a. — T9-F4.

Hősök utca 2024: *Főú úcca ~ Hőűsők úcca ~ Hőűsők úttya ~ Rákosi Mátyás úcca ~ Rákosi úcca ~ Szent Imre út*, 2013: *Fő utca*, 1970: *Hősök útja*, 1968: *Hősök utca*, 1967: *Fő utca*, *Hősök utca*, 1965: *Hősök utca*, *Hősök útja*, *Rákosi Mátyás utca*, *Szent Imre utca*, 1870: *Vasút utca*. — A település belterületének központjától délkeleti irányban haladó utca, a Dózsa György utca folytatása. Az egész útszakaszt, amely korábban a 35-ös útnak a városon átvezető része volt, **Fő**

utca-nak is nevezik. Korábban *Vasút utca* nevet is viselt, mivel a Vasútállomás felé vezet. Egy időben *Szent Imre utca*, majd *Rákosi Mátyás utca*, *Rákosi utca* volt a neve. A hivatalos neve *Hősök utca*, de említik *Hősök útja* és *Szent Imre út* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, 6, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Hősök útja lásd **Hősök utca**

Hunyadi utca 2024: *Hunyadi úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Viola utcát köti össze a Taskó utcával. Hivatalos név. Egy részét korábban Mátyás utcának nevezték. — ÉGy. — T25-E2.

Ibituba lásd **Tökös-tó**

Ibolya utca 2024: *Iboja úcca*, 2013: *Ibolya utca*, 1965: *Ibolya utca*. — A település belterületének északi szélén levő, rövid zsákutca. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép. — T25-E1.

Iskola 1. 2024: *Iskola ~ Általános iskola*. — A település központjában, a Zólyom utcán álló épület. *Általános iskola*-ként is említik. Hivatalos neve *Vásárhelyi Pál Általános Iskola*. — ÉGy. — T25-F3.

Iskola 2. lásd **Szakképző iskola**

Iskola utca 2024: *Iskola úcca*, 2013: *Iskola utca*, 1970: *Iskola utca*, 1967: *Iskola utca*, 1965: *Iskola utca*, 1870: *Iskola utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca, a Széchenyi utcából nyílik a Taskó utca felé. Az iskola itt található, de az adatok szerint már a 19. század második felében is állhatott itt iskola. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22. — T25-F2.

Izsvák-tanya 2024: *Izsvák-tanya*, 2013: *Izsvák-tanya*, 1970: *Izsvák-tanya*, 1968: *Izsvák-tanya*, *Izsványtanyára*, 1967: *Izsvák tanya*, 1941: *Isvák-tny. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nagy-Csősz-halomtól keletre fekvő tanya. Tulajdonosáról, az Izsvák családról kapta a nevét. — ÉGy., MaKF., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 26. — T10-B3.

Jánosi-órház 2013: *Jánosi-órház*. — Egykori épület a település külterületének délkeleti részén, a vasútállomás közelében. Mára már elbontották. Jánosi András bakterről kapta a nevét. — ÉGy. — T9-F3.

Járványkórház 2024: *Járványkóúrház ~ Kolérás kóúrház*, 1970: *Járványkórház*, 1968:

Járványkórház, 1967: *Járványkórház*. — A település belterületének északi részén, a Mátyás utca környékén álló egykori épület. Amikor himlőjárvány volt a községben, ide különítették el a betegeket. Nem kórházként működött, csupán elkülönített részek voltak kialakítva erre a célra. **Kolerás kórház**-ként is említik. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 47.

Java-páskom 2024: *Java-páskom*, 2013: *Java-páskom*, 1974: *Javapáskum*, 1970: *Java-páskom*, 1968: *Javapáskom*, -ba | *Nagyorosz föld. Nehez benne a szántás. Még négy ökör sē nagyonn akarta bírnyi. Ebbű csak páskom lēt vóna jó*. 1967: *Javapáskom*, -ba, 1810: híd a *Páskumon*. — A település külterületének keleti részén fekvő szántóföld, legelőrész a Csősz-halom mellett. Nehezen művelhető föld, korábban legelőnek használták. Erre utal a név *páskom* 'legelő' földrajzi köznévi utótagja. Az előtag szemantikai tartalma nem világos. Korábban **Páskom** néven is szerepel. — BENCSIK 1974a: 246, ÉGy., FKNT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 26. — T10-A3.

Jókai Mór utca lásd **Jókai utca**

Jókai utca 2024: *Jókaji úcca*, 1970: *Jókai Mór utca*, 1968: *Jókai utca*, 1967: *Jókai utca*, 1965: *Jókai utca*, 1870: *Hatház utca*. — A település belterületének központjában húzódó rövid utca, a Petőfi utca és a Kolozsvári utca között. Korábban **Hatház utca** volt a neve, bizonyára arra utalva, hogy csak hat ház állt benne. Hivatalos neve *Jókai utca*, de említik **Jókai Mór utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

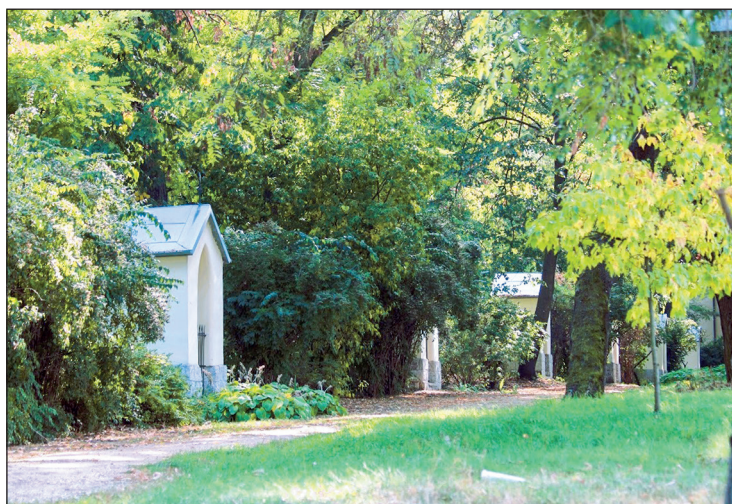
Jóska kútja 2013: *Jóska kútja*. — A *Tanyi* nevű doktor házában volt, pontos helye ismeretlen. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy.

Kabóca-legelő lásd **Csordalegelő**

Kacsá-tanya 2024: *Kacsá-tanya*. — A település külterületének nyugati részén fekvő tanya, a Fűrész-majortól északnyugatra. A tulajdonos családról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-D3.

Kálvária lásd **Kálvária-domb**

Kálvária-domb 2024: *Kálvárija-domb ~ Kálvárija*, *Kálvárijáho*, 2013: *Kálvária*, 2000: *Kálvária-domb*, 1970: *Kálvária*, 1967: *Kálvária*. — A település központjában levő domb. 1768-ban épült rá egy kis templom, azok építették, akik túléltek a járványt. Temető is van a dombon,

Kálvária-domb

Fotó: Harangi Mária

a második világháborúban elhunyt katonákat is ide temették. Ma már nem használják temetkezési helyként. **Kálvária**-ként is említik. Vö. Kálvária kápolna, Kálvária utca. — ÉGy., PJFN. 16, POZSONYI 2000: 189, TARJÁNYI 1967: 20. — T25-F3.

Kálvária kápolna 2024: *Kálvárija kápolna*. — A település központjában, a Kálvária-dombon álló kápolna. — ÉGy. — T25-F3.

Kálvária utca lásd **Táncsics utca**

Kántor-gyep lásd **Kántor-lapos**

Kántor-lapos 2024: *Kántor-lapos*, 2013: *Kántor-gyep*, 1970: *Kántor-gyep*, 1968: *Kántorgyep*, -re | *Gyepterület, ami a kántori főthő tartozott*. — A település belterületének délkeleti részén fekvő földterület, a Dohánybeváltó környékén. Korábban legelő volt, a konda járt ide, mára azonban beépítették. Nevét arról kapta, hogy a kántor illetményföldje volt. Említik **Kántor-gyep**-nek is. — ÉGy., PJFN. 18, TERGE 1968: 27. — T25-H4.

Kántor-tanya 1883: *Kántor tn. [tanya]*, 1870: *Kántor tanya*. — A település nyugati határában, a Homok-halomtól északnyugatra fekvő egykori tanya. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — HKFT., Kat. — T8-D4.

Kapros 2024: *Kapros ~ Kaprosi-legelő*, 2013: *Kapros ~ Kaprosi-legelő*, 1970: *Kapros*, *Kapros-döllő*, *Kapros-déllő*, 1968: *Kapros*, -ba, *Kaprosz déllő*, *Kaprosz döllő* | *Biztosan hoty sok kapros vód benne, azé kapta a nevit is*. — A település külterületének keleti részén fekvő nagy kiterjedésű legelő, kettévágja a Nyugati-főcsa-

torna. A nagyobb része Görbeházához tartozik. Sok vadkapor nőtt rajta, erről kapta a nevét. **Kaprosi-legelő**, **Kapros-dűlő** néven is említik. Vö. Kapros-erdő, Kaprosi-árok, Kaprosi-domb, Kis-Kapros. Lásd Kapros (Görbeháza). — ÉGy., PJFN. 19, TERGE 1968: 26, 27. — T10-B4.

Kapros dombja lásd **Kaprosi-domb**

Kapros-dűlő lásd **Kapros**

Kapros-erdő 1970: *Kapros-erdő*, 1968: *Kapros-erdő*, 1967: *Kapros erdő*. — A település külterületének keleti részén fekvő erdő, a Kapros területén. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27. — T10-B4.

Kaprosi-árok 1872: *Kaprosi ároknál*. — A település külterületének keleti részén fekvő árok, a Kapros területén. — BENCSIK 1974a: 238.

Kaprosi-domb 1967: *Kaprosi*, 1909: *kaprosi domb*, 1831: *Kapros dombjáig*. — A település külterületének keleti részén fekvő domb, a Kapros területén. **Kapros dombja** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 238, TARJÁNYI 1967: 8.

Kaprosi-legelő lásd **Kapros**

Kárpát utca 2024: *Kárpát úcca*, 1970: *Kárpát utca*, *Ládi-döllő*, *Ládi-déllő*, 1968: *Kárpát utca*, *Ládi déllő*, 1967: *Kárpát utca*, *Ládi déllő*, 1965: *Kárpát utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódik, a Bem utcát köti össze a Hősök utcával. A **Ládi dűlő** névváltozat előtagja a terület egykori tulajdonosára utal, korábban ugyanis külterületi rész volt, akkori nevét hosszú ideig az utcára vonatkozóan is megőrizte. Hivatalos neve *Kárpát utca*. Vö. Ládi-kocsma. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, 22, TERGE 1968: 48, 50. — T25-G4.

Kása-domb lásd **Kása-halom**

Kása-gyep lásd **Kása-halom**

Kása halma lásd **Kása-halom**

Kása-halmi lásd **Kása-halom**

Kása-halmi-dűlő lásd **Kása-halom**

Kása-halom 2024: *Kása-halom*, 2013: *Kása gyep*, 1970: *Kása-domb*, *Kása-gyep*, *Kása-halom*, 1968: *Kásadomb*, *Kásagyep*, *Kásahalom*, *Kásahalomba*, 1967: *Kása domb*, *Kásagyep*, *Kásahalmi*, 1965: *Kásahalma*, *Messzetag* | *Nincs itt sē kása, sē domb, nem is igen vót. Mongyák Messzetagnak is, mert messze van*. 1909: *Kása-domb*, *Kásahalom*, 1872: *Kásahalmi düllőben*,

1870: *Kása halmi dűlő*, 1858: *Kása domb*, *Kásá halom*, 1847: *Kása halom*, 1843: *Kása halom*, 1830: *Kása Dombig*. — A település külterületének délkeleti részén, a Piócastól keletre fekvő dombos szántóföld, rét, legelő. Nevét a helybeliek szerint onnan kaphatta, hogy sok köleskása termett itt. **Kása halma** és **Kása-halmi** formában is szerepel, de emellett **Kása-domb**, **Kása-gyep** és **Kása-halmi-dűlő** néven is említik. **Messze-tag** elnevezése arra utal, hogy a határ távoli részén fekszik. Vö. Kásai híd. — BENCSIK 1974a: 238, 247, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 12, Kat., MKFT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, 9, TERGE 1968: 27, 28. — T9-H4.

Kásai híd 1970: *Kásai-híd*, 1968: *Kásaji híd*, 1967: *Kásai híd*. — A település külterületének délkeleti részén álló híd, bizonyára a Kása-halom közelében, pontos helye ismeretlen. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28.

Kassai utca lásd **Kassa utca**

Kassa utca 2024: *Kassa úcca*, 1970: *Kassai utca*, 1968: *Kassai utca*, 1967: *Kassai utca*, 1965: *Kassa utca*, 1870: *Csapó utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó kis íves utca, a Kolozsvári utcát köti össze a Deák Ferenc utcával. Korábban **Csapó utca** volt a neve, talán arra utalva, hogy egykor csapómesterek laktak. Hivatalos neve *Kassa utca*, de említik **Kassai utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Kasziba 2024: *Kasziba*, *Kaszibán*, 2013: *Kasziba*, 1981: *Kasziba*, 1970: *Kasziba*, 1968: *Kasziba*, *Kaszibára* | *A káptalani birtokba tartozott, valamikor káka mégy gyíkin termő terület vót. Asztánn egy részit feltörték, oszt a birtokos-neve Kaszibaji Ferenc vót*. 1967: *Kasziba*, 1965: *Kasziba*, 1939: *Kasziba*, 1937: *Kasziba*, 1929: *Kasziba*, 1928: *Kasziba*, 1926: *Kasziba*, 1918: *Kasziba*, 1913: *Kasziba*, 1900: *Kasziba*, 1898: *Kasziba*, 1897: *Kasziba*, 1886: *Kasziba*, 1883: *Kasziba*, 1870: *Kasziba*, 1867: *kaszibai rátájának*, 1797: *Polgári Kaszibának*, 1763: *Polgári Kaszibán*, 1579: *Kazyba*. — A település külterületének északkeleti részén, a Hortitól északkeletre fekvő szántóföld, legelő. Átnyúlik a szomszédos Újtikosra és Hajdúnánásra is. Nevének eredetével kapcsolatban többféle magyarázat él a településen. TERGE szerint Kaszibai

Ferenc volt a tulajdonosa. Itt azonban éppen a családnév alakulhatott a helynévből. GÖRÖMBEI gyűjtése szerint ha valami nagy lánggal ég a településen és környékén, azt mondják rá, hogy „Ég, mint Kasziba.” A szólás arra utal, hogy a Kaszibának nevezett zsombékos határrészt az egri káptalan bérlőknek adta, és abban állapodtak meg, ha kiirtják a zsombékot, három évig nem kell adót fizetniük. Egy másik történet is fűződik a névhez: a második világháborúban, amikor 1944-ben jöttek az oroszok, egy orosz repülő lezuhant itt, s egy idős asszony beszélgetni kezdett egy orosz katonával. Egyikük sem értette azonban a másik nyelvét, és amikor az asszony enni adott a katonának, akkor az orosz katona a következőt felelte: „Szpasziba”. Ő azonban félreértette, s azt mondta: „Hát Kasziba messze van, fiam.” A 16. századtól adatolható *Kasziba* név bizonyára összefügg a *kaszibás* ’iksz-lábú’, *kasziba* ’gáncs’, *kaszibál* ’lábával kaszával megy’, *kacsibál* ’húzgál, rángat’ szócsaláddal. Ezek mögött egy általánosabb ’görbe’ jelentés húzódhat, ami a légifelvételék és a régi térképek tanúsága szerint jellemző az itt húzódó erek és földterületek íves alakjára. A név talán a 18. században említett Kasziba erét jelölhette elsődlegesen. A 18–19. században **Polgári-Kaszibá**-nak is említik. Vö. Kasziba-legelő, Kasziba-tanya, Kis-Kasziba, Nagy-Kasziba. Lásd Kasziba (Hajdúnánás, Újtikos). — BENCSIK 1974a: 238, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖNCZY, GÖRÖMBEI 1965: 12, HKFT., Hnt., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 17, SUGÁR 1974: 451, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.93, T16.T.150, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078, ÚMTsz. — T4-A5B4.

Kasziba ere 1796: *Kasziba eren*, 1763: *Kasziba ere*. — A település külterületének északkeleti részén található nádvági hely, a Kasziba legmélyebb része lehetett. Lásd Kasziba-ér (Hajdúnánás), Kasziba ere (Újtikos). — BENCSIK 1974a: 238.

Kaszibai-legelő lásd **Kasziba-legelő**

Kasziba-legelő 1970: *Kasziba-legelő*, 1968: *Kaszibalegellőre*, 1967: *Kasziba legelő*, 1864: *Kaszibai legelő*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kasziba területén fekvő legelő. **Kaszibai-legelő** formában is említik. —

PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27. — T4-A5.

Kasziba-tanya 2024: *Kasziba-tanya*, 1985: *Kaszibatanya*, 1981: *Kaszibatanya*, 1907: *Kasziba tanya*, 1902: *Kasziba-tanya*, 1865: *Kasziba tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kasziba területén fekvő tanya. Egykor 15-20 ház állt itt. — BENCSIK 1974a: 238, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T11-E1.

Katolikus templom 2024: *Katolikus templom ~ Templom*. — A település központjában, a Barankovics téren álló katolikus templom. **Templom**-ként is említik. Vö. Templomkert, Templom tér. — T25-F2.

Katolikus templom

Fotó: Vékony Vivien

Kazinczy utca 2024: *Kazinci úcca*. — A település belterületének keleti részén húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-G3.

Kenderáztató 2024: *Kenderásztató*. — Pontos helye ismeretlen. Az 1960-as évek végéig, 1970-es évek elejéig áztatták itt a kenderet. — ÉGy.

Kenderföld 2024: *Kenderföld ~ Félvélkásföld*, 2013: *Kenderföld*, 1981: *Kenderföld*, 1970: *Kenderföld*, *Félvélkásföld*, 1968: *Kenderföld*, *-re*, *Félvélkás föld* | *Valójába kenderföld vót, de csak kis parcellák. Összesen vagy másfé-két méter szélés. | Félvélkás földnek is monták, mer annyi termim mēnd bele. – Ez ēty kis jó föld a sok rossz köszt. A kender mēg igēlli a jó földet, mer csak akkor lēsz jó magos. Így oszt mindēnkinek attak itt ēty kizs darabot.* 1967: *Kenderföld*, *-re*, 1965: *Kenderföld*, *-re*, *-ön*, *-rű*, 1944: *Kenderföld*, 1909: *Kenderföld*, 1877: *Kenderföld*, 1872: *Kenderföldek*, 1871: *Kenderföld*, 1870: *Kenderföld*, *Kenderföld*, 1840: *Kenderföld*. — A település belterülete mellett keleten fekszik.

A *kenderföld* 'kender termesztésére használt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Kenderföldek** formában is említik. Ma már nem kendertermesztésre használják. A **Félvékás-föld** névváltozat a parcellák kis méretére utal. Vö. Kenderföldek alja, Kenderföld-fok, Kenderföld-tanya. — BENCSIK 1974a: 238, 239, ÉGy., FKnt., GÖRÖMBEI 1965: 12, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T9-G2.

Kenderföldek lásd Kenderföld

Kenderföldek alja 1970: *Kenderfödék ajja*, 1968: *Kenderfödék ajja*, *Kenderfödék alá*, 1967: *Kenderföldnek alja*, 1965: *Kendërfödëkalja* | *A vasút még a kövesút közt a Kendërföd mellett. Mëgyëk a Kendërfödék alá, vótam a Kendërfödék alatt, gyövök a Kendërfödék alól.* 1909: *Kenderfödék ajja*, 1877: *Kender földek alja*, 1870: *Kenderföldek alja*. — A település belterületétől keletre, a Kenderföldről északra fekszik. — GÖRÖMBEI 1965: 12, Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2.

Kenderföld-fok 1871: híd a *Kenderföd fokon*. — A Kenderföld vizét vezethette le a Nánási út felé, a település belterületétől keletre. — BENCSIK 1974a: 239.

Kenderföld-tanya 2024: *Kendërföüt-tanya*, 2022: *Kenderföldtanya*, 2011: *Kenderföldtanya*, 1985: *Kenderföldtanya*, 1981: *Kenderföldtanya*, 1967: *Kenderföldtanya*, 1944: *Kenderföldtanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Kenderföld területén. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-G3.

Kengyel lásd Kengyel-ér

Kengyel-dűlő 2013: *Kengyel-dűlő*, 1970: *Kengyel-dëllő*, *Kengyeli-döllő*, 1968: *Kengyeldöllő*, *Kengyeldëllő*, 1967: *Kengyel dülő*, 1870: *Kengyel dülő*. — A település külterületének keleti részén, a Kengyel-köztől keletre fekvő szántóföld. **Kengyeli-dűlő** formában is említik. — ÉGy., Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29. — T10-D2.

Kengyel-ér 1981: *Kengyel-ér*, 1970: *Kengyel-ér*, 1968: *Kenygyelér* | *Ety kis patakszerűség. Kenygyelhë hasolló alagba fojdogá a szántón végig.* 1967: *Kengyel ér*, 1941: *Kengyel*, 1877: *Kengyel*, 1876: *Kengyeli víznek*, 1874: *Kengyel-*

A Kengyel-ér és a Kengyel-köz a második katonai felmérés térképén

ben, 1872: *Kengyel ér*, 1864: *kengyel ere*, 1858: *Kengyel ér*, 1843: *Kengyel*, [1840 k.]: *Kengyel ér*, 1834: megkerülve a *Kengyel erét*, 1820: *Kengyel vize*, 1783: *Kengyel mor[ast]*. — A település külterületének északkeleti részén található egykori vízállás, a Tisza régi holtága, illetve az ennek helyén kialakított vízfolyás. Az 1783-as katonai térkép mocsárnak jelzi. Nevét a kengyelre emlékeztető alakjáról kapta, és a *kengyel* 'kengyel alakban kanyarodó vízállás, vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Kengyel** és **Kengyel ere** néven is említik. Vö. Kengyel-dűlő, Kengyel-halom, Kengyel-köz, Kengyel kútja, Kengyel-oldal. Lásd Kengyel-ér (Újtikos). — BENCSIK 1974a: 239, 241, 242, EKFT., FKnt., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29, T1.S.78.1806/28–32, T10.FM.48. — T10-C1.

Kengyel ere lásd Kengyel-ér

Kengyel-halom lásd Nagy-Kengyel-halom

Kengyeli-dűlő lásd Kengyel-dűlő

Kengyel-köz 2024: *Kengyel-köz*, *Kengyel-közön*, *Kengyel-közbe*, 2022: *Kengyelköz*, 2013: *Kengyel köz*, 2011: *Kengyelköz*, 1981: *Kengyel-köz*, 1975: *Kengyelköz*, 1973: *Kengyelköz*, 1970: *Kengyel-köz*, *Kengyel köze*, 1968: *Kenygyelköz*, *-be* | *Errű kapta a nevejit a Kengyelköze is, mer a patak fojása épèhhoty kenygyel alagba zárja be aszt a területet, s ezen túl az egész dülő is erről lett Kengyel dülő.* 1967: *Kengyelköz*, 1967: *Kengyelköz*, *-e*, *-be*, 1965: *Kengyelköz*, *Kengyelközé*, *Kengyelközt*, *Kengyelközű*. | *Van az*

a lapos az Örötvénytű a Kaszibájig, meg vissza ami részt lezár, az a Kengyel-köze, mert közte van a Kengyel két ágának. Van a Kengyelbe, Nagyfenek is, meg Kisfenek is. Itt jobban lapos. 1956: *Kengyelköz*, 1944: *Kengyelköz*, 1941: *Kengyel köz*, 1939: *Kengyelköz*, 1937: *Kengyelköz*, 1929: *Kengyelköz*, 1926: *Kengyelköz*, 1913: *Kengyelköz*, 1909: *Kengyel-köze*, 1900: *Kengyelköz*, 1898: *Kengyelköz*, 1877: *Kengyelközi tagok, Kengyel közre tagok*, 1871: *Kengyelközi legelő*, 1870: *Kengyel köze, Kengyel közre*, 1866: *Kengyel közre gazdák*, 1858: *Kengyel köz*, 1853: *kengyel köze*, 1843: *kengyel köze*, 1808: *Praedium kengyelköz*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-ér által körülfogott nagy területű határrész. **Kengyel köze** formában is említik. Vö. *Kengyel-közi-gyep, Kengyel-köz-tanya*. — BENCSIK 1974a: 239, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8, T4.T.198, T22.B.IX.a.2078. — T10-C1.

Kengyel köze lásd **Kengyel-köz**

Kengyel-közi-gyep 1864: *kengyelközi gyep*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő legelő, a Kengyel-köz területén. — PESTY 1864/38: 268a. — T10-D1.

Kengyel-köz-tanya 2024: *Kengyel-kösz-tanya*, 1985: *Kengyelköztanya*, 1981: *Kengyelköztanya*, 1907: *Kengyelköz tanya*, 1902: *Kengyelköz-tanya*. — A település északkeleti határában a Kengyel-köz területén fekvő egykori tanya. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T10-D2.

Kengyel kútja 1808: *Kengyel kuttyához közel*. — A Kengyel ér legmélyebb, kútszerű részét jelölhette. — BENCSIK 1974a: 239.

A Kengyel-köz-tanya 1980-ban Fotó: Gombos László

Kengyel-oldal 1965: *Kengyeloldal* | *A nánási kövesút bal oldalán, az Okvát tanya körütti rész. Az Örötvényrű a Kaszibájig visz egy nagy lapos, ott megcsavarodik, a délő másik oldalán gyön vissza az Örötvényig. Ennek a jobb oldalán van a Kengyel délő.* 1956: *Kengyeloldal*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-köztől délre fekvő földterület. — GÖRÖMBEI 1965: 12, Hnt. — T10-C2.

Kerek-Bogát 1864: *Kerekbogát*. — A Bogát-köz egykori része. Nevét alakjáról kaphatta. — PESTY 1864/38: 268a–b.

Kerek-tó 1970: *Kerek-tó*, 1968: *Kerektó* | *A Burkorhát közepinn ad benne a víz.* 1967: *Kerektó*, 1864: *kerektó*. — A belterületől északkeletre, a Bokor-háton levő egykori állóvíz. Nevét alakjáról kapta. — PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 29. — T9-G1.

Kerek-tói-dűlő 1970: *Kerek-tói-döllő, Kerek-tói-déllő*, 1968: *Kerektóji déllő, -be*, 1968: *Kerektóji döllő, -be*, 1967: *Kerektói déllő, Kerektói dűlő*. — A település belterületétől északkeletre, a Nagy-Bokor-háton fekvő dűlő. Az itt található Kerek-tóról kapta a nevét. — PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 9, TERGE 1968: 19, 29. — T9-G1.

Kereszt utca lásd **Vasvári utca**

Kertész utca lásd **Petőfi utca**

Keskeny-Bogát 1870: *Keskeny Bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben, a Hosszú-Bogáttól keletre feküdt. — Kat. — T9-G4.

Keskeny utca 1967: *Keskeny u[tca]*. — Pontos helye ismeretlen. — TARJÁNYI 1967: 20.

Kígyó utca lásd **Alkotmány utca**

Kincses 1877: *Kincses*, 1872: *Kopasz Nádasfenekig* (vagy *Kincsesfenek*) vezető út mentiben. 1821: egyenesen a Tavasz vetések felé tartván mentünk a *Kintsesnek*, [18. sz.]: *Kincses Tó*. — A Csősz-halomtól délkeletre lévő mélyebb fekvésű, vízállásos terület. **Kincses-fenek**-nek is hívták. Részai a Kis- és a Nagy-Kincses-fenek. Egy 18. századi térkép tanúsága szerint egykor tó volt ezen a területen, innen a Kincses-tó elnevezés. Vö. *Kincses-domb, Kis-Kincses-fenek, Nagy-Kincses-fenek*. — BENCSIK 1974a: 241, 245, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.1806/28–32.

Kincses-domb [18. sz.]: *Kincses Domb*. — A Kincses délkeleti részén álló földhalom. — T1.S.70.72/1–8.

Kincses-tó lásd **Kincses**

Király-domb lásd **Horti-Király-domb**

Király-dombi-tanya 2024: *Kiráj-dombi-tanya ~ Horti-tanya ~ Lenin-tanya*, 2022: *Lenintanya*, 2013: *Lenin-tanya*, 2011: *Lenintanya*, 1985: *Lenintanya*, 1981: *Lenintanya*, 1975: *Lenintanya*, 1973: *Lenintanya*, 1970: *Lenin-tanya*, 1968: *Lenintanya*, 1967: *Lenintanya*, 1967: *Lenin tanya*, 1944: *Hortitanya*, 1939: *Horti-tanya*, 1937: *Hortitanya*, 1929: *Hortit[anya]*, 1928: *Horti tn. [tanya]*, 1926: *Hortitanya*, 1913: *Hortitanya*, 1907: *Horthi tanya*, 1902: *Horthi tanya*, 1897: *Horti-tanya*, 1875: *Horti tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Horti területén, a Király-domb mellett fekvő tanyaközpont. Erre utal a **Horti-tanya**, **Hort-tanya** megnevezés is. A második világháború után a Hortobágyra kitelepített családok laktak itt, emlékművük is itt áll. Ebben az időben nevezték el **Lenin-tanyá**-nak. Vö. Lenin-tanyai-legelő. — BENCSIK 1974a: 237, DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TÁRJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, T4.T.198, T10.FM.46, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078. — T11-F2.

Király dombja lásd **Horti-Király-domb**

Király-ér lásd **Selypes**

Király-halom lásd **Horti-Király-domb**

Kisaláfolyó utca 1864: *kisaláfolyó uttza*. — A település valamelyik utcáját jelölte a megnevezés. — PESTY 1864/38: 268b.

Kis-Bogát 1870: *Kis-Bogát*, 1864: *kis bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-köz délnyugati részén fekvő földterület. — Kat., PESTY 1864/38: 268a. — T9-F5.

Kis-Bokor-hát 1970: *Kis-bukor-hát*, 1968: *Kis-bokorhát*, 1968: *Kizsbukorhát, -ra*, 1967: *Kis Bokorhát, -ra*. — A település északi határában fekvő szántóföld, a Bokor-hát kisebbik, déli része. — PJFN. 18, TÁRJÁNYI 1967: 5, 10, TERGE 1968: 19, 30. — T9-G2.

Kis-Csikord [18. sz.]: *Kiss Csikor*. — Egykori ér, mely a Papp tava vizét vezette a Selypesbe. — T1.S.70.72/1–8.

Kis-Csősz-halom 2000: *Kiscsősz-halom*, 1941: *Kis Csősz-hlm. [halom]*. — A település külte-

rületének keleti szélén, a Nyugati-főcsatorna és a Nánási út mellett fekvő halom. NÉMETH PÉTER szerint a dombon az elpusztult középkori Csőszegyháza falu templomának alapfalai kivehetők. A Nagy-Csősz-halom távolabb esik tőle. — MaKF., NÉMETH 2023: 96, POZSONYI 2000: 188. — T10-C2.

Kiserdő 2024: *Kiserdőü | Május elsejim megyünk a Kiserdőübe*. 2013: *kis erdő*. — A Bacsó utca és a Somogyi utca közé eső terület. Beépítették. — ÉGy. — T25-G4.

Kis-Fás-tanya 1926: *Kisfástanya*. — Polgár területén említett egykori tanya, pontos helye ismeretlen. — Hnt.

Kisfolyó utca lásd **Wesselényi utca**

Kis Gelej utca 1870: *Kisgelej u[tca]*. — A település belterületének központjában fekvő utca, a Bessenyei utca egyik részét nevezték így. Talán a közeli Gelej faluból betelepültek laktak. Vö. Nagy Gelej utca. — Kat. — T25-F2.

Kis-Horti 2024: *Kis-Horti*, 1981: *Kis-Horti-dűlő*, 1970: *Kis-Horti*, 1968: *Kishorti, -ba*, 1967: *Kis-Horti*, 1967: *Kishorti*, 1956: *Kishortyi*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő szántóföld, tanyaközpont. A Horti nevű határrész kisebbik része, a Nagy-Hortitól északkeletre fekszik. A helybeliek szerint az egri káptalan birtoka volt. **Kis-Horti-dűlő** néven is említik. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TÁRJÁNYI 1967: 8, 10, TERGE 1968: 30. — T10-D2.

Kis-Horti-dűlő lásd **Kis-Horti**

Kis-Kapros 2024: *Kis-Kapros*, 1981: *Kis-kapros*, 1970: *Kis-kapros*, 1968: *Kiskapros, -ba*, 1965: *Kiskapros, Kiskaprosra | Nem tudnám, hogy vót vóna ot valamikor kapor*. 1941: *Kiskapros*, [1925]: *Kiskapros*, 1909: *Kis-kapros*, 1900: *Kiskapros*, 1900: *Kis-Kapros*, 1898: *Kis-Kapros*. — A település külterületének keleti részén fekszik, a Kapros kisebbik, Polgár területére eső része. Lásd Kis-Kapros (Görbeháza). — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Hnt., MaKF., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 19, TERGE 1968: 30, T10.FM.85. — T10-C5C4.

Kis-Kasziba 1870: *Kis Kaziba*, 1762: *Kis Kasziba*. — A külterület északkeleti szélén fekvő határrész, a Kaszibanak a belterülethez közelebb eső része. Vö. Nagy-Kasziba. — MKFT, T10.FM.37.

Kis-Kengyel-fiók 1876: *Kiskengyel-fiók*, 1872: a *Kiskengyel-fiók* egész hosszában az Örvényig. — Határrész a Kengyel-ér mellett, bizonyára az Örvény felé eső részen feketett. — BENCSIK 1974a: 241.

Kis Kengyel halma 1821: *Kiskengyel halma*. — Halom a határ keleti részén, a Kengyel-értől délre, a Nagy-Kengyel-halomtól nyugatra feketett. — BENCSIK 1974a: 241.

Kiskert utca lásd **Gábor Áron utca**

Kis-Kincses-fenék 1864: *kis kintses fenek*. — A Kincses kisebbik részét nevezhették így. — PESTY 1864/38: 268a.

Kis körút 1870: *Kis körút*. — A központban található rövid kis útszakasz a Barankovics tér mellett. Neve íves alakjára utal. Ma a Munkácsy utca része. Vö. Nagy körút. — Kat.

Kis malom 2024: *Kis malom ~ Pékség*. — Két malom is működött korábban a településen, a Hősök utcán: a Kis és a Nagy malom. A Kis malom helyén *Pékség* üzemelt később. — ÉGy.

Kis Mélylak utca lásd **Vereckei utca**

Kis-Mirhó lásd **Gárdonyi utca**

Kis Mirhó utca lásd **Gárdonyi utca**

Kis-Morotva-köz 1970: *Kis-Morotva köze*, 1968: *Kismorotvaköze*, *Kismorotvaközebe* | *A Morotvaközinek*, van két része. *A kisebbet Kismorotvaközinek monygyák, a nagyobbak még Nagymorotvaköze a neve. Kismorotvaköz a Morotvaér kisarkalló része.* 1967: *Kismorotva köz*, 1965: *Kismorotvaköz* | *A kövesút bal oldala a Kismorotvaköz, jobbra pedig a Nagymorotva-köz.* — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz kisebbik része. **Kis Morotva köze** formában is említik. Ma már egyik elnevezést sem használják. Vö. Nagy-Morotva-köz. — GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 30. — T9-F1.

Kis Morotva köze lásd **Kis-Morotva-köz**

Kis-Nádasztó lásd **Kis-Nádasztói-dűlő**

Kis-Nádasztói-domb 1967: *Kisnádasztói domb*. — A határ keleti részén, a Kis-Nádasztói-dűlő területén lévő domb. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kis-Nádasztói-dűlő 1970: *Kis-nádas-tói-döllő*, *Kis-nádas-tói-déllő*, 1968: *Kisnádasztói déllő*, *-be*, *Kisnádasztói döllő*, *-be*, *Kisnádasztó* | *Elég mocsaras, vizenyős rét az. Nyőt még abba nád is jócskán. Különösen két hejél lehetéd benne szép*

nádat látynyi. Ezeket oszt a natyságjok mijat kü-lömböszítették mők Kisnádasztó még Nagynádasztó nevekre, oszt asztám még az egiz döllő is arrú vette át a nevit. 1965: *Kisnádasztói déllő*, *Kisnádasztóba*, *Kisnádasztóbú* | *Ha nem szántának, nád gyönne benne, lapos.* 1909: *Kis-nádas-tói-déllő*, 1877: *Kis Nádas tói dűlő*, 1870: *Kis nádasztói dűlő*. — A település külterületének keleti részén fekvő dűlő, a Nádasztó kisebbik része, a Nagy-Nádasztói-dűlőtől nyugatra. **Kis-Nádasztó** néven is említik. Rajta van a Kis-Nádasztói-domb. — GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 30, 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-H4.

Kisoldal 2024: *Kisóudal*, 1970: *Kis-ódal*, 1968: *Kisoldal*, 1967: *Kisoldal*, 1965: *Kisoldal*. — Ez a település legrégebben lakott része, a központtól délre fekszik. Vö. Kisoldal utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47. — T25-F2.

Kisoldal utca 1870: *Kisoldal utca*. — A Taskó utca középső, ketté ágazó részének keleti szakaszát jelölte a Kis-oldal nevű településrészen. — Kat.

Kis-Pelyhes 1831: *Kis-Pelyhesig*. — A Pelyhes kisebbik, talán a belterülethez közelebbi része lehetett. Vö. Nagy-Pelyhes. — BENCSIK 1974a: 247.

Kis-Piócás 1870: *Kis-Pióczás*, 1831: *Kis Piócás Fenékig*. — Mélyebb fekvésű terület volt a Piócás déli részén. **Kis-Piócás-fenék** néven is említik. Vö. Nagy-Piócás. — Kat., BENCSIK 1974a: 247. — T9-G5.

Kis-Piócás-fenék lásd **Kis-Piócás**

Kis-Rakottyás 1864: *kis rakottyás*, 1858: *Kis rakotyás*. — A település külterületének keleti részén fekszik, a Nagy-Rakottyástól délre. A Rakottyás kisebbik részét jelölte. — MKFT., PESTY 1864/38: 268a. — T10-B4.

Kis-Selypes [18. sz.]: *Kiss Sejpes*. — A Selypes egyik mellékága volt, a belterületől nyugat-északnyugatra. — T1.S.70.72/1–8.

Kis-Selypes-köz 2013: *Kis-Selypes-köz*, 1970: *Kis-Sejpés-köz*, 1968: *Kissejpésköz*, *-be*, 1967: *Kissejpésköz*. — A település külterületének nyugati részén fekvő mező, szántóföld, a Selypes-köz északi része. Vö. Nagy-Selypes-köz. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 31. — T9-E2.

Kiss Ernő út lásd **Kiss Ernő utca**

Kiss Ernő utca 2024: *Kis Ernő út* ~ *Kis Ernő út*, 2013: *Kiss Ernő utca*, 1970: *Kis Ernő út*, 1968: *Kiss Ernő utca*, 1967: *Kiss Ernő utca*, 1965: *Kiss E[rnő] utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Zólyom utcát köti össze a Hősök utcával. A városközpontban lévő újabb utca, az 1870-es kataszteri térképen még nem látható. Hivatalos neve *Kiss Ernő utca*, de **Kiss Ernő út**-ként is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Kis-tag lásd **Bokorháti-Kis-tag**

Kis-tanya 2024: *Kis-tanya*, 1900: *Kistanya*, 1898: *Kistanya*. — A mai Dante utca környékén található egykori tanya. Talán a méretéről kaphatta a nevét. — ÉGy., Hnt.

Kis utca lásd **Újtelep utca**

Klapka utca 2024: *Klapka út*, 2013: *Klapka utca*, 1970: *Klapka utca*, 1968: *Klapka utca*, 1967: *Klapka utca*, 1965: *Klapka utca*, 1870: *Nagymélylak u[tc]*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Dobó utca és a Hunyadi utca között. Korábban **Nagy Mélylak utca** volt a neve. A névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Klapka utca*. Vö. Kis Mélylak utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E2.

Kocsis Béla bácsi tanyája lásd **Kocsis-tanya 2.**

Kocsis-tanya 1. 2024: *Kocsis-tanya* ~ *Kocsis Zsiga tanyája*. — A település külterületének északi részén, a Béres-tanyától délre lévő tanya.

Kocsis Zsiga tanyája néven is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-B1.

Kocsis-tanya 2. 2024: *Kocsis-tanya* ~ *Kocsis Béla bácsi tanyája*. — A település külterületének keleti részén, a Gyalogföldekre járatól délre lévő tanya. **Kocsis Béla bácsi tanyája** néven is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-G2.

Kocsis Zsiga tanyája lásd **Kocsis-tanya 1.**

Kodály Zoltán utca 2024: *Kodály Zoltán út*. — A település belterületének keleti részén húzódik, a Hősök utcát köti össze a Taskó utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-G3.

Kolerás kórház lásd **Járványkórház**

Kolerás temető 2024: *Kolérás temető*, 1970: *Kolérás-temető*, 1968: *Kolerástemető* | a nagy

járvány idején sok ember halt még kolérában. Naponta nyóc-tíz embert is vittek temetőnyire. 1967: *Kolérás temető*. — A település belterületének központjában álló egykori temető, az Árpád és az Arany János utca között lehetett. A 19. században többször is kolerajárvány volt, a járvány idején ide temetkeztek. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 47. — T9-F3.

Kolozsvári utca 2024: *Kolozsvári út*, 1970: *Kolozsvári utca*, 1968: *Kolozsvári utca*, 1967: *Kolozsvári utca*, 1965: *Kolozsvári utca*, 1870: *Temető utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Mátyás utca folytatása a Temetőig. Korábban **Temető utca** volt a neve. Hivatalos neve *Kolozsvári utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E3.

Kondáslegelő 2024: *Kondáslegelő*. — A belterület déli szélén fekvő egykori legelő, a mai Dante utca környékén lehetett. Ide hajtották ki a kondát. — ÉGy.

Kón-kocsma 2024: *Kón-kocsma*, 1965: *Kón kocsma*. — A Szabadság utcán álló egykori épület, egykor a Kis-oldal kocsmája volt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Kónya-tanya 1967: *Kónya-tanya*. — Egykori tanya Polgár határában, pontos helye ismeretlen. Kónya Lajos lakott itt. Ma már nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kopasz-gát lásd **Kopasz-töltés**

Kopasz-töltés 2024: *Kopasz-töltés* ~ *Kopasz-gát*, 2013: *Kopasz-töltés*, 1970: *Kopasz-töltés*, 1968: *Kopasz-töltés, -re* | *A vágóhíttú a Tiszatöltés felé húzógyik. Csak magosra félhánt főtakupac, nem nyő rajta sēmmi. Kopasz.* 1967: *Kopasz töltés*. — A település külterületének északnyugati részén húzódó gát, régi árvízvédelmi töltés. Nevét onnan kapta, hogy nem nő rajta semmi. **Kopasz-gát** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31. — T9-E2.

Koshodály-pusztá 1907: *Koshodály p[uszt]*. 1902: *Koshodály p[uszt]*. — Pontos helye ismeretlen. — Hnt.

Kossuth utca 2024: *Kosút út* ~ *Rózsza út*, 1970: *Kosút utca*, *Rózsa utca*, 1968: *Kossuth utca*, *Rózsa utca*, 1967: *Rózsa utca*, *Kosuth utca*, 1965: *Kossuth utca*, 1870: *Rózsa*

utca. — A település központjában lévő rövid utca, a Hunyadi utcát a Zólyom utcával köti össze. Korábban **Rózsa utca** volt a neve, ezt ma is ismerik, és **Rózsa út** formában is említik. Hivatalos neve *Kossuth utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Kovács-daráló 1967: *Kovács-daráló, Ungár-kocsmá, Zsani-kocsmá*. — A település belterületének délkeleti részén, a Szabadság utcán álló egykori épület, a Makk hetes kocsmá mellett. Lucernát, kukoricát daráltak itt az állatoknak. Régen kocsmá volt, amit a tulajdonosáról **Ungár-kocsmá**-nak neveztek. Később felesége után kapta a **Zsani-kocsmá** nevet. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kozma-kert 1970: *Kozma kert*, 1968: *Kozmakert*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő egykori kert, a Kassa utca környékén keresendő. Tulajdonosáról kapta a nevét. — PJFN. 16, TERGE 1968: 47. — T9-E3.

Kőkút 2024: *Kőkút*, 1970: *Kőkút*, 1968: *Kőkút*, 1967: *Kőjűkút*, 1909: *Kőkút*, 1870: *Kőkút*. — Kőből épített kút volt a település belterülete mellett keleten, a Nánási út elején. A hagyomány szerint ez volt a település első kútja. Vö. Kőkúti-dűlő, Kőkúti út. — ÉGy., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31. — T9-F3.

Kőkúti-dűlő 2013: *Kőkúti-dűlő*, 1970: *Kőkúti-dűllő, Kőkúti-déllő, Kőkútyi-déllő*, 1968: *Kőkúti déllő, -be, Kőkútyi déllő, -be, Kőkútyi döllő, -be, Kőkúti döllő, -be*, 1965: *Kőkúti délő*, 1877: *Kő kúti dűllő*, 1870: *Kőkúti dűllő*. — A település belterületének keleti oldalán lévő dűlő, a Nánási úttól északra. A déli szegletében állt a Kőkút. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Kőkúti út 2024: *Harminchatos út*, 1968: *Kőkúti út, Kőkútyi út*, 1877: *Kő kúti út*. — A település keleti határában húzódó út, amely a Kőkúthoz vezet. A Hősök utcából nyílik, a Szabolcs utcával párhuzamos. **Harminchatos út** néven is említik. — ÉGy., TERGE 1968: 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F3.

Kölcese utca 2024: *Kölseji ucca*, 1970: *Kölsej utca*, 1968: *Kölsej utca*, 1967: *Kölsej utca*, 1965: *Kölsej utca*, 1870: *Tövis utca*. — A település belterületének keleti részén húzódik, a

Hősök utcát köti össze a Rózsa utcával. A Mirhó leghosszabb utcája. Korábban **Tövis utca**-nak hívták. Hivatalos neve *Kölsej utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G3.

Könyök utca lásd **Damjanich utca**

Könyvtár lásd **Művelődési ház**

Körtvélyes-hát 1843: *Körtvélyes hátat*. — A település külterületének északi részén húzódik, kaszáló volt a Morotva-közben. A név előtagja egykor itt álló körtefákra utal, a *körtvély* régi, népnyelvi formából létrejött alakkal. — BENCSEK 1974a: 243. — T9-F1.

Közlegelő lásd **Csordalegelő**

Közös-legelő 1858: *Közös legelő*. — A település belterülete mellett északkeleten, a Morotvától délre feküdt. A *közöslegelő* 'közös tulajdonú és használatú legelő' földrajzi köznévből alakult. — FKNT., MKFT. — T9-F2.

Községháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Községkert 2024: *Kösséjkkert ~ Városkert*, 2013: *Községkert*, 1970: *Községkert, Városkert*, 1968: *Községkert, Városkert*, 1967: *Városkert*. — A belterület központjában lévő városrész. A Városkert utca, a Zólyom utca, a Virág utca és a Kiss Ernő utca tartozik ide. Korábban gazdasági épületek, istállók és a tűzoltószertár voltak itt. **Városkert** néven is említik. Vö. Városkert utca. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 47, 49. — T25-F3.

Kukorica-hát 2024: *Kukorica-hát*, 2013: *Kukorica-hát*, 1970: *Kukorica-hát*, 1968: *Kukorica-hát, -ra* | Északi rész vót a káptalani birtogba. *Sok kukoricanövint termeltek ott. A Morotva-köz még a Bukorhát nem természet kukoricát. Ez mők hátsap terület vót, osz jó kukoricát tuttag benne termelnyí.* 1967: *Kukoricahát*, 1965: *Kukoricahát*, 1935: *Kukoricahát*. — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz és a Szil-hát között. Nevét onnan kapta, hogy jó kukoricatermő föld volt. Vö. Kukorica-tanya. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31, T10.FM.82. — T2-B5.

Kukorica-hát-tanya lásd **Kukorica-tanya**

Kukorica-tanya 2024: *Kukorica-tanya*, 1941: *Kukoricahát-tny. [tanya]*, 1883: *Kukoricza tn. [tanya]*. — A település külterületének északi részén, a Kukorica-háton, a Szil-hát-tanyától

délnyugatra lévő egykori tanya. Csak a helye van már meg. Korábban káptalani birtok volt. **Kukorica-hát-tanya** néven is szerepelt. — ÉGy., HKFT., MaKF. — T2-B5.

Kultúrház lásd **Művelődési ház**

Kun Béla utca lásd **Kun utca**

Kun utca 2024: *Kun úcca*, 1970: *Kun Béla utca*, 1968: *Kun Béla utca*, 1967: *Kun utca*, 1965: *Kun utca*. — A település belterületének központjában levő utca, a Táncsics utcát köti össze a Szabadság utcával. Korábban **Kun Béla utca**-nak hívták, ma *Kun utca* a hivatalos neve. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Kurucz-tanya 1883: *Kurucz tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének délkeleti részén, a Bogát halmától délkeletre feküdt. — HKFT. — T9-G5.

Kutyás 1968: *Kutyás*, 1967: *Kutyás*, 1870: *Kutyás*. — A belterület északnyugati részén, a Szőlő nevű városrész nyugati oldalán fekvő településrész. A község legmagasabb része. A Szőlőskert északi sarkát nevezték így. A névadás indítéka nem ismert. — Kat., TARJÁNYI 1967: 10, 19, TERGE 1968: 47, T1.S.79.929/8. — T25-E3.

Kutyatejes 1872: *Kutya tejes* legelő. — Szikes legelő a Kengyel felé eső határrészen. A *kutyatejes* 'terület, ahol sok a kutyatej nevű növény' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — BENCSIK 1974a: 243, FKNT.

Külső sor lásd **Bacsó utca**

Kürti-tanya 1870: *Kürti tanya*. — Egykori tanya a település belterületétől délre, a Homoktól keletre. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Kat. — T9-E4.

Ládi dűlő lásd **Kárpát utca**

Ládi-kocsmá 2024: *Ládi-kocsmá*, 1970: *Ládi-kocsmá*, 1968: *Ládi kocsmá*, 1967: *Ládi kocsmá*. — A település belterületének délkeleti részén álló egykori épület. Már csak a helye van meg a Kárpát és Erdei utca sarkán. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 48.

Lakatos 2024: *Lakatos*, 2013: *Lakatos ~ Lakatos-dűlő*, 1970: *Lakatos*, 1968: *Lakatos, -ba* | *A Szégyés még a Nyilas mellett van. Fekete agyag a talajja. Aki beheragatt, az ott is maradt egy idejig, még ki nem húszták. Úty fokta a talaj, mint*

a lakat a zárt. 1967: *Lakatos*, 1965: *Lakatos, -ra, -ho, -on, -rú* | *Égy része fűz vesszős, nem tudom mié lakatos, tán az alakja mijatt*. 1909: *Lakatos dűlő*, 1877: *Lakatos dűlő*, 1870: *Lakatos dűlő*, 1843: majorsági kaszálókból kéri ... a *Lakatos*. — A település belterületétől keletre, a Kőkúti-dűlőtől északra fekvő szántóföld. A névadás indítékát a helybeliek többféleképpen magyarázzák, valószínű, hogy egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Lakatos-dűlő**-ként is említik. — BENCSIK 1974a: 243, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F2.

Lakatos-dűlő lásd **Lakatos**

Lakhatsz 2024: *Lakhacc*, 2013: *Lakhatsz ~ Méglakhacc*, 1974: *Lakhacc*, 1970: *Lakhatsz*, 1968: *Lakhatsz* | *Lakhacc, marathacc, ha gyön az árvíz, szalathacc*. 1967: *Lakhatsz, Meglakhatsz házak*, 1870: *Meglakhatsz házak*. 1869: *méglakhatsz földért*. — Településrész a belterület északnyugati szélén. A név arra utal, hogy gyepek legelő, vizes terület volt, később lecsapolták, és kiosztották házhelynek, de az árvíz mindig fenyegette az itt lakókat. A Bocskai, Dobó, Bajza utcákat és a Gorkij fasor utcát foglalja magában. **Méglakhatsz, Meglakhatsz házak** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 244, ÉGy., Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 11, 19, 21, TERGE 1968: 47, 48. — T25-E2.

Láncos bank lásd **OTP bank**

Láncos bolt lásd **OTP bank**

László utca lásd **Széchenyi utca**

Lehel utca 2024: *Lehel úcca*, 1970: *Lehél utca*, 1968: *Lehel vezér utca*, 1967: *Lehel utca*, 1965: *Lehel utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos neve *Lehel utca*, de említik **Lehel vezér utca** néven is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G5.

Lehel vezér utca lásd **Lehel utca**

Lengyel Mihály-tanya lásd **Lengyel-tanya**

Lengyel-tag lásd **Örötvény**

Lengyel-tanya 2024: *Lengyel-tanya, Lengyel Mihály-tanya*, 2013: *Lengyel-tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Lengyel-tagon álló egykori tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét, az 1883-as katonai térképen Lengyel Mihály tulajdonaként szerepel. **Lengyel**

Mihály-tanya formában is említik. — ÉGy., HKFT. — T9-H2.

Lenin-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Lenin-tanyai-legelő 1981: *Lenintanyai-legelő*. — A település külterületének keleti részén, a Lenin-tanyán fekvő legelő. — MoFnT. 2/9. — T11-F2.

Lepke-tanya 2024: *Lepke-tanya*, 2013: *Lepke-tanya*, 1970: *Lepke-tanya*, 1968: *Lepketanya*, *Lepketanyára*, 1967: *Lepke-tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya a Nánási úttól délre. Sertésekkel foglalkoztak itt, volt ott egy vágóhíd is. Az elnevezés indítékát nem ismerjük. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32. — T9-G3.

Léta tava 1483: *Lehthawa*, +?1292: inter 2 pysscinas Centur et Letowa vocatas. — A Polgár és Palkonya (Borsod vm.) közti határon említett halászhely, halastó a Center közvetlen szomszédságában. A 13. századi adatot FEHÉRTÓI KATALIN – nem megalapozatlanul – *Leta tava* formára javítja, más helynév-előfordulások alapján. Az így rekonstruált névalakot azonban későbbi adatokkal egyelőre nem tudjuk igazolni. — ÁSz. 490, Gy. 1: 799, HA. 1: 94, SUGÁR 1974: 426, 433.

Lévi tagja 1872: *Lévi tagja*. — Földterület a Bogát-fok mellett. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — BENCSIK 1974a: 233.

Lórét lásd **Nyilas**

Máji-tanya 1941: *Máji-tny. [tanya]*. — A település északnyugati határában, a Füzestől délre állt. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — MaKF. — T9-E2.

Május 1. út lásd **Május 1. utca**

Május 1. utca 2024: *Május eggy úcca ~ Május eggy út*, 2013: *Május 1. utca*. — A település központjában húzódó utca, a Petőfi utca és a Kolozsvári utca között. Újabban nyitották, az 1870-es kataszteri térképen még nem látható. Hivatalos neve *Május 1. utca*, de említik **Május 1. út** néven is. — ÉGy. — T25-F3.

Makk hetes kocsmá 2024: *Mak hetes kocsmá*, 1965: *Makk 7-es kocsmá*. — A Szabadság utcán álló épület, egykor a Felvég kocsmája volt. A helybeliek szerint a *Makk hetes* egy cigány muzsikás gúnyneve volt, aki házról házra járt új évet, húsvétot, karácsonyt köszönteni. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Malom lásd **Erzsébet-malom**

Malom-ráta 1864: *Malom ráta*. — Az egykori Polgár területén álló földterület, mely talán a Malom-zug környékén volt, de akár vele azonos területet is jelölhetett. A *ráta* földrajzi köznév jelentése 'a földterület egy része'. — FKNT., PESTY 1864/38: 269b.

Malom utca 2024: *Malom úcca*, 1870: *Malom utca*. — A Honvéd utcának a Taskó utcától keletre eső rövid szakaszát jelölte. — ÉGy., Kat.

Malom-zug 2013: *Malom-zug*, 1981: *Malom-zug*, 1970: *Malom-zug*, *Malom-zugi-dőlő*, *Malom-zugi déllő*, *Malom-zugi-tábla*, 1967: *Malom zug*, 1968: *Malomzug*, *-ba*, *Malomzugi déllő*, *Malomzugi dőlő*, *Malomzugi tábla* | *Ot valamikor gőzmalom vót, annak a területtye vót ez. Azé monygyuk, mer csúcsra, háromszögre mégyen körű rajta a Morotva-rész*. 1884: *Malom zugi csősznek*, 1874: *Malom zugi gyalog földekre*. — A település belterületétől északra fekvő határrész, szántóföld a Selypes mellett. A helybeliek szerint egykori gőzmalom, BENCSIK szerint pedig a 18. században elpusztult vízimalom emlékét őrzi a név. A *zug* utótag 'valamely határrész (félreeső) szeglete' értelmű földrajzi köznév. **Malom-zugi-dőlő** és **Malom-zugi-tábla** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 243, ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, 33. — T9-F2.

Malom-zugi-dőlő lásd **Malom-zug**

Malom-zugi-tábla lásd **Malom-zug**

Maros utca 2024: *Maros úcca*, 2013: *Maros utca*, 1970: *Maros utca*, 1968: *Maros utca*, 1967: *Maros utca*, 1965: *Maros utca*, 1870: *Bodzafa utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó, a Nagyváradi utcával párhuzamos utca, a Kolozsvári utcából nyílik. Korábban **Bodzafa utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Maros utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E4.

Mátyás utca 1. 2024: *Mátyás úcca*, 1970: *Mátyás utca*, 1968: *Mátyás utca*, 1967: *Mátyás utca*, 1965: *Mátyás utca*, 1870: *Hársfa utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Hunyadi utca és a Petőfi utca között. Korábban **Hársfa utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Mátyás utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI

1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Mátyás utca 2. 1870: *Mátyás u[tca]*. — A Hunyadi utcának a Dózsa György utcától északkeletre eső rövid szakaszát jelölte. A névadás indítékát nem ismerjük. — Kat. — T25-E2.

Medvebagoly-tanya lásd **Medve-tanya**

Medve-tanya 1883: *Medve tn. [tanya]*, 1870: *Medve bagoly tanya*. — Egykori tanya a település külterületének déli részén, a Bogát halma mellett. **Medvebagoly-tanya**-ként is említik. A névadás indítékát nem ismerjük. — HKFT., Kat. — T16-C1.

Meggyes-tanya 2024: *Mëggyes-tanya*, 2022: *Meggyestanya*, 2011: *Meggyestanya*. — A település külterületének keleti részén fekvő tanya. A Nánási út mellett, a Vámosi-tanyától északkeletre, a Faragó-tanyától délkeletre található. A Meggyes családról nevezték el. — ÉGy., Hnt. — T10-B3.

Méglakhatsz lásd **Lakhatsz**

Méglakhatsz házak lásd **Lakhatsz**

Ménes-fenék 1858: *Ménes fenek*. — A település külterületének keleti részén, a Rakottyás mellett nyugaton fekvő földterület. A névadás indítékát nem ismerjük. — MKFT. — T10-A3.

Mervó lásd **Mervó-tanya**

Mervó Dezső-tanya lásd **Mervó-tanya**

Mervó-dűlő lásd **Mervó-tanya**

Mervó Lajos-tanya lásd **Mervó-tanya**

Mervó-tanya 2024: *Mervóu-tanya ~ Mervóu Dezsőü-tanya ~ Mervóu*, 2013: *Mervó-tanya ~ Mervó*, 1981: *Mervó-dűlő*, 1883: *Mervó Lajos tn. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Bartók-tanyától délkeletre fekvő tanya, a Folyási út mellett. A helybeliek szerint Mervó Lajos tanítóról, egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Nevezik **Mervó**-nak és **Mervó Dezső-tanyá**-nak, illetve legkorábbi adataként **Mervó Lajos-tanyá**-nak. A körülötte lévő földeket **Mervó-dűlő** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MoFnT. 2/9. — T16-C1.

Mészáros utca lásd **Vak Bottyán utca**

Messze-tag lásd **Kása-halom**

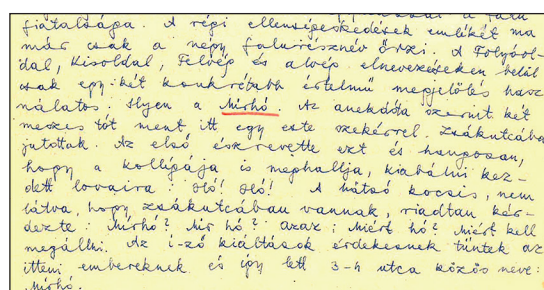
Mikes Kelemen utca lásd **Mikes utca**

Mikes utca 2024: *Mikes úcca ~ Mikes Kelemen úcca*, 1970: *Mikës Kelemen utca*, 1968: *Mikes utca*, 1967: *Mikes utca*, 1965: *Mikes utca*. — A

település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos neve *Mikes utca*, de említik **Mikes Kelemen utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-H5.
Mikszáth utca 2024: *Mikszát úcca*, 1970: *Mikszát utca*, 1968: *Mikszát utca*, 1967: *Mikszáth utca*, 1965: *Mikszáth utca*, 1870: *Nagy Mirhó utca*. — A település központjától kissé keletre fekszik, a Gárdonyi utcát köti össze a Hősök utcával. Hivatalos név. Az alsó szakaszát korábban **Nagy Mirhó utcá**-nak nevezték. Vö. Mirhó. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Mirhó 2024: *Mírhóu, Mírhóuban ~ Mírhóu*, 2013: *Mírhó ~ Mírhó*, 1970: *Mírhó*, 1968: *Mírhó* | *Meszesék jártak lë Pógárra szekerekkel. Akik vásárolni akartak meszet, kijabátak neki, hoty hó, hó. A kocsis mëg ajig akarta mëgértényi, vissza kijabát, hogy mír hó?* 1967: *Mírhó*, 1965: *Mírhó*, 1872: a *Mírhóból* lefolyó víz, 1864: *Mírhó uttza*. — A település belterületének központjában fekvő településrész. A Mikszáth, a Kölcsey, a Gárdonyi és a Kazinczy utca tartozik ide, szűk, kacsaringós, rövid utcák. Régebben cigányok lakták, akik vályogvetéssel, tapasztással, télen kosárfonással foglalkoztak. A név a *mírhó* 'házsorok között vagy a kertek végén lévő vízlevezető árok', 'lapály' stb. jelentésű földrajzi köznévből alakult, ami összefüggésben van azzal, hogy a hely egykor mélyen fekvő, sáros terület volt. Pesty adatközlője **Mírhó utca**-ként említi. Vö. Kis Mirhó utca, Nagy Mirhó utca. — BENCsik 1974a: 244, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 6, PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, TERGE 1968: 48. — T9-F3.

Mirhó utca lásd **Mirhó**

fiatalbápa. A régi ellenségekkel emelkedő ma már csak a négy falu-részénél van. A folyóval dal, Kisoldall, Rábca és a többi elnevezésekkel. Akik egy-két kocsiról is élték meg a megélőzt. Nálunk: Stgen a Mírhó. Az emberek között két mesze böt ment itt egy este meszevel. Székutatóba jutottak. Az első emberette két és harmincra, hogy a kollégája is meghalt, kabális kezelt lovaira: Hó! Hó! A kocsis kocsis, nem látva, hogy székutatóban vannak, meglátta kedve: Mírhó? Mírhó? Mírhó? Akar: Mírhó hó? Mírhó kell megállni. Az első kocsitól az emberek bűntek az itteni emberek és így két 3-4 utca között neve: Mírhó.

A Mirhó leírása Görömbei Andor 1965-ös kéziratából

Miskolci országút 1864: *Miskolczi ország út*. — Bizonyára a Tisza felé vezető utat jelölhette, amelyen Miskolcra is el lehetett jutni. — PESTY 1864/38: 268b.

Móra Ferenc utca 2024: *Móyra Ferenc úcca*. — A település belterületének délkeleti részén, a Hősök utcából nyíló zsákutca. Az egykori Kis-erdő helyén nyitották. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-G3.

Móra úti sörkert lásd **Sörkert**

Móricz utca lásd **Móricz Zsigmond utca**

Móricz Zsigmond út lásd **Móricz Zsigmond utca**

Móricz Zsigmond utca 2024: *Móuridzs Zsigmond úcca*, 1970: *Móric Zsigmond út*, 1968: *Móricz utca*, 1967: *Móricz utca*, 1965: *Móricz utca*. — A település belterületének középső részén húzódó utca, a Báthori utca folytatása az Iskola utcáig. Hivatalos neve *Móricz Zsigmond utca*, de a források említik *Móricz utca* és *Móricz Zsigmond út* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Morotva 2024: *Morotva*, 1970: *Morotva*, 1967: *Morotva*, 1965: *Morotva* | *Lapos vízállás, száraz időben a két oldalon kaszáló, nádas, sásas. Morotvába megyek, Morotvába vótam*. 1896: *Morotva*, 1880: *Morotva*, 1870: *Morotva*, 1866: *Morotva*, 1864: *Morotva*, 1843: *Morotva*, 1666: *Marota*. — A település külterületének északnyugati részén, a Füzesről északkeletre fekvő nagy területű határrész. Lápos, vízállásos terület volt, gyékény és nád nőtt rajta. Az árvízmentesítés után főleg kaszálónak használták. Egykor alábbi részeit különítették el: Morotva-tó, Morotva-köz és Morotva-part. A *morotva* 'hosszú, széles mély hajlat, lapos; holtág' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — BENCSIK 1974a: 244, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 7, 14, Kat., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, SUGÁR 1974: 458, TARJÁNYI 1967: 11, T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8, T10.FM.84, T10.FM.94. — T9-F1.

Morotva-dűlő lásd **Morotva-köz**

Morotva-ér lásd **Morotva-tó**

Morotva-fok lásd **Morotva-tó**

Morotva-föld lásd **Morotva-köz**

Morotva-köz 2024: *Morotva-köz*, 2013: *Morotva-köz* ~ *Morotva köze*, 1985: *Morotvaköz*, 1981:

Morotva-köz, 1970: *Morotva-köz*, *Morotva köze*, *Morotva-ódal*, *Morotva-döllő*, *Morotva-déllő*, 1968: *Morotvaköze*, *Morotvaközi*, *Morotva-ódal*, *Morotva déllő*, *Morotva döllő* | *Hullámos talajú terület, hátság még lapos. A hátságját megművelnyi lóhátoj jártag be*. 1967: *Morotva föld*, *Morotva köz*, 1965: *Morotvaköz*, *Morotva-köze*, *Morotvaközé*, *Morotvakösz*, *Morotvaközü* | *A Morotvát a Tiszájig tart*. 1956: *Morotvaköz*, 1944: *Morotvaköz*, 1909: *Morotva köze*, 1870: *Morotva köze*, *Morotva köz*, *Morotva köz*, 1844: *Morotvaközi kaszáló nyilasokból*, 1843: *Morotva köz* kaszálók, 1732: a *Morotva közzé* behajtván, é. n.: *Morotva Köz*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő, a Morotvától közrefogott nagy kiterjedésű terület. **Morotva köze** formában is említik. A terület megművelhető jellegére utal a **Morotva-dűlő**, **Morotva-föld**, **Morotva-oldal** névváltozat. Vö. Kis-Morotva-köz, Nagy-Morotva-köz. — BENCSIK 1974a: 244, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, 12, TERGE 1968: 33, T1.S.79.929/8, T16.T.222. — T2-A5B5.

Morotva köze lásd **Morotva-köz**

Morotva-oldal lásd **Morotva-köz**

Morotva-part 1970: *Morotva-part*, *Morotva partja*, 1968: *Morotva part*, *-ra*, *Morotva partya*, *Morotva partyára*, 1967: *Morotva part*, 1864: *Morotva partja*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz magasabb fekvésű része. A *part* földrajzi köznév 'magasabb fekvésű terület' értelmű. **Morotva partja** formában is említik. — FKNT., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T9-F1.

Morotva partja lásd **Morotva-part**

Morotva tava lásd **Morotva-tó**

Morotva-tó 1974: *Morotva tava*, 1970: *Morotva-ér*, *Morotva-fok*, 1968: *Morotvaér* | *Tiszagyulaházárú gyön. Ez a Tiszának éggy ága vót*. 1968: *Morotva-fok*, *-ba* | *A Morotva hajlatyának a sarka. Szögletes alakjárú neveszheték el*. 1967: *Morotva ér*, 1909: *Morotva-fok*, 1870: *Morotva fok*, 1864: *Morotva tava*, 1858: *Morotva tó*, 1858: A *Morotva tava* ágya, mely egészen kiszakadt. — A település külterületének északi részén található ér, a Szil-háttól délnyugatra húzódik, a Morotva területén, aminek egykor

vízzel telt részét jelölhette. Említik *Morotva tava*, *Morotva-ér*, *Morotva-fok* formában is. — BENCsik 1974a: 245, Kat., MKFT., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 33. — T2-B5C5.

Mosó-domb 1834: A *Mosó dombnál* az Akasztó hát végén. — A település belterületétől keletre fekszik, az Akasztó-hát mellett. A névadás indítékát nem ismerjük. — BENCsik 1974a: 245.

Mózsai-tanya 1870: *Mózsai-tanya*. — A település külterületének déli részén, a Bartók-tanyától délre fekszik. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Kat. — T16-B1.

Munk lásd **Munk-föld**

Munkácsy utca 2024: *Munkácsi úcca*, 1970: *Munkácsi utca*, 1968: *Munkácsy utca*, 1967: *Munkácsy utca*, 1965: *Munkácsy utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Barankovics tér mellett. Egyik szakasza félkörívben halad, korábbi Kis körút, illetve Nagy körút megnevezése az alakjára utal. Hivatalos neve *Munkácsy utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Munk-föld 2024: *Munk-főüd ~ Mum-főüd*, 2013: *Munk*, 1970: *Munk-főd*, 1968: *Munkfőd, -be, -re* | *Egy zsidó család birtoka vót. A föld neve is a zsidó nevirű lett.* 1967: *Munk-föld, Okvát dűlő*, 1900: *Munk*, 1898: *Munk*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, amely tulajdonosáról kapta a nevét. Rajta volt a Munk-tanya. *Munk* formában is említik. Az *Okvát-dűlő* elnevezését a közelben álló Okvát-tanya után kaphatta. — ÉGy., Hnt., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T10-A2B2.

Munk-Nagy-tanya lásd **Dobos-tanya**

Munk-tanya lásd **Dobos-tanya**

Művelődési ház 2024: *Művelődéjsi ház ~ Könyvtár ~ Kultúrház*. — A település belterületének központjában, a Barankovics téren álló épület. Hivatalos neve *Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár*. Funkciója alapján nevezik *Könyvtár*-nak és *Kultúrház*-nak is. — ÉGy. — T25-F2.

M3 Outlet 2024: *Em három Őutlet ~ Őutlet*. — A település belterületétől délre levő bevásárlóközpont, az M3 autópálya mellett. — ÉGy. — T9-G4.

Nádas-fenek lásd **Nádas-tó**

Nádas-fertő lásd **Nádas-tó**

Nádas-tó 1943: *Nádas-tó*, 1941: *Nádas tó*, 1939: *Nádas-tó*, 1937: *Nádas-tó*, 1926: *Nádas-tó*, 1877: *Nádas tó*, 1872: *Kopasz Nádasfenekig* (vagy *Kincsesfenek*) vezető út mentiben ... úgy, hogy a *Nádas fenek* is a dűllőbe essék. 1864: *Nádas fenek*, [18. sz.]: *Nádas Fertő*. — A település külterületének délkeleti részén, a Csősz-halomtól délre fekvő határrész. Egykor vizes, náddal benőtt terület volt. *Nádas-fenek*, *Nádas-fertő* néven is említik. Részei a Kis-Nádas-tói-dűlő és a Nagy-Nádas-tói-dűlő. — BENCsik 1974a: 245, DIENES 1939: 356, Hnt., MaKF., PESTY 1864/38: 268a, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.1806/28–32, T22.B.IX.a.2086. — T11-E2.

Nád-gyep-tanya lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-Bogát lásd **Bogát halma**

Nagy Bogát halma lásd **Bogát halma**

Nagy-Bogát-halom lásd **Bogát halma**

Nagy-Bokor-hát 1970: *Nagy-bukor-hát*, 1968: *Nagybokorhát, Nagybukorhát, -ra*, 1967: *Nagy Bokorhát, -ra*, 1944: *Nagybokorhát*. — A település belterületétől északkeletre, a Morotvától keletre fekvő szántóföld. A Bokor-hát nagyobbik, északi része. — Hnt., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 12, TERGE 1968: 34. — T9-G1.

Nagy-Csíkkord [18. sz.]: *Nagy Csíkkord*. — Egykori ér, mely a Tiszapalkonyához tartozó Görbe-tó vizét vezette a Selypesbe, talán azonos lehet a Csíkkorddal. — T1.S.70.72/1–8.

Nagy-Csősz-halom 2000: *Nagycsősz-halom*, 1981: *Nagy-Csősz-halom*, 1941: *N[agy] Csősz-hlm. [halom]*. — A település külterületének keleti részén fekszik, a Csősz-halom területén, a Nánási út mellett északra. Vö. Kis-Csősz-halom. — MaKF., MoFnT. 2/9, POZSONYI 2000: 188. — T9-H3.

Nagy-fenek 1968: *Nagyfenek*, 1967: *Nagyfenek*, 1965: *Nagy fenek*, 1870: *Nagy fenék*. — A település külterületének nyugati részén, a Kántor-tanyától délre fekszik, a Selypes közelében. — GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T8-D4.

Nagyfolyó utca lásd **Taskó utca**

Nagy Gelej utca 1870: *Nagygelej utca*. — A település belterületének központjában fekszik, a Bessenyei utca egyik részét nevezték így. Talán

a közeli Gelej faluból betelepültek lakták. Vö. Kis Gelej utca. — Kat. — T25-F2.

Nagy-gyep lásd **Csordalegelő**

Nagy-gyepi-tanya lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-gyepi-tanyák lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-gyep-tanya 2024: *Nagy-gyep-tanya* ~ *Nagy-gyēpi-tanya*, 1985: *Nagygyeptanya*, 1981: *Nagygyeptanya*, 1975: *Nagygyepi tanyák*, 1973: *Nagygyepi tanyák*, 1967: *Nagygyepi tanyák*, 1956: *Nagygyeptanya*, 1944: *Nagygyeptanya*, 1883: *Nádgyep tn. [tanya]*. — A település délkeleti határában, a Nagy-gyepen lévő tanya. *Nagy-gyepi-tanya*, *Nagy-gyepi-tanyák* formában is említik. A *Nád-gyep-tanya* tévesen lejegyzett alak lehet. — ÉGy., HKFT., Hnt., MoFnT. 2/9, T4.T.198. — T10-A4.

Nagy-Homok lásd **Homok-halom**

Nagy-Homok-domb 1864: *Nagy homok domb*. — Pontos helye ismeretlen. Esetleg azonos a *Nagy-Homok-halom*-mal vagy a *Homok-domb*-bal. — PESTY 1864/38: 268b.

Nagy-Homok-halom lásd **Homok-halom**

Nagy-Horti 1970: *Nagy-Horti*, 1968: *Natyhorti*, 1967: *Nagy-Horti*, 1967: *Nagyhorti*, 1956: *Nagyhortyi*, 1939: *Nagyhorti*, 1937: *Nagyhorti*, 1926: *Nagyhorti*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő szántóföld. A *Horti* nevű határrész nagyobbik része, a Kis-Hortitól délnyugatra fekszik. — DIENES 1939: 356, Hnt., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, 12, TERGE 1968: 34. — T10-C2D2.

Nagy-Kasziba 2013: *Nagy-Kasziba*, 1981: *Nagykasziba*, *Nagy-Kasziba*, 1970: *Nagy-Kasziba*, 1968: *Natykasziba*, *Natykaszibára*, 1967: *Nagykasziba*, 1956: *Nagykasziba*, 1944: *Nagykasziba*, 1939: *Nagykasziba*, 1937: *Nagykasziba*, 1926: *Nagykasziba*, 1913: *Nagykasziba*, 1802: *Nagy Kasziba*, [18. sz.]: *Nagy Kasziba*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő földterület, a Kasziba északi, nagyobbik része. Vö. Nagy-Kasziba-tanya, Kis-Kasziba. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34, T1.S.70.72/1–8, T16.T.110. — T10-B2C1.

Nagy-Kasziba-tanya 1907: *Nagykasziba tanya*, 1902: *Nagykasziba tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Nagy-Kasziba területén fekvő egykori tanya. — Hnt. — T10-C1.

Nagy Kengyel halma lásd **Nagy-Kengyel-halom**

Nagy-Kengyel-halom 1858: *Nagy kengyel halom*, 1821: *Nagy Kengyel halma*, 1783: *Kengyel halom*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-értől délre fekvő halom, illetve a körülötte levő terület. *Nagy Kengyel halma* és *Kengyel-halom* néven is említik. Vö. Kis Kengyel halma. — BENCSIK 1974a: 245, EKFT., MKFT. — T10-D2.

Nagy-Kincses lásd **Nagy-Kincses-fenék**

Nagy-Kincses-fenék 1872: a *nagy Kincses fenékig* vezető út mentiben, 1864: *Nagy kintses*. — A Kincses nagyobbik részét nevezhették így. Nagy-Kincses néven is említik. — BENCSIK 1947a: 241, PESTY 1864/38: 268a.

Nagy körút 1870: *Nagykörut*. — A központban található rövid kis útszakasz a Barankovics tér mellett. Neve íves alakjára utal. Ma a Munkácsy utca része. Vö. Kis körút. — Kat. — T25-F2.

Nagy malom lásd **Erzsébet-malom**

Nagy Mélylak utca lásd **Klapka utca**

Nagy Mirhó utca lásd **Mikszáth utca**

Nagy-Morotva-köz 1970: *Nagy-Morotva-köz*, 1968: *Nagymorotvaköz, -be*, 1967: *Nagymorotvaköz*, 1965: *Nagymorotvaköz*. — A település külterületének északi részén fekvő mélyen fekvő szántóföld, legelő. A Morotva-köz nagyobbik része. Ma már nem ismerik a megnevezést. Vö. Kis-Morotva-köz. — GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T2-B5.

Nagy-Nádistó lásd **Nagy-Nádistói-dűlő**

Nagy-Nádistói-domb 1967: *Nagynádistói domb*. — A település külterületének keleti részén, a Nagy-Nádistói-dűlő területén fekvő domb. — TARJÁNYI 1967: 12. — T10-A4.

Nagy-Nádistói-dűlő 1970: *Nagy-nádas-tói döllő*, *Nagy-nádas-tói déllő*, 1968: *Nagynádistóji déllő*, *Nagynádistóji döllő*, *Nagynádas tó* | *Elég mocsaras, vizenyős rét az. Nyőt még abba nád is jócskán. Különösen két hejél lehetéd benne szép nádat látynyi. Ezekét oszt a natyság-jok mijat külömböszítették mők Kisnádistó mēg Nagynádistó nevekre, oszt asztám mēg az egiz döllő is arrú vette át a nevit.* 1965: *Nagynádas-tói déllő* | *Nád vót ott a laposba, amēddig nem szántották meg most is a lenne benne.* 1909:

Nagy-nádas-tói déllő, 1877: *Nagy Nádas tói dűlő*, 1870: *Nagy nádas-tói dűlő*. — A település külterületének keleti részén fekvő dűlő, a Nádas-tó nagyobbik része, a Kis-Nádas-tói-dűlőtől keletre. **Nagy-Nádas-tó** néven is említik. Rajta van a Nagy-Nádas-tói-domb. — GÖRÖMBEI 1965: 14, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 31, 35, T1.S.78.1806/28–32. — T10-A4.

Nagy-Pelyhes 1864: *Nagypelyhesi* Kaszálló, [18. sz.]: *N[agy] Pelhes*. — A Pelyhes nagyobbik, talán a belterülettől távolabbi része lehetett. Vö. Kis-Pelyhes. — PESTY 1864/38: 268a, T1.S.70.72/1–8.

Nagy-Piócás 1870: *Nagy-Pióczás*, 1831: *Nagy Pióczás fenektől*. — Mélyebb fekvésű terület volt a Piócás északi részén. **Nagy-Piócás-fenék** néven is említik. Vö. Kis-Piócás. — BENCSIK 1974a: 247, Kat. — T9-G5.

Nagy-Piócás-fenék lásd **Nagy-Piócás**

Nagy-Rakottyás 1864: *Nagy Rakottyás*, 1858: *Nagy rakotyás*. — A település külterületének keleti részén feküdt, a Rakottyás nagyobbik, mocsaras részét jelölte, a Kis-Rakottyástól északra. — MKFT., PESTY 1864/38: 268a. — T10-B3.

Nagy-Selypes-köz 2024: *Naty-Selypés-köz*, 2013: *Nagy-Selypesköz*, 1970: *Csikord-ódal*, *Nagy-Sejpes-köz*, 1968: *Csikordódal*, -ba, *Naty-selypés-köz*, -be, 1967: *Natyselypesköz*, *Csikord oldal*, 1909: *Csikord oldal*, *Csikord-ódal*, 1870: *Csikord oldal*. — A település külterületének nyugati részén fekvő szántóföld, a Selypes-köz déli, a Csikord felőli része. **Csikord-oldal** néven is említik. Vö. Kis-Selypes-köz. — ÉGy., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, 13, TERGE 1968: 21, 35. — T8-D3.

Nagy Tanyi tanyája 1873: a Pálincás háton a *Nagy Tanyi tanyájára* vivő út eltiltatik. — Egykori tanya a Pálincás-hát közelében. Nagy valószínűséggel azonos lehet a Harmadik katonai felmérés térképen *Dany* tanyaként jelölt hellyel, hiszen a Kataszteri térképen e birtok tulajdosaként Nagy Tanyi János, illetve Mihály van feltüntetve. — BENCSIK 1974a: 247.

Nagyváradi utca 2024: *Nagyváradi úcca*, 1970: *Nagyváradi utca*, 1968: *Nagyváradi utca*, 1967: *Nagyváradi utca*, 1965: *Nagyváradi utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó, kétfelé ágazó utca, a Kolozsvári utcát

köti össze a Géza fejedelem utcával és a Velenicei utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E4.

Nánási országút lásd **Nánási út**

Nánási út 2024: *Nánási út*, 1877: *Nánási út*, 1871: *nánási úton*, 1864: *Nánási ország út*. — A település külterületének keleti részén húzódó út, Hajdúnánás felé vezet. A 35-ös útról nyílik, a Szabolcs utca folytatása. **Nánási országút**-ként is említik. — BENCSIK 1974a: 239, ÉGy., PESTY 1864/38: 268b, T1.S.78.1806/28–32. — T10-D3.

Nikó István-tanya 1883: *Nikó István tn. [tanya]*. — A belterülettől délkeletre, a mai Ser-téshizlalda területén fekvő egykori tanya. — HKFT. — T9-G5.

November 7. út lásd **Városcsatorna utca**

November 7. utca lásd **Városcsatorna utca**

Nyárfa utca 2024: *Nyárfa úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Hévíz utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Nyilas 2013: *Nyilas*, 1970: *Nyilas*, 1968: *Nyilas*, -ba | *Közvetlen a Hódosi csatorna mellett. ... ez a terület régén tiszta kaszáló vót. Valamikor ki-osztották az embereknek. Hogy oszt sennik köszt né légyen nézeteltérés, né vethessén az éggyk sē a másik szemire sēmmit, ezé nyilat húsztak. Ezé maratt a Nyilas név a fēlosztott területén*. 1967: *Nyilas*, *Ló-rét*, 1870: *Nyilos*. — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, az Örötvénytől északkeletre, az újtikosi Hódosi-kanális mellett. A *nyilas* 'nyílászás útján nyert rét, legelő, föld- vagy szőlőterület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Lórét** néven is említik. — ÉGy., FKNT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 35, T1.S.79.929/8. — T9-H1.

Nyugati lásd **Nyugati-főcsatorna**

Nyugati-főcsatorna 2024: *Nyugati-főcsatorna* ~ *Nyugati*, 2000: *Nyugati-főcsatorna*, 1982: *Nyugati-főcsatorna*. — Mesterséges öntözőcsatorna, amely a Keleti-főcsatornából ágazik ki, és Hortobágy településen viszi bele a vizét a Hortobágy folyóba. Polgár keleti határszélén észak–déli irányban halad át. A nevet a vízügyi terminológiában hozták létre: a név *Nyugati*-előtagja a megnevezett hely viszonyított helyzetére utal, azaz arra, hogy a vizét kibocsátó Keleti-főcsatornától nyugatra húzódik. Ma széles

körben használt megnevezés. *Nyugati* formában is említik. Lásd Nyugati-főcsatorna (Egyek, Folyás, Görbeháza, Hortobágy, Tiszacsege, Újszentmargita, Újtikos). — ÉGy., MoFnT. 1: 26, POZSONYI 2000: 188. — T10-C4.

Okvát-dűlő lásd **Munk-föld**

Okvát-tanya 1965: *Okvát tanya* | *A nánási kövesút bal oldalán, az Okvát tanya körütti rész* [a Kengyel-oldal]. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-oldalban lévő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Vö. Okvát-dűlő. — GÖRÖMBEI 1965: 12.

Olei József-tanya 1883: *Olei József tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Nagy-gyep-tanyától északnyugatra állt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H4.

Osztuli-tanya 1883: *Osztuli tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének északi részén, a Kukorica-tanyától délnyugatra. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T2-B5.

OTP bank 2024: *Óutépítési bank ~ Láncos bank*, 1970: *Láncos-bót*, 1968: *Láncosbolt*, 1967: *Láncosbolt*. — Az OTP épülete a Barankovics téren. Korábban is bank és üzlet volt a helyén, amely előtt láncsal összekötött oszlopok álltak. Erről kapta a **Láncos bank** és a **Láncos bolt** nevét. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 48. — T25-F2.

Óvoda 2024: *Ovoda*. — A település belterületének északi részén, a Bessenyei utcán álló épület. Hivatalos neve *NapSugár Óvoda és Bölcsőde*. — ÉGy. — T25-F2.

Órház 1968: *Órház*, 1967: *Órház*, 1909: *Bódé órház*. — A település külterületének északkeleti részén, a Bokor-háttól délkeletre helyezkedik el a Kenderföldön. A **Bódé órház** névforma előtagja a *bódé* 'juhakol' értelmű földrajzi köznévből alakulhatott. Nem tudjuk pontosan, hogy mi volt a funkciója. Ma már nincs meg. — FKNT., TARJÁNYI 1967: 5, 13, TERGE 1968: 36. — T9-G2.

Örötvény 2024: *Örötvény, Örötvénybe*, 2013: *Örötvény*, 1967: *Örötvény*, 1965: *Örötvény, -be, -ben, Lengyel tag* | *Sokáig nem tudták használni, oszt elnevezték Örötvénynek. A víz most is a Morotvára van levezetve róla. Mongyák Lengyel tagnak is, mert a Lengyel családnak nagy darab vót belüle*. 1956: *Örötvény*, 1944: *Örötvény*, 1880: *Öretvény*, 1877: *Öretvény, Öretvény*

dűlő, 1872: *Örötvényig*, 1871: az *Örötvénynek* a Selypesbe való lecsapolását, 1867: *örötvényi* volt nádasunkat, 1820: *Örötvény ...* halászatya, é. n.: *Öretvény*, [18. sz.]: *Eretvény*, 1464: stagnum *Erthwen*, *Ertwener* 1304: *Ewren*, 1270: piscaturam *Euren* nomine in Comitatu de Zolbolch existentem, eximendo penitus ab eodem Castro. — A település külterületének északkeleti részén, a Morotvától keletre fekvő szántóföld, kisebb része átnyúlik Újtikos területére. Egykor halászóvíz, vízállásos terület volt, amely körülvette az Örötvény közét, de lecsapolták. **Örötvény-dűlő** néven is említik, legkorábbi adata **Eretvény** formájú. A névadás indítékát nem ismerjük, talán az *öröl* ~ *örvény* szócsaládba tartozik, de összefügghet az *orotvány* 'irtás' földrajzi köznévvvel is. **Lengyel-tag**-nak is nevezték, mivel a Lengyel családnak sok földje volt benne. Vö. Lengyel-tanya, Örötvényi-nádas, Örötvény-kanális, Örötvény-kaszálós, Örötvény-köz, Örötvény-lapos, Örötvény-oldal. Lásd Örötvény (Újtikos). — AOKlt. 1: 584, BENCsik 1974a: 241, 245, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 15, Hnt., Kat., SUGÁR 1974: 430, TARJÁNYI 1967: 13, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.1806/28–32, T10.FM.84, T16.T.222. — T9-G1.

Örötvény-dűlő lásd **Örötvény**

Örötvény-fok lásd **Örötvény-kanális**

Örötvény foka lásd **Örötvény-kanális**

Örötvényi-nádas 1864: *örötvényi nádas*. — Az Örötvény területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örötvényi-oldal lásd **Örötvény-oldal**

Örötvény-kanális 1970: *Örötvény-kanális*, 1968: *Örötvínkanális*, 1871: a szentmihályi úton ... az *Örötvény fokán* nagyobb híd, 1824: *Örötvény Fok*, 1783: *Öredwin fok*, *Óredvin Fok*, *Oredvin fok*. — Az Örötvény vizét levezető vízfolyás, **Örötvény-fok(a)** formában is említik. Később csatornázták, ezt jelzi az *Örötvény-kanális* névforma. Lásd Örötvényi-kanális (Újtikos). — BENCsik 1974a: 246, EKFT., PJFN. 17, TERGE 1968: 35, T10.FM.44. — T10-A1.

Örötvény-kaszálós 1967: *Örötvénykaszállós*. — Az Örötvény területén található, pontos helyét nem ismerjük. — TARJÁNYI 1967: 13.

Örötvény-köz 2022: *Örötvényköz*, 2011: *Örötvényköz*, 1985: *Örötvényköz*, 1981: *Örötvényköz*, 1970: *Örötvény köze*, 1968: *Örötvényköze*,

Örötvényközébe, Örötvínköz, -be | *A kanális még az ódalas rész közé esik.* 1967: *Örötvényköz*, 1967: *Örötvényközé*, 1941: *Örötvény köze*, 1909: *Örötvény köze*, 1883: *Eretvény köze*, 1870: *Öretvény köze*, *Öretvény Köze*, *Öretvény Közé*, *Örötvény köze*, 1864: *örötvény közti közlege-lő*, 1858: *Örötvén köz*, 1858: *Örötvény köze*, 1843: *Örötvény köze*, 1834: Az *Örötvényközt* volt zab vetésének. — A település északi határában, a Morotva-köztől délkeletre fekszik, az Örötvény területén, az Örötvény-kanális fogta közre. **Örötvény köze** formában is említik. Vö. Örötvény-közi-dűlő, Örötvény-közi-kenderföld. — BENCSIK 1974a: 246, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, T1.S.79.929/8. — T9-G1.

Örötvény köze lásd **Örötvény-köz**

Örötvény-közi-dűlő 1864: *Örötvény közti dűllő*. — Az Örötvény-köz területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örötvény-közi-kenderföld 1864: *örötvény közti kenderföld*. — Az Örötvény-köz területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örötvény-lapos 2024: *Örötvény-lapos*, 1872: *Az Örötvénylaposáról* vizet levezető csatorna ásatása, 1858: *Örötvén lapos*. — Az Örötvény mélyebb fekvésű részét jelölhette. Említik **Örötvény laposa** formában is. — BENCSIK 1974a: 246, ÉGy., MKFT. — T9-H1.

Örötvény laposa lásd **Örötvény-lapos**

Örötvény-oldal 2024: *Örötvény-óodal ~ Örötvényi-óodal*, 1970: *Örötvény-ódal*, 1968: *Örötvényódal*, *-ba*, 1965: *Örötvényódal*, *-ra*, 1872: az *Örötvényóдали* gazdák. — A település külterületének északkeleti részén, a Morotvától keletre fekvő szántóföld, az Örötvény nevű terület magasabb fekvésű része. **Örötvényi-oldal** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 246, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, PJFN. 17, TERGE 1968: 35.

Pacsirta utca 2024: *Pacsirta úcca*. — A település belterületének északi részén levő utca, a Csalogány utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E1.

Pálinkás 1967: *Pálinkás*, 1965: *Pálinkás*, 1961: *Pálinkás*, 1939: *Pálinkás*, 1937: *Pálinkás*, 1929: *Pálinkás*, 1926: *Pálinkás*, 1918: *Pálinkás*, 1909:

Pálinkás, 1883: *Pálinkás*, 1871: *Pálinkáson*, 1870: *Pálinkás*, 1783: *Palinkas*, [18. sz.]: *Pályinkás*, *Palyinkás*. — A település belterülete mellett délkeleten lévő földterület. Talán egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Pálinkás-fenék, Pálinkás-hát, Pálinkás-oldal. — BENCSIK 1974a: 246, DIENES 1939: 356, EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 15, HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, T1.S.70.72/1–8, T1.S.79.929/8, T16.T.150, T22.B.IX.a.2078. — T9-F4G4.

Pálinkás-fenék 1981: *Pálinkás-lapos*, 1970: *Pájinkási-fenek*, 1968: *Pájinkási fenek*, *Pálinkási fenek* | *A Pájinkási ódal leglaposabb területe*. 1967: *Pálinkási fenék*, 1876: *Pálinkás fenek*. — A település belterületétől délkeletre fekvő földterület, a Pálinkás mélyebb része. **Pálinkási-fenék** és **Pálinkás-lapos** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 247, MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 37. — T9-G4.

Pálinkás-hát 1873: *Pálinkás háton*, 1872: *Pálinkás háti* dűllőben, 1818: *Pálinkás háton*. — Úrbéres szántóföld, a Pálinkás mellett. A település belterületétől délkeletre fekvő földterület, a Pálinkás magasabban fekvő része. — BENCSIK 1974a: 247. — T9-G4.

Pálinkási-fenék lásd **Pálinkás-fenék**

Pálinkási-oldal lásd **Pálinkás-oldal**

Pálinkás-lapos lásd **Pálinkás-fenék**

Pálinkás-oldal 2013: *Pálinkás-oldal*, 1970: *Pájinkás-ódal*, 1968: *Pálinkás ódal*, *Pájinkás ódal*, *-ba*, 1967: *Pálinkás oldal*, 1965: *Pájinkásódal*, *Pájinkásódarra* | *Olyan embér lakott itt, aki szerette a pájinkát. Pájinkásódarra megyek*. 1909: *Pálinkás-oldal*, *Pálinkásoldal*, 1870: *Pálinkási oldal*, 1868: *Pálinkás oldalon*. — A település belterületétől délkeletre fekszik. A Pálinkás belterülethez közelebbi részét jelölhette. **Pálinkási-oldal** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 247, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, 37. — T9-G4.

Palkó István-tanya lásd **Palkó-tanya**

Palkó-tanya 2024: *Palkóu-tanya*, 2013: *Palkó István-tanya ~ Palkó-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, a Győri-tanyától keletre fekvő tanya. Ma is megvan, használják is. Tulajdonosáról kapta a nevét. **Palkó István-tanya**-ként is említik. — ÉGy. — T10-B5.

Pálya lásd **Sportpálya**

Pályaudvar lásd **Vasútállomás**

Paplak 2024: *Paplak*. — A település belterületének központjában, a katolikus templom mögött álló épület. A katolikus pap lakása. — ÉGy. — T25-F2.

Pap-tanya 2024: *Pap-tanya*, 2013: *Pap-tanya*, 1970: *Paptanya*, 1968: *Paptanya*, *Paptanyára*, 1967: *Papp tanya*, 1941: *Paptanya*, 1907: *Pap tanya*, 1902: *Pap tanya*, *Pap-tanya*, 1883: *Pap tn. [tanya]*, 1870: *Pap tanya*, 1858: *Papp tanya*. — A település külterületének nyugati részén fekvő tanya, szántóföld, a Homok-tanyától északnyugatra. A név eredetével kapcsolatban többféle magyarázat létezik. Egyesek szerint egy *Pap* nevű család lakott itt, róluk nevezhették el. Mások szerint egyházi birtok volt. Ez utóbbit valószínűsíti, hogy a közelében található a Kántor-tanya. Vö. *Paptanyasi híd*. — ÉGy., HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, T1.S.79.929/8. — T8-D3.

Paptanyasi híd 1970: *Paptanyasi-híd*, 1968: *Paptanyasi híd*, 1967: *Paptanyasi híd*. — A település külterületének délnyugati részén álló híd, a Pap-tanya közelében, amelyet a mellette elfolyó ér fölé emeltek. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36. — T8-D3.

Pap tava 1968: *Paptava* | *A papi birtogba esett minygyá itt, ahogy a Morotvaközitű átmennyi*. 1967: *Paptava*, 1864: *Pap tava*, [18. sz.]: *Papp Tava*. — A település külterületének északi részén húzódó egykori állóvíz a Morotva-köz területén. A 18. századi térkép nyugatabbra, a Tiszai úti tanyáktól délre jelöli. Nevét arról kapta, hogy egyházi birtok volt. — PESTY 1864/38: 268a, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, T1.S.70.72/1–8. — T9-E1.

Parkerdő 2024: *Parkerdő*, 2013: *Park-erdő*. — A település belterületének északkeleti részén, a Strandfürdő mellett létesített kis erdő, egykor vályogvető terület volt. A név a *parkerdő* 'üdülésre, sétára különlegesen alkalmassá tett és gondozott erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt. — T25-F1.

Páskom lásd **Java-páskom**

Pece köz lásd **Szondy utca**

Pece utca lásd **Szondy utca**

Pékség lásd **Kis malom**

Péli-tag lásd **Pélyi-tag**

Pelyhes 2024: *Pejhës* | *Az öreg juhásztól tudom: Amerikában kint vóutak, amikor visszajöttek, csomó pénzel jöttek. Megvették eszt a két oldalt, Póugárnak a legjobb főüggye volt, de az öreg juhász aszt monta, tiszta acat vóut, gurdon, amikor fújt a szél, mintha havat fújt volna*. 2013: *Pelyhes*, 1970: *Pëjhës*, *Péhës*, 1968: *Péhës*, *Pëjhës* | *Az Alsórétënn ideát a Sejpësënn. Nagyön finom fűve van*. 1967: *Pehe*, *Pelyhes*, *Pejhes*, 1870: *Péhes*, 1843: *Pelyhes*, 1824: *Pelyhes*, [1810]: *Pelyhes*. — A település külterületének nyugati részén, a Selypes közelében fekvő kaszáló. A név arra utal, hogy az ott növő növények elhullajtott magját hordta a szél, és amikor repült a magja, olyan volt, mintha hópehely repülne. Egykor Kis-Pelyhes és Nagy-Pelyhes néven említették a részeit. — BENCsik 1974a: 247, ÉGy., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, 14, TERGE 1968: 37, T1.S.79.929/8, T10.FM.38, T10.FM.44. — T8-D3.

Pélyi-tag 1970: *Péji-tag*, 1968: *Péji tag*, *Péli tag*, 1967: *Péli tag*. — A település belterületétől keletre fekvő szántóföld, a Pélyi-tanya körül terült el. **Péli-tag** formában is említik. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T9-H2.

Pélyi-tanya 2013: *Péji-tanya*, 1870: *Pélyi tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő egykori tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. *Pélyi-tag*. — ÉGy., Kat., T1.S.79.929/8. — T9-H2.

Petőfi téasz 2013: *Petőfi téasz*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási úttól délre, a Ferenci-háton található szántóföld. Egykor a Petőfi termelészövetkezeté volt. — ÉGy. — T9-H4.

Petőfi utca 2024: *Petőfi úcca*, 1970: *Petőfi utca*, 1968: *Petőfi utca*, 1967: *Petőfi utca*, 1965: *Petőfi utca*, 1870: *Kertész utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Tánacsics utcát és a Mátyás utcát köti össze. Korábban **Kertész utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Petőfi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Piac utca 1870: *Piac utca*. — A település belterületének központjában lévő rövid útszakasz neve volt, a Barankovics tér mellett délen. Ma a Hősök útja első házai tartoznak ide. — Kat. — T25-F3.

Pihenő híd 2024: *Pihenői híd*, 2013: *Pihenőhíd*, 1970: *Pihenő-híd*, 1968: *Pihenő híd*, 1967: *Pihenő híd*. — A település külterületének északkeleti részén álló híd a Tiszavasvári felé vezető úton. Az újtikkossal határt képező Hódosi-kanálison vezet át. A helybeliek szerint a név előtagja arra utal, hogy akik a máriapócsi búcsúba gyalog mentek, itt pihentek meg. Lásd Pihenő híd (Újtikos). — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T2-C5.

Pincés-hát 1970: *Pincés-hát*, 1968: *Pincéshát, -ra* | *Délkelet felé van, télleg vam benne há-tas rész is*. 1967: *Pincéshát*, 1956: *Pincéshát*, 1944: *Pincéshát*. — A település belterületétől délkeletre fekvő terület. A név előtagja talán személynévi eredetű lehet. Vö. Pincés-háti-erdő, Pincés-hát-tanya, Pincés út. — Hnt., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T9-H4.

Pincés-háti-erdő 1968: *Pincésháti erdő, -be*. — A település belterületétől délkeletre fekvő erdő a Pincés-háton. — TERGE 1968: 45. — T9-G4H4.

Pincés-hát-tanya 2024: *Pincés-hát-tanya*, 1985: *Pincésháttanya*, 1981: *Pincésháttanya*, 1967: *Pincésháttanya*. — A település belterületétől délkeletre, a Pincés-háton fekvő tanya. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-H4.

Pincés út 1831: *Pincés úton*. — A Pincés-hátra vezető vagy azon haladó utat jelölhette. — BENCSIK 1974a: 247.

Piócás 2024: *Pijóucás*, 2013: *Piócás ~ Piócás-dűlő*, 1981: *Piócási-dűlő*, 1970: *Pijócás-dőlő, Pijócási-dőlő, Pijócás-déllő, Pijócási-déllő*, 1968: *Pijócási déllő, Pijócazsdéllő, Pijócazsdőlő, Pijócási dőlő*, | *Vam benne güdör is. Teremhetett abba ki pijóca is, mer sokáig vót víz benne becsületésenn*. 1965: *Pijócási délő* | *Lapos, télén-nyáron víz vót itt oszt pijóca termétt benne*. 1909: *Piocás*, 1909: *Piócási dűlő*, 1872: *Piócási düllőben*, 1870: *Pioczási dülő*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő egykor mocsaras terület, vízállás a Pincés-háttól délre. A *piócás* 'mocsaras terület, ahol sok a pióca' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Említik **Piócás-dűlő**, **Piócási-dűlő** formában is. Vö. Kis-Piócás, Nagy-Piócás, Piócás-domb. — BENCSIK 1974a: 247, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T9-G5H5.

Piócás-domb 1967: *Piócás domb*. — A határ délkeleti részén, a Piócás területén említett domb. — TARJÁNYI 1967: 14.

Piócás-dűlő lásd **Piócás**

Piócási-dűlő lásd **Piócás**

Pléhes kocsmá 2024: *Pléjhes kocsmá*. — Egykori kocsmá a Hunyadi utcán. Nevét onnan kapta, hogy pléh lemezből készült az oldala. Néhány éve eladták, azóta fel van állványozva. — ÉGy.

Pokol kocsmá 1965: *Pokol kocsmá*. — A település belterületének északnyugati részén álló egykori épület. Az Alvég kocsmája volt. — GÖRÖMBEI 1965: 5.

Polgárd lásd **Polgár**

Polgárdi lásd **Polgár**

Polgáregyház lásd **Polgár**

Polgári lásd **Polgár**

Polgáregyház lásd **Polgár**

Polgári-Kasziba lásd **Kasziba**

Polgármesteri hivatal 2024: *Kösséjkháza ~ Póugármesteri hivatal*, 1870: *Község háza*. — A település központjában, a Barankovics téren álló épület. Neve a mindenkor funkcióját jelöli. **Községkháza** néven is említik. — ÉGy., Kat. — T25-F2.

Polonka lásd **Polonkai-tanya**

Polonka Gábor-tanya lásd **Polonkai-tanya**

Polonkai-ház 2024: *Polonkaji-ház*. — A település belterületének délkeleti részén, az Aradi utca sarkán álló épület. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T25-F3G3.

Polonkai-kastély 1970: *Polonkai-kastély*, 1968: *Polonkai kastély*, 1967: *Polonkay kastély*. — Kastélyszerű épület a Barankovics téren. *Polonkai* nevű építtetőjéről anekdoták élnek a helybeliek körében. Ma rendőrség működik az

Polonkai-ház

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

épületben. — PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 48.

Polonkai-tanya 2013: *Polonkai-tanya*, 1970: *Polonkaji-tanya*, 1968: *Polonkaji tanya*, *Polonkaji tanyára*, 1967: *Polonkai tanya*, 1888: *Polonka*, 1883: *Polonka Gábor tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett fekszik, a Kis-Csősz-halom közelében. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Korábbi forrásokban **Polonka** és **Polonka Gábor-tanya** formában is szerepel, ezek tévesen lejegyzett formák lehetnek. — ÉGy., HKFT., Hnt., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T10-D3.

Pultos 2024: *Purtus*, 1968: *Pultos*, 1967: *Pultos*. — Polgár belterületének keleti részén található egykori fatelep, a Hősök utcán, a Kis malommal szemben. A névadás indítékát nem ismerjük, ma **Purtus**-nak mondják. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 48.

Purtus lásd **Pultos**

Pusztá-Szil-hát lásd **Szil-hát**

Rákóczi út lásd **Rákóczi utca 1.**

Rákóczi utca 1. 2024: *Rákócyi úcca ~ Rákócyi út*, 1970: *Rákóci út*, 1968: *Rákóczi utca*, 1967: *Rákóczi utca*, 1965: *Rákóczi utca*. — Polgár belterületének északkeleti részén húzódó utca, amely majdnem félkör alakban fogja körül a városrészt. Hivatalos neve *Rákóczi utca*, de említik **Rákóczi út** néven is. Az 1870-es kataszteri térképen az utca név nélkül szerepel. Ott a mai Zólyom utca van ezen a helyen feltüntetve. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T25-F1.

Rákóczi utca 2. lásd **Zólyom utca**

Rákosi Mátyás utca lásd **Hősök utca**

Rákosi utca lásd **Hősök utca**

Rakottyás 2013: *Rakottyás*, 1981: *Rakottyás-dűlő*, 1970: *Rakottyás*, 1968: *Rakottyás, -ba*, 1967: *Rakottyás*, 1965: *Rakottyás, -ra, -ba* | *Rakottyá vessző vót ott egy tőtésén. Ennek a barkája gyön ki legelébb, ezt szokták virágvasárnap szentelni.* 1909: *Rakottyás dűlő*, 1877: *Rakottyás dűlő*, 1870: *Rakottyás dűlő*. — A település külterületének keleti részén, a Fátyol-fenéktől északra, a Nánási úttól délre fekszik. A *rakottyás ~ rekettyés* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Részei a Kis-Rakottyás és a Nagy-Rakottyás. **Rakottyás-dűlő** néven is említik. Vö. Rakottyás iskola,

Rakottyás-mocsár, Rakottyás-tanya. — ÉGy., FKnT., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38, T1.S.78.1806/28–32. — T10-B4.

Rakottyás-dűlő lásd **Rakottyás**

Rakottyás iskola 2024: *Rakottyás iskola*, 2013: *Rakottyás iskola*. — Tanyasi iskola volt a Rakottyás-tanyán, az 1960-as években még tanítottak itt, utána felszámolták. — ÉGy.

Rakottyás-mocsár 1970: *Rakottyás-mocsár*, 1968: *Rakottyás mocsár; -ba*, 1967: *Rakottyás mocsár*, 1909: *Rakottyás-mocsár*. — A település külterületének keleti részén, a Rakottyás mélyebb fekvésű részét jelölte. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T10-B4.

Rakottyás-tanya 2013: *Rakottyás-tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Rakottyás nevű területen található. A Rakottyás iskola is itt volt. — ÉGy. — T10-A4.

Református templom 2024: *Református templom*. — A település belterületének északi részén, a Taskó utcán álló épület. Eredetileg magtárnak épült. — ÉGy. — T25-F2.

Rét lásd **Alsó-rét**

Református templom
Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Révész Vámosi-tanyák lásd **Vámosi-tanya**

Rohai-dűlő 1965: *Rohaji délő, -be | Rohaji Palkójé vót 200 hold szántó, még legelő is.* 1877: *Rohai dűlő*, 1870: *Rohai dűlő*. — A település belterületétől keletre, a Csősz-halomtól északra fekvő földterület. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., T1.S.78.1806/28–32. — T10-A2.

Rozmaring utca 2024: *Rozmaring úcca ~ Dimitrov úcca*, 2013: *Dimitrov utca*, 1970: *Dimitrov út*, 1968: *Dimitrov utca*, 1967: *Dimitrov utca*, *Rozmaring u[tca]*, 1965: *Rozmaring utca*, *Dimitrov utca*, 1870: *Rozmaring utcza*. — A belterület központjától délkeletre fekvő utca, a Szabadság és a Rózsa utcát köti össze. Korábban **Dimitrov utca**, **Dimitrov út** volt a hivatalos neve, amelyet a rendszerváltáskor változtattak meg. A 19. században *Rozmaring utcá*-nak hívták, ma is ez a hivatalos megnevezése. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 49. — T25-G3.

Rózsa lásd **Rózsa-tanya**

Rózsa-dűlő 1981: *Rózsa-dűlő*. — A település külterületének délnyugati részén található szántóföld, az Alsó-rét területén, a Rózsa-tanya körül. — MoFnT. 2/9. — T8-D4.

Rózsa-tanya 2024: *Rózsza-tanya*, 1970: *Rózsza-tanya*, 1968: *Rózsatanya*, *Rózsatanyára | Ez izs gazdasági központ vót. Az épület körül vót ültetve rózsafával.* 1967: *Rózsatanya*, 1967: *Rózsza tanya*, *Rózsza tanyára*, 1956: *Rózsatanya*, 1944: *Rózsatanya*, 1941: *Rózsza-tny. [tanya]*, 1939: *Rózsza-tanya*, 1937: *Rózsatanya*, 1926: *Rózsatanya*, 1913: *Rózsatanya*, 1909: *Rózsza-tanya*, 1907: *Rózsza tanya*, 1902: *Rózsza-tanya*, 1900: *Rózsza*, 1898: *Rózsza*, 1870: *Rózsza tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Homoktól délre fekvő tanya és szántóföld. Káptalani birtok volt. Egyesek szerint a tanya köré ültetett rózsafákról kapta a nevét, mások szerint tulajdonosáról nevezték el. Hivatalos források **Rózsa** formában is említik. Vö. Rózsatanyasi híd. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., Kat., MaKF., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T9-E5.

Rózsatanyasi híd 1970: *Rózsza-tanyasi-híd*, 1968: *Rózsatanyasi híd*, 1967: *Rózsza tanyasi híd*. — A település külterületének délnyugati részén álló híd, a Rózsa-tanya közelében. A

Selypesen vezetett át, ma már csak a helye van meg. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T9-E5.

Rózsa út lásd **Kossuth utca**

Rózsa utca 1. 2024: *Rózsza úcca*, 1870: *Szegfű utca*. — A város központjától délkeletre fekvő utca, a Szabadság és a Bacsó utcát köti össze. Régebben **Szegfű utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Rózsa utca*. — ÉGy., Kat. — T25-F3.

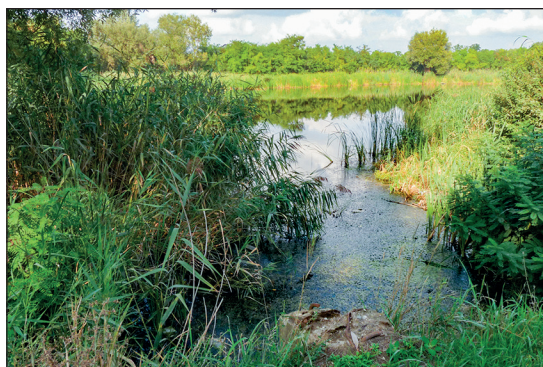
Rózsa utca 2. lásd **Kossuth utca**

Rövid utca lásd **Csaba utca**

Sásas-fenék 1864: *Sásas fenek*. — Mélyebb fekvésű, sással benőtt helyet jelölhetett a név, pontos elhelyezkedését nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268b.

Ságvári utca 2024: *Ságvári úcca*, 1970: *Ságvári utca*, 1968: *Ságvári utca*, 1967: *Ságvári utca*, 1965: *Ságvári utca*. — A belterület délkeleti részén húzódó utca, a Hősök útja és a Bem utca között. Eredetileg Ságvári Endréről nevezték el, de a névváltoztatásra azért nem volt szükség, mert a jelző *Ságvár* településre ugyancsak utalhatott. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G4.

Selypes 2024: *Sejpes ~ Kiráj-ér | Sejpesre hordanak onnan a házak.* 2013: *Selypes ~ Király-ér*, 2000: *Selypes-ér*, 1982: *Király-ér*, 1970: *Sejpes-ér*, *Kiráj-ér*, 1968: *Kirájér*, *Sejpesér*, 1967: *Királyér*, *Selypes ér*, 1965: *Sejpes*, 1941: *Selypes ér*, *Királyér*, 1938: *Selypes ér*, 1897: *Selypes ér*, *Selypes*, 1883: *Sejpes ér*, 1883: *Selypes*, 1880: *Selypes víz*, 1872: *Selypesbe*, 1871: *Az első híd a Selypesen*, a város felé, 1870: *Selypes víz*, *Selypes folyó*, 1866: *Királyér*, 1864: *Selypes*, *Selypes folyó*, 1858: *Sejpes ér*, [1840 k.]: *Király*

Selypes

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

ér; 1808: *alveus Sejpes*, 1806: *Fluvius Sejpes*, [18. sz.]: *Fluvius Sejpes*, 1783: *Selipes Riv[ulus]*, *Sellypes* Bach, 1768: *Selypest*, é. n.: *Selypes Fok*, 1643: *Szelpes*, 1483: fl[uvius] *Zelpes*, fluuium *Zelpes*. — A településre észak felől, Újtikosról érkező vízfolyás, amely déli irányban, a Tiszával párhuzamosan végigfolyik a település határán. Polgár területét Folyás felé hagyja el. A Selypes-tó adataiból következően a folyónév már a 13. század végén is létezett. A *Selypes* név Kiss LAJOS szerint a *zsilip*, esetleg a bukovinai Andrásfalván használt *sejp* 'egy fajta bocskor-varsa' közsőra vezethető vissza, de nem zárja ki a régi magyar *Selpe* személynévi előzményt sem. Hasonlóképpen vélekedik HEGEDŰS ATTILA is, aki viszont a személynévi származtatást nem tartja eléggé bizonyíthatónak. BENCsik JÁNOS felvetése szerint a név a *sejp* ~ *szelep* 'egy fajta halrekeszték' jelentésű szőra vezethető vissza, s ennek alapján a víznévnek két jelentését adja meg: 1. 'olyan vízállás, ahol árvizek után halfogó rekeszt alkalmaztak', 2. 'olyan vízfolyás, ahol a halászok halfogó rekeszhez kapcsolódó valamilyen csapdával halásztak'. Nagy valószínűséggel mondhatjuk, hogy a név végső soron a szláv eredetű *zsilip* sző -s képzős származéka, a név alakulásának hang- és szőtörténeti részletei azonban tisztázásra várnak. Különböző földrajzi köznévi utótagokkal szerepel a forrásokban: **Selypes-fok**, **Selypes-folyó**, **Selypes-víz** formában. **Király-ér** néven a 19. századtól tűnik fel. A névadás valós indítékát nem ismerjük, a név előtagja családnévből alakulhatott. Ez utóbbi névváltozat jelöli a folyó felső szakaszát Polgártól északra, ahol a 16. századtól adatolható, a déli folyószakaszon ezt a megnevezést nem ismerik. Egyes térképek **Király-ér**-nek nevezik a Folyáson kezdődő Bágy-Szandaliki-csatornát is, ezt azonban a helyi névhasználat nem erősíti meg. Vö. Selypes-farok, Selypes-híd, Selypes-köz, Selypes utca. Lásd Király-ér (Tiszagyuláza, Újtikos), Selypes (Folyás, Újszentmargita, Tiszacsege). — BENCsik 1974a: 248, BENCsik 1978, ÉGy., EKFT., FNESz. *Selyp*, GÖRÖMBEI 1965: 15, HEGEDŰS 1983, HKFT., Kat., LIPSZKY, Map., LIPSZKY, Rep., MaKF., MKFT., MoFnT. 1: 22, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, POZSONYI 2000: 188, SUGÁR 1974: 432, TARJÁNYI 1967:

14, TERGE 1968: 38, TESz., T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8, T10.FM.4, T10.FM.46, T10.FM.48, T10.FM.84, T10.FM.93, T16.T.222. — T8-D3.

Selypes-ér lásd **Selypes**

Selypes-farok 1768: Mindenkor az *Selypesfaroknál* ... rekesztették a Selypest. — A Selypes valamely részét, talán mellékágát jelölhette. — BENCsik 1974a: 248.

Selypes-fok lásd **Selypes**

Selypes-folyó lásd **Selypes**

Selypes-híd 2024: *Sejpēs-híd*, 1970: *Sejpēs-híd*. — A település északi határában, a Selypesen található egykori híd. A helybeliek szerint az oroszok 1944. november 1-jén felrobbantották. — ÉGy., PJFN. 16. — T9-E2.

Selypes-köz 2024: *Sejpēs-köz*, 2022: *Selypes-köz*, 2013: *Selypes köz*, 2011: *Selypesköz*, 1985: *Selypesköz*, 1981: *Selypesköz*, *Selypes köze*, 1975: *Selypesköze*, 1973: *Selypesköze*, 1970: *Sejpēs-köz*, *Sejpēs köze*, 1968: *Sejpēsköz*, *-be*, *Sejpēsköze* | *Kis területű lapos hej a Sejpēs partyán. Csag gyikim vam benne*. 1967: *Selypesköze*, 1967: *Selypes-köz*, *Selypesköz*, 1965: *Sejpēsköze* | *Sejpēsközt vótam*. 1961: *Selypesköze*, 1909: *Selypesköze*, *Selypes köze*, 1873: *Selypesközi* gyalogföldekre, 1870: *Selypesköze*, *Selypes köze*, 1869: legegője egy darabba a *Selypes közt* ... kiadatott, 1836: *Selypes köz*i krumpliveteményébe. — A település külterületének nyugati részén, a Selypestől nyugatra fekvő nagy területű határrész. Elsődlegesen a Selypes és a Tisza közét jelölhette. **Selypes köze** formában is említik. Részei a Kis-Selypes-köz és a Nagy-Selypes-köz. Vö. Selypes-köz-tanya. — BENCsik 1974a: 248, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 10, 14, TERGE 1968: 31, 38, T1.S.79.929/8, T4.T.198. — T9-E2.

Selypes köze lásd **Selypes-köz**

Selypes-közi-tanya lásd **Selypes-köz-tanya**

Selypes-közi-tanyák lásd **Selypes-köz-tanya**

Selypes-köz-tanya 2024: *Sejpēs-kösz-tanya*, 2013: *Selypesközi-t[anya] ~ Selypesközi tanyák*. — A település külterületének nyugati felén, a Selypes-köz északi részén fekvő tanyák. **Selypes-közi-tanya**, **Selypes-közi-tanyák** formában is említik. — ÉGy. — T9-E2.

Selypes-tó 1492: *Zelpustho*, 1483: *aqua Selpes-tho*, 1319: v. *Zelpestu*, 1292: *Zelptho*, +?1292: *ad aquam Zelp(us)tv*. — A Tiszától keletre, Palkonya (Borsod vm.) határában említik, ma Polgár határának nyugati részén keresendő. A korai adatok alapján kézenfekvő lehetőségként felmerülő *Selypes-tő* olvasatot nem valószínűsíti az a körülmény, hogy a Selypes egykor jóval délebbre ömlött a Tiszába, Polgár határában viszont még a 18–19. században is sok helyen tóvá szélesedett a vízfolyás. — EKFT., Gy. 1: 736, 799, 803, MKFT, Sugár 1974: 425, 426, 432, 435, Z. 1: 172.

Selypes utca lásd **Bocskai utca**

Selypes-víz lásd **Selypes**

Sertéshizlalda 2024: *Hízlalda*, 2022: *Sertéshizlalda*, 2013: *Sertéshizlalda*, 2011: *Sertéshizlalda*, 1985: *Sertéshizlalda*, 1981: *Hízlalda*, 1975: *Sertéshizlalda*, 1973: *Sertéshizlalda*, 1967: *Sertéshizlalda*, 1962: *Sertéshizlalda*. — A település belterületétől délre, a vasút mellett fekszik. Az 1950-es évek vége felé épült, több mint tízezer sertést tartottak itt. *Hízlalda* néven is említik. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, T4.T.198. — T9-G4.

Siki-tanya 1968: *Siki tanya*, *Siki tanyára*, 1967: *Siki tanya*. — Egykori tanya Polgáron, pontos helye ismeretlen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38.

Siklósi-puszt 1838: a Kengyelfiók széliben, a *Siklósi pusztában*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-közben egykori urasági major. A névadás indítékát nem ismerjük. — BENCsik 1974a: 248.

Simkovics-tanya 1870: *Simkovics tanya*. — A település belterülete mellett délen, a Fleischer-gyepen feküdt. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — Kat. — T9-E4.

Somogyi Béla utca lásd **Somogyi utca**

Somogyi utca 2024: *Somogyi úcca*, 1970: *Somogyi utca*, 1968: *Somogyi Béla utca*, 1967: *Somogyi Béla utca*, 1965: *Somogyi utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hősök utcával. Korábban *Somogyi Béla utca* volt a neve, ezt a rendszerváltást követően a dél-dunántúli tájegységre utaló *Somogyi utcá*-ra változtatták. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G4.

Strandfürdő

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Sörkert 2024: *Sörkert ~ Móra úti sörkert*, 1970: *Sörkert*, 1968: *Sörkert | Id zajlottak le a majálisi ünnepségek még a búcsúk*. 1967: *Sörkert*. — A település belterületének délkeleti részén, a Móra Ferenc utcán levő egykori kertész rész. Az 1950-es években a majálisokat tartották itt, azóta beépítették. *Móra úti sörkert* néven is említik. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 48. — T25-G3.

Sportpálya 2024: *Sportpálya ~ Pálya*. — A település belterületének északkeleti részén fekvő sportpálya, a Lakatostól északra, a Rákóczi utcáról lehet megközelíteni. *Pálya* néven is említik. — ÉGy. — T25-G2.

Strandfürdő 2024: *Strandfürdő ~ Fürdő*. — A település belterületének északi részén, a Fürdő utcán fekvő strandfürdő. *Fürdő* néven is említik. — ÉGy. — T25-F1.

Subi-dűlő 1970: *Subi-döllő*, *Subi-déllő*, 1968: *Subi déllő, -be*, *Subi döllő, -be | A Morotvaközötti lőfelé van. A Subi Jósikájé vót, arrú lett a neve*. 1967: *Subi déllő*. — A település külterületének északi részén fekvő dűlő, a Morotva-köztől délre. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma nem ismert elnevezés. — PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39. — T2-C5.

Sugár utca lásd **Deák Ferenc utca**

Szabadság tér lásd **Barankovics tér**

Szabadság utca 2024: *Szabactság úcca ~ Széjp úcca ~ Széjp József út*, 2013: *Szabadság utca ~ Szép utca*, 1970: *Szabadság utca*, 1968: *Szabadság utca*, 1967: *Szabadság utca*, *Szép utca*, 1965: *Szabadság utca*, *Szent István utca*,

Szép utca, 1870: *Szép utca*. — A település központjából délkelet felé húzódó utca. Korábban **Szép utca**, illetve **Szép József út** volt a neve. A helybeliek szerint *Szép József* katonatisztról nevezték el. Egy forrás **Szent István utca**-ként említi. A település legszélesebb utcája volt a Rákóczi utca mellett. Hivatalos neve *Szabadság utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Szabolcs utca 2024: *Szabolcs úcca*, 1970: *Szabolcs utca*, 1968: *Szabolcs utca*, 1967: *Szabolcs utca*, 1965: *Szabolcs utca*. — A település belterületének keleti részén húzódó utca, a Hajdú és a Hősök utca kereszteződéséből nyílik, és a Nánási útban folytatódik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-H4.

Szakál-fenék 1864: *Szakál fenek*, [18. sz.]: *Szakálfenek*. — A külterület délkeleti részén, a Fátyol-fenéktől délnyugatra lévő mélyebb fekvésű, egykor vízállásos terület. Az előtagja bizonyára családnév. — PESTY 1864/38: 269a, T1.S.70.72/1–8.

Szakképző iskola 2024: *Szakképző iskola ~ Iskola*. — A település belterületének központjában álló épület, a Kiss Ernő utcán. Hivatalos neve *József Attila Szakképző Iskola*. **Iskola** néven is említik. — ÉGy. — T25-F3.

Szállás-hát 2024: *Szállás-hát*, 2013: *Szállás-hát*, 1967: *Szálláshát*. — A település nyugati határszélén fekvő terület, a Kis-Selypes-köz része. Egykor káptalani birtok volt. Vö. *Szállás-hát-tanya*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T8-D2.

Szállás-háti-tanya lásd **Szállás-hát-tanya**

Szállás-hát-tanya 1968: *Szálláshát tanya, Szálláshát tanyára* | *Tisza mellett közvetlenül. Ot vót a kompátjáró, oszt a tanyán mēkszadogátak az átutazók*. 1941: *Szálláshát-tny. [tanya]*, 1883: *Szállásháti tn. [tanya]*. — A település külterületének északnyugati részén, a Szállás-hát területén fekvő tanya. **Szállás-háti-tanya** formában is említik. — HKFT., MaKF., TERGE 1968: 39. — T8-D2.

Száraz-Bogát 1864: *Száraz bogát*, 1858: *Szárasz bagat kőszí*. — A Bogát-köz déli részén fekvő terület a folyási határszélén. **Száraz Bogát köze** formában is említik. — PESTY 1864/38: 268a, MKFT. — T9-E5.

Száraz Bogát köze lásd **Száraz-Bogát**

Százholdas 1968: *Szászhódas, -ba* | *Szász hód jó szántó van ott egy végbe*. — Szántóföld Polgáron, pontos helyét nem ismerjük. Száz hold szántóföld tartozott egybe a területen, nevét innen kapta. — TERGE 1968: 39.

Széchenyi utca 2024: *Széjcsényi úcca*, 1970: *Szécsényi utca*, 1968: *Széchenyi utca*, 1967: *László u[utca]*, *Széchenyi utca*, 1965: *Széchenyi utca*, 1870: *László utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik, a Hősök utcát a Rákóczi utcával köti össze. Korábban **László utca** volt a neve, e megnevezés indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Széchenyi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Szegfű utca lásd **Rózsa utca 1.**

Szégyés 1970: *Szégyés*, 1968: *Szégyés, -be* | *A Nyilas még a Szégyés egymás végibe van. A Szégyés a vasútra hord véggel. Nagy laposz szénatermő terület, sokszor vízállás var rajta. | Két ember pörbe vót ammijatt egymással, osz csak mondogatták azok egymásnak, hogy szégyélhetéd magad. Így ragatt rá a földre is ez a név*. 1967: *Szégyés, -be*, 1872: *Szégyésig*, 1843: *Szégyésig*, 1836: *Szegyes*, 1783: *Seges morast*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Kenderföld és a vasút mellett. A *szégye* elsődleges jelentése 'erős husángokból álló, kerítésszerű halfogó rekeszték'. Helyhez kötött voltából fakadóan már viszonylag korán kialakulhatott 'halászóhely' jelentése is. A *Szégyés* névben -s képzős formában szerepel. Vö. *Szégyés foka*, *Szégyés-hát*, *Szégyés laposa*, *Szégyés-oldal*. — BÁBA 2016: 143–144, BENCsik 1974a: 249, EKFT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39, 40, T16.T.75. — T9-H1.

Szégyés foka 1839: *Szégyés fokáig*. — A Szégyés vizét levezető vízfolyás lehetett, helyét pontosabban nem ismerjük. — BENCsik 1974a: 249.

Szégyés-hát 1981: *Szégyés-hát*, 1967: *Szégyés-háti domb*, 1965: *Szégyeshát*, 1909: *Szégyés-háti dűlő*, 1877: *Szegyes hát, Széges hát, Szégyeshát, Szegyes háti dűlő*, 1870: *Szégyesháti dűlő*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Szégyés magasabb része. **Szégyés-háti-domb**, **Szégyés-háti-dűlő** néven is említik. — GÖRÖM-

BEI 1965: 16, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2H2.

Szégyés-háti-domb lásd **Szégyés-hát**

Szégyés-háti-dűlő lásd **Szégyés-hát**

Szégyés-háti-tanya 1967: *Szégyesháti tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Szégyés-hát területén. — TARJÁNYI 1967: 15. — T9-H2.

Szégyés laposa 1864: *Szégyés lapossa*. — A település belterületétől keletre fekszik, a Szégyés mélyebb részét jelölhette. — PESTY 1864/38: 268a.

Szégyés-oldal 2024: *Szégyéjs-ódal*, 2013: *Szégyés-oldal*, 1970: *Szégyés-ódal*, 1968: *Szégyésódal*, -ba, 1967: *Szégyés-oldal*, 1965: *Szégyésódal*, -ra, -ról. — Földterület a település belterületétől keletre, a Kenderföldek alja mellett, a Szégyés szélén. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39, 40. — T9-H2.

Széles utca 1864: *Széles uttza*. — A település valamelyik utcáját jelölte a megnevezés. — PESTY 1864/38: 268b.

Szénatelep 2013: *Széna-telep*, 1970: *Széna-telep*, 1968: *Szénatelep*, -re, 1967: *Szénatelep*. — A település belterületétől keletre található terület, a Szabolcs utcán, a Vásártértől keletre. Szövetkezeti felvásárlótelep volt. A *szénatelep* 'olyan tér, ahol szénát tárolnak' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 40. — T9-G3.

Szent Imre út lásd **Hősök utca**

Szent Imre utca lásd **Hősök utca**

Szent István utca lásd **Szabadság utca**

Szentmihályi országút lásd **Szentmihályi út**

Szentmihályi út 1877: *Szent Mihályi út*, 1871: *Szentmihályi uton*, 1864: *Szentmihályi országút*, *Szent Mihályi út*. — Az egykori Búdszentmihály (ma Tiszavasvári része) felé vezető utat jelölhette. **Szentmihályi országút**-ként is említik. — BENCSIK 1974a: 246, PESTY 1864/38: 268b, T1.S.78.1806/28–32.

Szép József út lásd **Szabadság utca**

Szép utca lásd **Szabadság utca**

Szigredi-tanya 1928: *Szigredi tn. [tanya]*, 1918: *Szigredi tn. [tanya]*, 1886: *Szigredi t[tanya]*, 1883: *Szigredi tn. [tanya]*, 1858: *Szigredi tanya*. — A település külterületének déli részén,

a Homok-halomtól délre fekvő egykori tanya. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — GÖNCZY, HKFT., MKFT., T16.T.150, T16.T.354. — T9-E5.

Szil-hát 2024: *Szil-hát*, 2013: *Szil-hát*, 1981: *Szil-hát*, 1970: *Szil-hát*, 1968: *Szilhát*, -ra | *Keletnek esik a káptalani birtogba. A húszas évekbe vagyonszármazásba a hadirokkantak kapták meg. A fákrú kapta a nevét, mer szilfákkal vót cserjésedve*. 1967: *Szilhát*, 1965: *Szilhát*, 1956: *Szilhát*, 1929: *Szilhát*, 1926: *Szilhát*, 1909: *Szil-hát*, 1900: *Szilhát*, 1898: *Szilhát*, 1897: *Szilhát*, 1896: *Szilhát*, 1883: *Szillhát*, 1883: *Szil-hát*, 1870: *Szilhát*, 1858: *Pusztá Szilhát*, 1843: *Szilhát*tal együtt, 1666: *Szil hát*. — A település külterületének északnyugati részén, Újtikos és Tiszaújváros határa mellett fekszik. Egykor az egri káptalan birtokához tartozott. Szilfás terület volt. **Pusztá-Szil-hát** néven is említik. Vö. Szil-hát alja, Szil-háti-kaszáló, Szil-hát-tanya. Lásd Szil-hát (Újtikos). — BENCSIK 1974a: 250, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, HKFT., Hnt., Kat., MKFT., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 17, SUGÁR 1974: 458, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 40, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.93, T10.FM.94, T22.B.IX.a.2078. — T2-C5C4.

Szil-hát alja 1777: *Szil Hát allyáról*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő földterület. A Szil-hát mellett levő mélyebb fekvésű terület lehetett. — BENCSIK 1974a: 250. — T2-B4.

Szil-háti-kaszáló 1864: *Szilhati Kaszálló*. — A település külterületének északnyugati részén, a Szil-háton fekvő egykori kaszáló. — PESTY 1864/38: 268b. — T2-B4.

Szil-hát-tanya 1928: *Szilhát tn. [tanya]*, 1918: *Szilhát tn. [tanya]*, 1909: *Szilhát tanya*, *Szil-hát-tanya*, 1907: *Szilhát tanya*, 1902: *Szilhát tanya*, 1883: *Szillhát tn. [tanya]*, 1870: *Szilhát tanya*. — Egykori tanyák a település külterületének északi részén, a Szil-háton. — HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 17, T16.T.150, T16.T.354. — T2-C4.

Szilvási-tanya 2013: *Szilvási-tanya*, 1965: *Szilvási tanya*, 1941: *Szilvási-tanyák*. — A település külterületének délnyugati részén, az Alsó-réten fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Szilvási-tanyák** formában is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, MaKF. — T8-C4.

Szilvási-tanyák lásd **Szilvási-tanya**

Szondy utca 2024: *Szondi úcca*, 1970: *Szondi utca*, 1968: *Szondi utca*, 1967: *Szondi utca*, *Pece u[tc]a*, 1965: *Szondi utca*, 1870: *Pece utca*, 1864: *Peczeköz*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik, a Taskó utca középső, kettéágazó részének nyugati szakaszát jelöli. Korábban **Pece utca**, **Pece köz** volt a neve. Ennek előtagja a *pece* 'természetes vízlevezető árok, csatorna' földrajzi köznévvé lehetett. Hivatalos neve *Szondy utca*. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Szöd-halom 1783: *Szöd Halom*. — A település belterületétől keletre fekvő halom, a Csösz-halom mellett északnyugaton. A névadás indítékát nem ismerjük. — EKFT. — T9-G2.

Szőke-tanya 1883: *Szőke tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Pálincás nevű területen, az Olei József-tanyától északnyugatra fekvő egykori tanya. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H3.

Szőlő 2024: *Szőlő*, 2013: *Szőlő*, 1970: *Szőlő*, 1970: *Szőllő*, *Szőllők*, 1968: *Szőllő*, *-be*, *Szőlő*, 1967: *Szőlő*, *-be*, 1965: *Szőllő*, *-be*, *-ből*, *-bű* | *Bé vót állítva szőlővel, oszt a 80-as esztendőkhöz kimént belüle a szőlő. Egyrésze homok, másrésze feketeföld, ebből teljesen kimént a szőlő, csak a neve maradt még, mos megint telepítgetnék.* 1909: *Szőllő*, 1870: *Szölő*, *Szőllő*, *Szölő*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő településrész, a Deli Mátyás, a Gagarin, a Szőlő, a Benczúr és a Vas Gereben utcákat foglalja magában. Az 1870-es térkép szerint még szőlőskertek voltak itt, később beépítették. **Szőllők** formában is említik. Vö. Szőlő alja, Szőlősi híd, Szőlő utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 16, 19, TERGE 1968: 40, 48, T1.S.79.929/8. — T25-E3.

Szőlő alja 1970: *Szőllők ajja*, *Szőllő ajja*, 1968: *Szőllőajja*, *Szőllő alá*, 1968: *Szőllők alja*, 1967: *Szőllőalja*, *Szőllők ajja*, 1909: *Szőllők ajja*, 1870: *Szölő allja*. — A település nyugati határában, a belterület nyugati széle és a Selypes között fekszik, a Szőlőtől nyugatra, annál mélyebben. **Szőllők alja** formában is említik. — Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 15, 19, TERGE 1968: 41, 48. — T9-E3.

Szőllők lásd **Szőlő**

Szőllők alja lásd **Szőlő alja**

Szőllősi híd 1968: *Szőllősi híd*, 1967: *Szőllősi híd*. — A település belterületének délnyugati felén fekvő híd volt, a Szőlő nevű településrészén. — TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41. — T25-E3.
Szőlő utca 2024: *Szőlő*, 2013: *Szőlő utca*. — Utca a belterület délnyugati részén, a Vas Gereben és a Vereckei utca között. A Szőlő nevű településrész középső részén fekszik. — ÉGy. — T25-E3.

Tag 2024: *Tag ~ Tagi-rész*, 2013: *Tag*, *Tagi-föld*, 1970: *Tagok*, *Tag*, 1968: *Tag*, *-ba*, *Tagok*, *-ba* | *Naty tagba vót egy gazdának a fögggye.* 1967: *Tag*, *-ba*, 1877: *Tagföldek*, 1870: *Tag*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő szántóföld, a mai M3 Outlet környékén. Egy-egy gazda e területen nagyobb kiterjedésű birtokkal rendelkezett. A név a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Tagok**, **Tag-földek**, **Tagi-föld**, **Tagi-rész** néven is ismerik. — ÉGy., FKNT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T10-A4.

Tag-földek lásd **Tag**

Tagi-föld lásd **Tag**

Tagi-rész lásd **Tag**

Tagok lásd **Tag**

Tálas-tanya 2024: *Tálas-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, az Olei József-tanyától délre lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-H4.

Táncsics utca 2024: *Táncsics úcca*, 1970: *Táncsics utca*, 1968: *Táncsics utca*, 1967: *Táncsics utca*, 1965: *Táncsics utca*, 1870: *Kálvária utca*. — A település belterületének központjából délnyugat felé vezető utca, a Hősök utcából nyílik. Korábban **Kálvária utca** volt a neve, mivel a Kálvária-domb mellett vezet el. Hivatalos neve *Táncsics utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Táncsics téesz 2024: *Táncsics téjjesz*. — A település délnyugati határában található földterület a Kacsá-tanya, a Pap-tanya, a Fűrész-major és a Horváth-tanya környékén. Egykor a Táncsics termelészövetkezet gazdálkodott rajta, és szarvasmarhatelep is működött itt. — ÉGy. — T9-E3.

Tanyi-tanya 1941: *Tanyi-tny. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Rózsa-tanyától délkeletre fekvő egykori tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — MaKF. — T16-B1.

Taskó István út lásd **Taskó utca**

Taskó István utca lásd **Taskó utca**

Taskó utca 2024: *Taskóy úcca ~ Taskóy István úcca ~ Natyfojóy úcca ~ Gróuf Aponyi Sándor úcca*, 2013: *Nagyfolyó utca ~ Taskó utca*, 1970: *Taskó István út*, 1968: *Taskó utca*, 1967: *Nagyfolyó u[tca]*, *Taskó u[tca]*, 1965: *Taskó utca*, 1870: *Nagyfolyó utca*, 1864: *nagyfolyó utza*. — A település egyik leghosszabb utcája, amely majdnem félkörbe öleli az északkeleti városrészt. **Taskó István út**, **Taskó István utca**, **Gróf Apponyi Sándor utca** formában is említik. A Tanácsköztársaság veteránjáról, Taskó Istvánról kapta a nevét. Hivatalos neve *Taskó utca*. **Nagyfolyó utca** névváltozata is él, amely arra utal, hogy északi vége a Selypeshez vezet. Vö. Kisfolyó utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T25-E1.

Temető 2024: *Temetőü*, 1965: *Temető*, 1877: *Temető*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő temető. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, T1.S.78.1806/28–32. — T25-F4.

Temető-dűlő 1970: *Temető-döllő*, *Temető déllő*, 1968: *Temetődűlő*, 1967: *Temetődöllő*, 1870: *Temető dűlő*. — A település belterülete mellett délen, a Temető szomszédságában fekszik. — Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 49. — T9-F3.

Temető tér lásd **Barankovics tér**

Taskó utcai parasztház

Fotó: Gombos László

Temető utca lásd **Kolozsvári utca**

Templom lásd **Katolikus templom**

Templomkert 2024: *Templomkert*. — A település központjában fekvő kert, a Katolikus templom mögötti terület a Barankovics téren. A név a *templomkert* 'a templomot körülvevő kert' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT. — T25-F2.

Templom tér lásd **Barankovics tér**

Templom utca lásd **Barankovics tér**

Tetűvár-fok 1864: *tetü vám foki* kaszálló, *tetü vár lapossa*, 1783: *Tetüwar fok*, [18. sz.]: *Tető vár fok*. — A külterület északnyugati részén, a mai Szil-hát területén lévő egykori vízállásos, mélyebb fekvésű rész. A Tisza szabályozása előtt az egyik vízelvezető fok lehetett. **Tetűvár laposa** néven is említik. A név bizonyára arra utal, hogy az ott lévő növényeken sok levéltetű tenyészt. — EKFT., PESTY 1864/38: 268b, T1.S.70.72/1–8.

Tetűvár laposa lásd **Tetűvár-fok**

Tikosí út 2024: *Tikosí út*, 1965: *tikosí útig*. — A belterülettől északkeleti irányban húzódó, Újtikos felé vezető út. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13. — T9-H1.

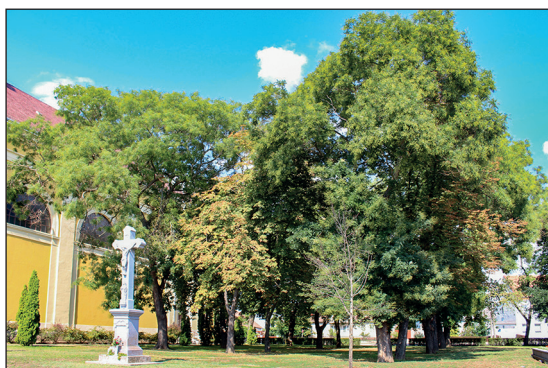
Tiszai-major 2024: *Tiszaji-major*. — A település nyugati határában, a Selypes-köz területén fekvő major. A November 7. térszé volt. — ÉGy. — T9-E2.

Tiszai utca 2024: *Tiszaji úcca*. — A település külterületének északi szélétől induló utca, a Dózsa György utca folytatása. A Tisza-híd felé vezet, a 35-ös útbá csatlakozik. Vö. Tiszai úti tanyák. — ÉGy. — T25-E1.

Tiszai úti tanyák 2024: *Tiszaji úti tanyák ~ Tisza úti tanya*, 2022: *Tisza úti tanya*, 2013: *Tiszaúti-t[anya]*, 2011: *Tisza úti tanya*, 1981: *Tisza úti tanya*, 1973: *Tisza úti tanya*. — A település belterülete mellett északon levő tanyák, a Tiszai utca mentén. Mintegy 10 család lakik itt, korábban több tanya is állt ezen a helyen. Egyes számú alakban, **Tisza úti tanya** formában is használják. Vö. Tiszai utca. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T8-D1.

Tisza köze lásd **Tisza-lapos**

Tisza-lapos 1968: *Tiszalapos, -ra, Tisza köze, Tisza közébe*, 1967: *Tisza köze, Tiszalapos*. — A település külterületének nyugati részén fekvő

Templomkert

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

rét, legelő. A Holt-Tisza-ágak által közrefogott terület, ezért **Tisza köze** néven is említik. — TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41.

Tiszapolgár lásd **Polgár**

Tisza úti tanya lásd **Tiszai úti tanyák**

Toldi Miklós utca lásd **Toldi utca**

Toldi utca 2024: *Toldi utca*, 1970: *Toldi Miklós utca*, 1968: *Toldi utca*, 1967: *Toldi utca*, 1965: *Toldy utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos neve *Toldi utca*, de említik **Toldi Miklós utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-G5H4.

Torma utca lásd **Bercsényi utca**

Tökös-tó 2024: *Tökös-tó*, 2013: *Tökös-tó ~ Ibituba*, 1970: *Tökös-tó*, 1968: *Tököstó, -ba | Alacsony főtterület, de a kukoricának nagyjójó vót. A kukorica közé vettek tököt is, oszt annyi termett, hogy ajig győszték elhordanyi. Ezé lett Tököstó*. 1967: *Tökös tó*. — A belterület mellett északnyugaton, a Selypes-közben fekvő kisebb terület. Nevét a helybeliek az itteni jó tökterméssel magyarázzák, a név *tó* utótagja alapján azonban arra is gondolhatunk, hogy a vizes területen tenyésző vízitökről nevezték el. Újabban zártkerteket alakítottak ki rajta, ennek nyomán **Ibituba** néven is említik, a Rabszolgasors című sorozat birtoka után. Vö. Tökös-tó-oldal. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41, 42. — T9-E2.

Tökös-tó-oldal 1970: *Tökös-tó-ódal*, 1968: *Tököstóódal, -ba | Az ódalasab részt külön is elneveszték Tököstóódalnak*. 1967: *Tökös tó-oldal*. — A település belterületétől északnyugatra fekvő szántóföld, a Tökös-tó mellett délkeleten.

— PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42. — T9-E2.

Tölgyfa utca 2024: *Töltyfa úcca*. — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik, s az Erdő utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F1.

Tövis utca lásd **Kölcsey utca**

Tréki-föld 2013: *Tréki-föld*, 1970: *Tréki-föd*, 1968: *Tréki föld, -re*, 1967: *Tréki föld*. — A település belterülete mellett északon fekvő földterület, a Selypes-közben. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Tréki-tanya. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42. — T9-E2.

Tréki-tanya 1928: *Fréki tn. [tanya]*, 1883: *Fréki tn. [tanya]*, 1870: *Tréki tanya*. — A település belterületétől délkeletre, a Pióccáson lévő egykori tanya. A **Fréki-tanya** forma elírás lehet, *Tréki* nevűek ugyanis éltek a településen, egyiküknek a Tréki-tanya közelében is volt birtoka. Vö. Tréki-föld. — HKFT., Kat., T16.T.354. — T9-H5.

Újtelep 2024: *Újtelep*, 1970: *Új-telep*, 1967: *Új-telep*. — A település belterületének keleti szélén fekvő településrész, a Szabolcs utca környéke. Vö. Újtelep utca. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 16. — T25-H3.

Újtelepi utca lásd **Újtelep utca**

Újtelep utca 2024: *Újtelep úcca ~ Újtelepi úcca ~ Kis úcca*, 1968: *Újtelep utca*, 1967: *Újtelep utca*. — A belterület keleti szélén lévő, két párhuzamos szakaszból álló kis utca az Újtelepen. **Újtelepi utcá**-nak is mondják. Korábban **Kis utcá**-nak is nevezték. Hivatalos neve *Újtelep utca*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-H3.

Úngár-kocsma lásd **Kovács-daráló**

Úsztatóhely 1870: *Úsztatóhely*. — A település délnyugati határában fekvő földterület a Selypes kanyarulatában, a Csíkord-zuggal szemben. A név előtagja az *úsztató* 'állatok fürdetésére szolgáló patak- vagy folyórész' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., Kat. — T8-D3.

Úttörő utca 2024: *Úttörőü úcca*, 2013: *Úttörő utca*, 1970: *Úttörő utca*, 1968: *Úttörő utca*, 1967: *Úttörő utca*, 1965: *Uttörő utca*. — A település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-H5.

Vágóhíd 2024: *Vágóúhíd*, 2013: *Vágóhíd*, 1970: *Vágó-híd*, 1968: *Vágóhíd*, 1967: *Vágóhíd*. — A település belterületének északi részén található, a Selypes-hídtól nyugatra. 1914-ben építették, ma már nem üzemel vágóhídként. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 49. — T9-E2.

Vak Bottyán utca 2024: *Vag Bottyán utca*, 1970: *Vak Bottyán utca*, 1968: *Vak Bottyán utca*, 1967: *Vak-Bottyán utca*, 1965: *Vak B[ottyán] utca*, 1870: *Mészáros utca*. — A település központjától északra lévő rövid kis utca, a Dózsa György és a Kossuth utcát köti össze. Korábban **Mészáros utca** volt a neve, talán az ott működő mészárszékre utalóan. Hivatalos neve *Vak Bottyán utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Vályoggödör 2024: *Vályoggödör*, 2013: *Vályoggödör*, 1970: *Vájog-güddör*, 1968: *Vályoggüddör*, -be, 1967: *Vályoggödör*, 1870: *Vályog gödör*, *Vályog gödör*. — A település belterülete mellett délen, a Homok nevű területen levő gödrös terület. Nevét onnan kapta, hogy a téglakészítéshez szükséges agyagot innen ásták ki. A *vályoggödör* 'hely ahonnan a vályogvetéshez nyerik az anyagot' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42, T1.S.79.929/8. — T9-E3.

Vámos földje 1967: *Vámos földje*. — Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Pontos helyét nem ismerjük. — TARJÁNYI 1967: 17.

Vámosi Antal tanyája 2024: *Vámosi Antal tanyája*. — A település déli határában, a Bacsza-házi-földtől keletre levő tanya, sertéstelep is működik itt. — ÉGy. — T9-F4.

Vámosi-tanya 2024: *Vámosi-tanya*, 2013: *Vámosi-tanya*, 1970: *Vámosi tanya*, 1968: *Vámosi tanya*, 1967: *Vámosi tanya*, 1965: *Rívész Vámosi tanyák* | *Rívészéknek híjják őket, mert az apjuk vót a Tiszán rívész*. 1941: *Vámosi tanyák*, 1928: *Vámosi tn. [tanya]*, 1886: *Vámosi t[tanya]*, 1883: *Vámosi tn. [tanya]*. — A település külterületének délkeleti részén, a Kis-Kapros déli részén fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Vámosi-tanyák**, **Révész Vámosi-tanyák** formában is említik. — ÉGy., GÖNCZY, GÖRÖMBEI 1965: 15, HKFT., MaKF., PJFN. 20, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 43, T16.T.354. — T10-A3.

Vámosi-tanyák lásd **Vámosi-tanya**

Varga halma 2013: *Varga halma*, 1970: *Varga halma*, *Varga-halom*, 1968: *Vargahalma*, *Vargahalmára*, *Vargahalom*, -ra, 1967: *Vargahalmi domb*, 1965: *Vargahalma* | *Egy Varga nevezetű embérnek vót ott egy kis dombon tanyája, de mán a dombot is elhorták, mert jó sárgafőd vót*. 1877: *Varga halom tagok*, 1870: *Varga halom*, 1864: *varga halom*, 1843: *Varga halmi* táblák. — A település belterületétől délre, a Bacsza-házi-föld mellett fekszik. Egykori tulajdonosáról nevezték el. **Varga-halom** formában, illetve **Varga-halmi-domb** és **Varga-halom-tagok** néven is említik. Vö. *Varga-halmi-dűlő*. — BENCSIK 1974a: 251, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 42, T1.S.78.1806/28–32. — T9-E4F4.

Varga-halmi-domb lásd **Varga halma**

Varga-halmi-dűlő 1981: *Varga-halmi-dűlő*, 1965: *Vargahalmi delő*, 1909: *Vargahalmi dűlő*, 1877: *Varga halmi dűlő*, 1870: *Vargahalmi dűlő*. — A település belterületétől délre, a Varga halma körül fekvő földterület. — GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F4.

Varga-halom lásd **Varga halma**

Varga-halom-tagok lásd **Varga halma**

Város földje 1970: *Város földje*, 1968: *Városföggye*, *Városföggvére*, 1909: *Város földje*, 1877: *Város földje*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Nánási úttól délre. A község ezt a területet szokta illetményföldként kiosztani. — PJFN. 19, TERGE 1968: 43, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Városcsok lásd **Községcsok**

Városcsok utca 2024: *Városcsok utca* ~ *November hét utca*, 2013: *November hét utca*, 1970: *Novembër hét út*, 1968: *November 7 utca*. — A település központjában húzódó utca az egykori Városcsok területén. A Kiss Ernő és a Petőfi utcát köti össze. Korábban **November 7. utca** volt a neve, de említik **November 7. út** formában is. Hivatalos neve *Városcsok utca*. — ÉGy., PJFN. 16, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Város kútja 2013: *Város kútja*. — A település belterületének központjában, a községháza előtt álló kút. — ÉGy. — T25-F2.

Varró család tanyája lásd **Varró-tanya**

Varró-tanya 2024: *Varróu-tanya ~ Varróu csalát tanyája*. — A település külterületének déli részén, a Mervó-tanyától keletre lévő tanya. Említik **Varró család tanyája** néven is. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T16-C1.

Vásártér 2024: *Vásártérj*; 1970: *Vásártér*; 1967: *Vásártér | Ot tartották a vásárt még a kapitalizmus idejibe. Ma: Rákóczi ut.* — A település belterületének északkeleti részén található egykori városrész, a mai Rákóczi utca környékén. A név a *vásártér* 'hely, ahol a vásárokat szokták tartani' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19. — T25-G2.

Vásártéri-dűlő lásd **Bokorháti-Kis-tag**

Vas Gereben utca 2024: *Vasz Gereben úcca*, 1970: *Vas Gereben utca*, 1968: *Vas Gereben utca*, 1967: *Vas Gereben utca*, 1965: *Vas Gereben utca*, 1870: *Epreskert utca*. — A belterület nyugati részén húzódó utca, az Alkotmány utcától halad délnyugat felé. Egykor **Epreskert utcá**-nak hívták, mivel az Epreskertbe vezetett. Hivatalos neve *Vas Gereben utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 50. — T25-E3.

Vaskapu 1970: *Vaskapu*, 1968: *Vaskapu*, 1967: *Vaskajm*. — A belterület nyugati részén a Szőlő nevű településrész bejáratí része volt. A *vaskapu* 'mély út, horhos bejárata' földrajzi köznévből alakulhatott. — FKNT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 49. — T9-E3.

Vasútállomás 2024: *Vasútállomás*, 1870: *Pálya udvar*. — A belterület délkeleti részén, a Hajdú utcán álló egykori épület. Ma már nem járnak vonatok ezen a vasútvonalon. **Pályaudvar** néven is említik. — ÉGy., Kat. — T25-H4.

Vasút utca lásd **Hősök utca**

Vasvári Pál utca lásd **Vasvári utca**

Vasvári utca 2024: *Vasvári úcca ~ Vasvári Pál úcca*, 1970: *Vasvári Pál utca*, 1968: *Vasvári utca*, 1967: *Vasvári utca*, 1965: *Vasvári Pál utca*, 1870: *Kereszt utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó, a Vas Gereben utcával párhuzamos utca. Korábban **Kereszt utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Vasvári utca*, de említik **Vasvári Pál utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E3.

Vas Zoltán utca 1970: *Vas Zoltán utca*, 1968: *Vass Zoltán utca*, 1967: *Vas Zoltán utca*. — A

település belterületének északi részén húzódó egykori utca. A Taskó utca egyik része lehetett. Hivatalos név. — PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Velencei utca 2024: *Velenceji úcca*, 1970: *Vélencői utca*, 1968: *Velencei utca*, 1967: *Velencei utca*, 1965: *Velencei utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Kolozsvári utcát köti össze az Ady Endre utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E4.

Vereckei út lásd **Vereckei utca**

Vereckei utca 2024: *Veréckei úcca*, 1970: *Vereckei utca*, 1968: *Vereckei utca*, 1967: *Vereckei utca*, *Vereckei út*, 1965: *Vereckei utca*, 1870: *Kismélylak utca*. — A belterület északnyugati részén húzódó utca, a Klapka utcából nyílik délnyugat felé. Régebben **Kis Mélylak utca** volt a neve, a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Vereckei utca*, de említik **Vereckei út** formában is. Vö. Nagy Mélylak utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 50. — T25-E3.

Veres Péter utca 2024: *Vörös Pétér úcca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, az Arany János utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-F4.

Viola utca 2024: *Vijola úcca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó kis utca, a Vereckei és az Alkotmány utca között. Hivatalos név. — ÉGy. — T25-E2.

Virág utca 2024: *Virág úcca ~ Április négy úcca ~ Április négy út*, 2013: *Április négy utca*, 1970: *Április négy út*, 1968: *Április 4 út*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Kiss Ernő és a Petőfi utca között. A városközpont egyik legújabb utcája, az 1870-es kataszteri térképen még nincs utca ezen a helyen. Korábban **Április 4. utcá**-nak, illetve **Április 4. út**-nak hívták. Hivatalos neve *Virág utca*. — ÉGy., PJFN. 16, TERGE 1968: 49. — T25-F3.

Vörösmarty utca 2024: *Vörösmarti úcca*, 1970: *Vörösmarti utca*, 1967: *Vörösmarty utca*, 1965: *Vörösmarty utca*. — A település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22. — T25-H5.

Wesselényi utca 2024: *Vesselényi úcca*, 1970: *Vesellényi utca*, 1968: *Wesselényi utca*, 1967: *Kisfolyó u[tca]*, *Wesselényi u[tca]*, 1967: *Wesselényi utca*, 1965: *Vesselényi utca*, 1870: *Kisfolyó utca*, 1864: *Kisfolyó utsza*. — A belterület északkeleti részén húzódik, a Taskó és a Rákóczi utca között. **Kisfolyó utcá**-nak a mellette lévő Nagyfolyó utcához viszonyítva nevezték. Hivatalos neve *Wesselényi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 50. — T25-F2.

Zólyom utca 2024: *Zójom úcca*, 2013: *Zójom utca*, 1970: *Zójom utca*, 1968: *Zólyom utca*, 1967: *Zójom utca*, 1965: *Zólyom utca*, 1870: *Rákóczi utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Petőfi utcát köti össze a Dózsa György utcával. A 19. századi kataszteri térképen **Rákóczi utca**-ként szerepel. Hivatalos neve *Zólyom utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-F3.

Zrínyi Ilona utca lásd **Zrínyi utca**

Zrínyi utca 2024: *Zrínyi úcca ~ Zrínyi Ilona úcca*, 1970: *Zrínyi Ilona utca*, 1968: *Zrínyi utca*, 1967: *Zrínyi utca*, 1965: *Zrínyi utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó kis utca, a Gorkij fasor utcát a Vereckei utcával köti össze. Hivatalos neve *Zrínyi utca*, de említi **Zrínyi Ilona utcá**-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T25-E2.

Zsani-kocsma lásd **Kovács-daráló**

Források

AOKt. = KRISTÓ GYULA szerk., *Anjou-kori oklevéltár I–.* Csongrád Megyei Levéltár–Szegedi Középkorász Műhely, Budapest–Szeged, 1990–. ÁSz. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.

BÁBA 2016 = BÁBA BARBARA, *Földrajzi köznevek térben és időben.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 39. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2016.

BENCSIK 1974a = BENCSIK JÁNOS, A paraszti közösség gazdasági tevékenysége. In: BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története.* Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 227–323.

BENCSIK 1978 = BENCSIK JÁNOS, A középkori halászat emlékét őrző helynevek a Közép-Tisza vidékéről. *Ethnographia* 89 (1978), 272–285.

BENKŐ 2003 = BENKŐ LORÁND, *Beszélnek a múlt nevei. Tanulmányok az Árpád-kori tulajdonnevekről.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

BÉNYEI 2012 = BÉNYEI ÁGNES, *Helynévképzés a magyarban.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 26. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2012.

C 59 = Magyar Nemzeti Levéltár. Helytartótanácsi levéltár. Departamentum urbariale. IV. Tabellae urbariales. 1767–1774.

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában I–3., 5.* Budapest, 1890–1913.

DHA. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Diplomata Hungariae Antiquissima I. 1000–1131.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

DIENES 1939 = DIENES ISTVÁN szerk., *Szabolcs vármegye. Szabolcs és Ung K. E. E. vármegyék.* Budapest, 1939.

DL. = *Diplomatikai Levéltár. Magyar Országos Levéltár; Mohács előtti gyűjtemény.*

E 158 = Magyar Nemzeti Levéltár. Magyar kincstári levéltárak. Magyar Kamara Archivuma. Conscriptiones portarum. 41., 42., 61., 62. kötet. ÉGy. (Polgár) 2013 = BÉRES JÚLIA élőnyelvi gyűjtése.

ÉGy. (Polgár) 2024 = VÉKONY VIVIEN élőnyelvi gyűjtése.

EKFT. = *Első katonai felmérés. 1763–1787.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

FÉNYES 1851 = FÉNYES ELEK, *Magyarország geographiai szótára, melyben minden város, falu és pusztá, betűrendben körülményesen leíratik I–4.* Pest, 1851.

FKnT. = URL: https://mnh.unideb.hu/geoname_registry. Korábbi kiadása: BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára I–2.* Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖNCZY = GÖNCZY PÁL–KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm.* 1886. URL: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/510/>

GÖRÖG = GÖRÖG DEMETER–MÁRTON JÓZSEF, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örző Katonáság' Vidékeinek közönséges és különös tábláji*. 1802–1811.

GÖRÖMBEI 1965 = GÖRÖMBEI ANDOR, *Polgár földrajzi nevei*. Kézirat. Szemináriumi dolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 412. Debrecen, 1965.
Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza 1–4*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963–1998.

HA. = HOFFMANN ISTVÁN–RÁCZ ANITA–TÓTH VALÉRIA szerk., *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból*. 1. Abaúj–Csongrád vármegye. Debrecen, 1997. 2. Doboka–Győr vármegye. Debrecen, 1999. 3. Heves–Küküllő vármegye. Debrecen, 2012. 4. Liptó–Pilis vármegye. Debrecen, 2017.

HEGEDŰS 1983 = HEGEDŰS ATTILA, *Selypestő. Magyar Nyelv* 79 (1983), 462–463.

HEVENESI = HEVENESI GÁBOR, *Parvus Atlas Hungariae sive Geographica Hungariae in 40. tabellas divisae descriptio*. 1689.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés (1:25000)*. 1869–1887. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>

Hnt. = Magyarország helységnevtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

Kat. = *Kataszteri térképek*. 19. század. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>

KMHsz. = HOFFMANN ISTVÁN szerk., *Korai magyar helynévszótár*. 1000–1350. 1. Abaúj–Csongrád vármegye. A Magyar Névarchívum Kiadványai 10. Debrecen, 2005.

KOVÁCS 2018a = KOVÁCS ÉVA, *A Százdi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás*. A Magyar Névarchívum Kiadványai 48. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2018.

LIPSZKY, Map. = LIPSZKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae*. 1808.

LIPSZKY, Rep. = LIPSZKY JÁNOS, *Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium*. 1808. In: LIPSZKY JÁNOS, *A Magyar Királyság és társ országai*

térképe és névtára. 1804–1810. DVD. Arcanum Adatbázis Kft., Budapest, 2005.

MaKF. = *Magyarország katonai felmérése*. 1941. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>

MÁKT. = *Magyar Állam közigazgatási térképe*. 1914. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1914>

MKFT. = *Második katonai felmérés*. 1819–1869. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>

MÓDY 1965 = MÓDY GYÖRGY, *Polgár és Szentmargita 1848–1612 között*. In: *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1965*, Debrecen, 1966. 131–146.

MoFnT. 1 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 1. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek*. Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1984.

MoFnT. 2/9 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 2. Hajdú-Bihar megye*. Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1981.

MVV. 19 = BOROVSKY SAMU szerk., *Szabolcs vármegye*. Magyarország vármegyei és városai. Budapest, 1900.

N 78 = Magyar Nemzeti Levéltár. Regnicolaris levéltár. Archivum regni. Országos összeírások. Ladula BB-CC. Ladula GG-HH 1715. évi összeírás. 8. téka.

NÉMETH 2023 = NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései*. Adattár. Nyíregyháza, 2023.

PAIS 1975 = PAIS DEZSŐ, *Anonymus Gesta Hungarorum*. Fordította PAIS DEZSŐ, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta GYÖRFFY GYÖRGY. Magyar Helikon, Budapest, 1975.

Perényi = TRINGLI ISTVÁN, *A Perényi család levéltára*. 1222–1526. A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.

PESTY 1864/38 = *Pesty Frigyes helynévtára*. 38. Szabolcs vármegye. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/38. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. *A Jósza András Múzeum Évkönyve* 42 (2000), 227–372.)

PJFN. = PAPP LÁSZLÓ–VÉGH JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye földrajzi nevei*. 1. A Polgár

ri járás. Polgári Nagyközségi Közös Tanács, Debrecen, 1970.

POZSONYI 2000 = POZSONYI JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye. Hajdúság, Tiszamente és a Hortobágy.* Magyarország kistérségei 8/3. Ceba Kiadó, Hatvan, 2000.

SRH. = SZENTPÉTERY IMRE szerk., *Scriptores rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum. I–II.* Budapest, 1937–1938.

SUGÁR 1974 = SUGÁR ISTVÁN, Adatok Polgár, Szentmargita, Csösz, Kékes és Szentmiklós történetéhez. 1261–1717. In: BENCsik JÁNOS szerk., *Polgár története.* Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 417–502.

TARJÁNYI 1967 = TARJÁNYI JUDIT, *Polgár földrajzi nevei.* Kézirat. Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára. 15651. Budapest, 1967.

TERGE 1968 = TERGE LAJOS, *Földrajzinév-adás Polgáron és közvetlen környékén.* Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelv-tudományi Intézetének könyvtára. K 563. Debrecen, 1968.

TESz. = BENKŐ LORÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára I–3. Mutató 4.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.

T1.S.11.830/16 = Charten von der Büder Controvers... 1776. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. 830/16.

T1.S.68.66 = Mappa Comitatus Szabolcsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. 1750. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171 Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 68) Festetics család. 1631–20. sz. 66.

T1.S.70.72/1–8 = Plan der Wasser Ausgüsse des Theis Flusses in die Heiduken Städt bis zum errichten Damme zwischen Beöszermény und Ujváros, und von dan-nen in den grossen Morrast in denen Püspök Ladányer Gräntzen, Sár rétye genannt. [18. sz.]. – MNL Országos Levéltára S 70. Vegyes kéziratos térképek. 16. sz.–20. sz. T1.S.78.568/13–22 = Szederkény. 1866. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 568/13–22.

T1.S.78.1806/28–32 = A Polgári telek birtokok utáni legelő felosztási térképe. 1877. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 1806/28–32.

T1.S.79.929/8 = Polgár nagyközségnek felvételi előrajza. 1870. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. 929/8.

T4.T.198 = Hajdú-Bihar megye és Debrecen. 1975. – MNL Békés Vármegyei Levéltár XV.1. Békés megyei térképgyűjtemény. 1722–2003. – a) Törzsanyag. 1722–2003. 198.

T10.FM.4 = A bogácsi erdőgondnoksághoz tartozó erdők átnézeti térképe. 1938. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 4.

T10.FM.37 = Plaga Controversa Inter Possessionem Búd, ad Dominium Tokaiense spectantem et inter Terrenum Polgari ad Venerabile Capitulum Agriense spectantem. 1762. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 37.

T10.FM.38 = Praedium Kengyel, Folyás, Pelyhes. 1810. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 38.

T10.FM.44 = Planum exhibens ratam ... in praedio Sz.[ent] Margita, tabulas Bialhalmenses, et praedium Kengyel-fiók, pratum Pelyhes... 1824/1826. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 44.

T10.FM.46 = Tisza-Polgár és P.(usza) Szt. Margita-i uradalmak térképe az 1890. évi kataszteri térkép után kisebbítve. 1897. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 46.

T10.FM.48 = Praedium Tikos. [1840k.]. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 48.

T10.FM.82 = Az egri főkáptalan tiszapalkonyi és polgári parcellázásának térképe. 1935. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek

gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 82. T10.FM.84 = Az alsó szabolcsi ártér helyszínrajza. 1880. MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 84.

T10.FM.85 = Cím nélkül [Vázrajz a polgári 9232., 9233. és 9255. h.r.sz. ingatlanok felosztásáról, kataszteri térkép alapján]. [1925k.] – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 85. T10.FM.93 = A Méltóságos és Főtisztelendő Egri Főkáptalan összes birtokainak földrajzi térképe. 1883. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 93.

T10.FM.94 = T. Polgár város és környékének domborzati viszonyait feltüntető átnézeti térképe. 1896. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 94.

T16.T.75 = Magyar ország. Horvát, Tót, Dalmát és Erdély országok', a' tenger mellék' és a' végőri vidékek' közönséges pósták' és utak' földabrosza... 1836. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.75.

T16.T.109 = Szabolcs vármegye térképe. 1904. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.109. T16.T.110 = Szabolcs vármegye és a Hajdú városok kerülete. 1802. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.110.

T16.T.150 = Szabolcs vármegye közúti és köbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.150.

T16.T.222 = Cím nélkül [Tisza és Bodrog ártér térképe]. [é.n.]. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg

Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.222.

T16.T.354 = Szabolcs vármegye úthálózati térképe. 1928. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.354.

T16.T.403 = A Magyar Népköztársaság államigazgatási térképe. 1988. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.403.

T22.B.IX.a.2078 = Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék térképe. 1929. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2078.

T22.B.IX.a.2086 = Szabolcs vármegye közigazgatási térképe. 1943. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2086.

ÚCsnt. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század*. Budapest, 2012.

ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.

Vat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*. Series I. Tom. 1–4. Budapest, 1887–1891.

VR. = *Az időrendbe szedett váradi tüzesvaspróba-lajstrom az 1550-iki kiadás hű másával együtt*. KARÁCSONYI JÁNOS és BOROVSKY SAMU közreműködésével kiadja a váradi káptalan. Budapest, 1903.

Z. = NAGY IMRE–NAGY IVÁN–VÉGHÉLY DEZSŐ–KAMMERER ERIK–LUKCSICS PÁL szerk., *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára 1–12*. Pest, [majd] Budapest, 1871–1931.

Zs. = MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., *Zsigmondkori oklevéltár 1–2*. Budapest, 1951–1958. BORSA IVÁN–MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., 3–7. Budapest, 1993–2001. BORSA IVÁN–C. TÓTH NORBERT szerk., 8–9. Budapest, 2003–2004. C. TÓTH NORBERT szerk., 10. Budapest, 2007.

Tiszadob

TISZAVASVÁRI

K	a	s	z	i	b	a
---	---	---	---	---	---	---

A diagram showing a line with a solid segment labeled 'a' and a dashed segment labeled 'b'.

Hármas-határ

Három-határ-

czky-zug

Fehér-határi-

nér-határ

H o s s z ú - n á t H o s s z ú - s z i g e t
Egyház-földek

Rikāc

Rikács-J

Kis-Gróf

Kút-gödör

Tedeji-legge

Nagy-Orja

Gencsi sor

Pongor-sziget

E^Cg y h á z - r^Dé t

A

B

C

D

1

2

3

4

5

T8

A

B

C

D

POLGÁR

Halastó

Polgári-halastavak

T9

E

F

G

H

Tiszatarján

Tiszakeszi

Ciba-hát
Hatóles

1

Basahíd
Gyöngy-
tábla
Úr-kert
Sillőödör
Selypes

2

Hár-ér
Basa-lapos
Selypes
Éliás-tábla
Borsodi-
táblaTarjáni
egyes

3

Szabó-tanya
Kígyós-dombi-erdő
Kígyós-dombGulyakút Igri-
ház

Peres

Lapos-tó
Selypes

Deliházi híd

4

Folyás-ér
Deli-ház
Sima-hát
Csikó-
járás

5

Gelei-halastó

T15

Folyás

Újszentmargita

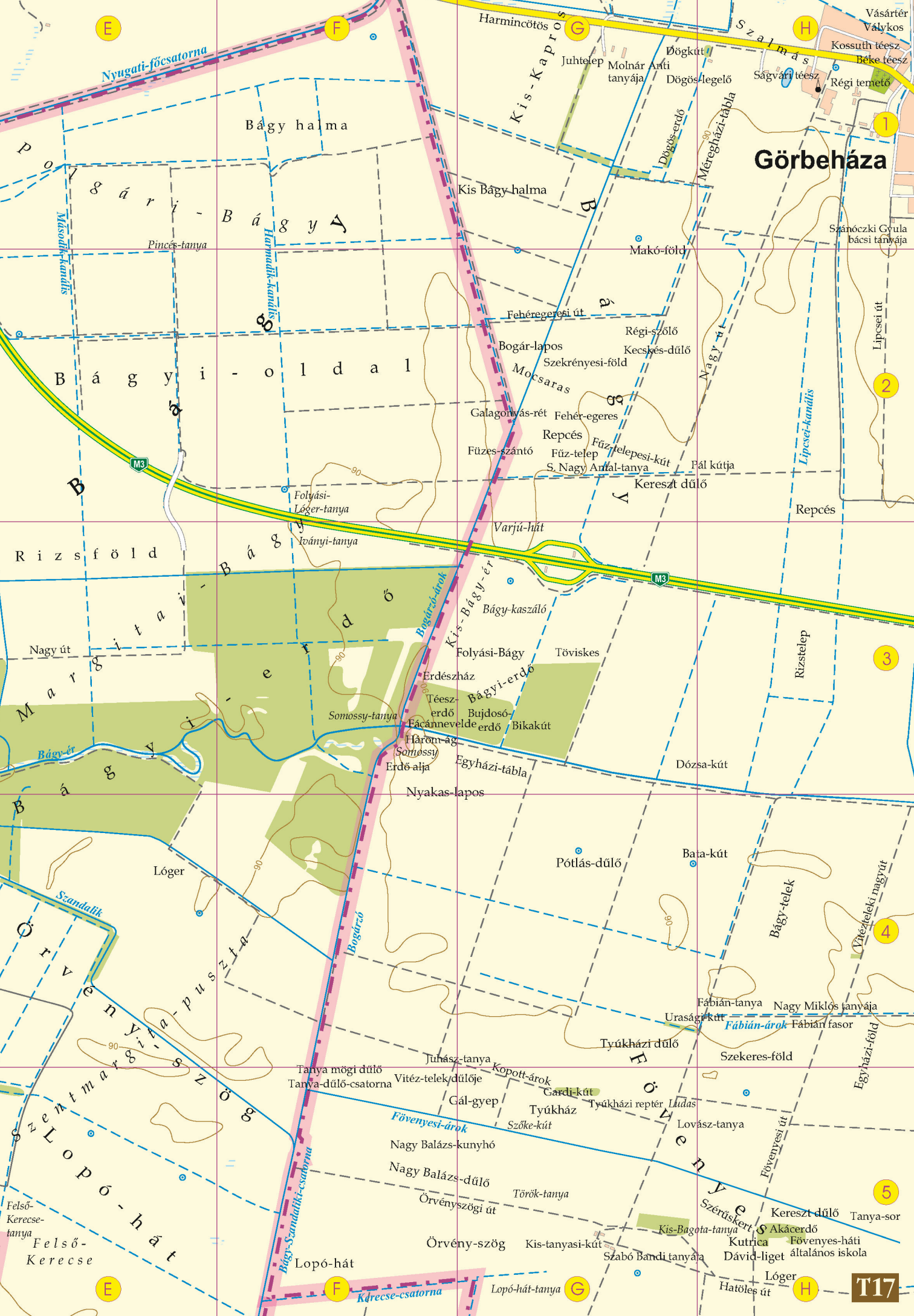
T16

A

B

C

D

POLGÁR belterülete

Magyar Nemzeti Helynévtár Füzetek 4.

A kiadvány a
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR 1.
A HAJDÚNÁNÁSI JÁRÁS HELYNEVEI
című kötet Polgárra vonatkozó anyagait tartalmazza.

Készült a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében,
a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Gombos László, Harangi Mária, Hortobágyi Leader Egyesület, Vékony Vivien

© Szálkai Tamás, Vékony Vivien, 2024
© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press, beleértve
az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is, 2024

ISBN 978-963-615-208-6

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

dupress.unideb.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Technikai szerkesztő: Porczió Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

